

NKP:n
24.
edustaja-
kokous

Leonid BREZHNEV

Keskuskomitean

TOIMINTASELOSTUS

Neuvostoliiton

kommunistisen puolueen
edustajakokoukselle

NKP:n Keskuskomitean TOIMINTASELOSTUS

**Neuvostoliiton
Kommunistisen puolueen
24. edustajakokoukselle**

Toverit edustajat! Hyvät vieraat!

Neuvostoliiton kommunistisen puolueen 23. edustajakokouksesta on kulunut viisi vuotta.

Nämä ovat olleet kansamme tarmokkaan työnteon vuosia. Toteuttaessaan puolueemme hahmottelemia suunnitelmia neuvostoihmiset ovat saavuttaneet huomattavaa menestystä kommunistisen rakennustyön kaikilla perusaloilla.

Ne ovat olleet vuosia, joiden kuluessa sosialistinen taloutemme on ottanut uuden aimo askeleen eteenpäin. Teollisuuden tuotantomäärä on huomattavasti suurentunut. Tiede ja tekniikka ovat kehittyneet uudelle tasolle, ja niiden saavutuksia on sovellettu käytäntöön yhä laajemmassa mitassa. Tältä pohjalta olemme kuluneella viisivuotiskaudella onnistuneet huomattavasti eteneämään siihen suuntaan, joka viime kädessä ilmaisee NKP:n toiminnan päätarkoituksen, nimittäin koko neuvostokansan elintason ja kulttuurin jatkuvan kohottamisen suuntaan.

Nämä vuodet ovat olleet sosialististen yhteiskuntasuhteiden ja neuvostodemokratian menestyksellisen kehityksen vuosia. Neuvostoliiton kansojen veljellisen ystävyyden jatkuvan kukoistuksen, suuren synnyinmaamme — Sosialististen Neuvostotasavaltojen Liiton — poliittisen ja puolustusmahdin huomattavan lujittamisen vuosia.

Kansainvälisen kehityksen kannalta nämä vuodet ovat olleet suurten yhteiskuntapoliittisten muutosten vuosia, toisaalta rauhan, vapauden, edistyksen voimien ja toisaalta sarron, taantumuksen ja hyökkäyspolitiikan voimien keskinäisen kärkevän kamppailun vuosia. Sodanvaaran pilvet ovat monesti pimentäneet planeettamme näköpiiriä. Mutta joka kerta imperialistien hankkeet ovat kohdanneet päättävää vastarintaa.

Neuvostoliitto ja sosialistiset veljesmaat ovat esittäneet huomattavaa ja aktiivista osaa kansojen taistelussa rauhan ja turvallisuuden puolesta. Synnyinmaamme

kansainväliset asemat ovat lujittuneet entisestään ja sosialistisen maailmanjärjestelmän merkitys on kasvanut. Nykyajan kolmen vallankumouksellisen perusvoiman — sosialismin, kansainvälisen työväenliikkeen ja kansojen kansallisen vapaustaistelun suuri liitto on lujittunut ja syvennyt edelleenkin.

Kuluneen viisivuotiskauden aikana suuri leniniläinen puolueemme on kasvanut ja lujittunut, sen yhteydet kansaan ovat vahvistuneet entisestään, ja sen johtava osa neuvostoyhteiskunnan koko elämässä on kasvanut. Puolue joutui näinä vuosina ratkomaan monia mutkallisia tehtäviä. Tehdessään yleistäviä yhteenvetoja kommunistisessa rakennustyössä saadusta kokemuksesta puolue on määritellyt politiikan periaatteellisen, realistisen suunnan, mikä on saanut koko neuvostokansan hyväksymisen ja yksimielisen kannatuksen.

Nämä vuodet ovat olleet suurten merkkipäivien — Lokakuun vallankumouksen 50-vuotispäivän ja Leninin syntymän satavuotispäivän aiheuttaman neuvostoihmisten valtavan poliittisen aktiivisuuden ja työinnostuksen vuosia, jolloin laajat työtätekevät joukot ovat osallistuneet entistä aktiivisemmin puolueen hahmottelemien suunnitelmien toteuttamiseen.

Kaikki neuvostoihmiset käsittävät kommunistisen puolueen 24. edustajakokouksen elämänsä merkkitahtumaksi ja ottavat sen vastaan konkreettisin teoin, uusin huomattavin saavutuksin.

Leniniläinen puolueemme pitää 24. edustajakokouksensa täynnä tarmoa, uudesta kokemuksesta rikastuneena, eheänä ja yhtenäisenä, tietoisena saavutusten kaikesta merkityksestä ja mittavuudesta, varmana voimistaan ja siitä, että suuntaviivat tulevaa etenemistä varten on hahmoteltu oikein.

Sallikaa minun, toverit, siirtyä selostamaan keskuskomitean ja koko puolueen toiminnan tuloksia kuluneelta toimintakertomuskaudelta ja esittämään muutamia keskuskomitean näkemyksiä puolueen politiikasta ja maamme kehityksestä lähivuosina.

I NEUVOSTOLIITON KANSAINVÄLINEN ASEMA NKP:n ULKOPOLIITTINEN TOIMINTA

Toverit! Sisäpoliittinen kehityksemme on kiinteässä yhteydessä maailman areenalla vallitsevaan asiaintilaan. Sen vuoksi puolueen keskuskomitea on kiinnittänyt runsaasti huomiota kansainvälisiin kysymyksiin. Neuvostoliiton ulkopoliitiikan, NKP:n kommunistisessa liikkeessä suorittaman toiminnan huomattavimpia ja ajankohtaisia ongelmia on käsitelty monta kertaa KK:n täysistunnoissa.

Neuvostoliitto on rauhaarakastava valtio, mikä johtuu jo itse sosialistisen järjestelmämme luonteesta. Kuten NKP:n 23. edustajakokous määritteli, Neuvostoliiton ulkopoliitiikan tarkoituksena on turvata yhdessä muiden sosialististen maiden kanssa suotuisat kansainväliset olosuhteet sosialismin ja kommunismin rakentamista varten, lujittaa sosialististen maiden yhtenäisyyttä ja yksimielisyyttä, niiden ystävyyttä ja veljeyttä, tukea kansallista vapausliikettä ja olla kaikin puolin yhteistyössä nuorten kehitysmaiden kanssa, puolustaa johdonmukaisesti yhteiskuntajärjestelmältään erilaisten valtioiden rauhanomaisen rinnakkainolon periaatetta, vastustaa päättäväisesti imperialismin aggressiivisiä voimia ja pelastaa ihmiskunta uudelta maailmansoldalta.

KK on kaikessa käytännöllisessä toiminnassaan kansainvälisen politiikan alalla pitänyt suuntanaan näiden tarkoituksien saavuttamisen.

1. Sosialististen maiden ystävyys ja yhteistyön jatkuva kehittäminen

KK:n huomion keskiönä ovat olleet pysyvästi kysymykset, jotka koskevat sosialistisen maailmanjärjestelmän lujittamista ja kehittämistä, suhteita sosialistisiin veljesmaihiin ja näiden kommunistisiin puolueisiin.

Sosialistinen maailmanjärjestelmä on täyttänyt neljännesvuosisadan. Nämä vuodet ovat vallankumouksellisen teorian ja käytännön kehityksen kannalta olleet erittäin hedelmällisiä. Sosialistinen maailma on antanut kommunistiselle ja työväenliikkeelle kokemusta, jolla on tavattoman suuri, todella historiallinen merkitys. Tämä kokemus osoittaa:

Nykyiseen sosialistiseen maailmanjärjestelmään kuuluvissa valtioissa pysyvästi vakiintunut sosialistinen yhteiskuntajärjestelmä on todistanut historiallisessa kamppailussa kapitalismia vastaan suuren elinvoimansa.

Sosialistisen maailmanjärjestelmän muodostuminen ja lujittuminen on nopeuttanut tehokkaasti historiallista edistystä, jolle antoi alun Lokakuun suuri vallankumous. Sosialismin voitolle on avautunut uusia näköaloja kaikkialla maailmassa; elämä on vahvistanut oikeaksi vuonna 1969 pidetyn kommunististen ja työväenpuolueiden kansainvälisen neuvottelukokouksen johtopäätöksen, että ”sosialistinen maailmanjärjestelmä on ratkaiseva voima imperialisminvastaisessa taistelussa”.

Sosialistisella maailmanjärjestelmällä on valtavan suuri osuus sellaisen kaikille kansoille elintärkeän tehtävän ratkaisemisessa kuin on uuden maailmansodan ehkäiseminen.

Voidaan täysin varmasti sanoa, että monet imperialististen hyökkääjien suunnitelmat ovat ajautuneet karrille siksi, että sosialistinen maailmanjärjestelmä on olemassa ja toimii aktiivisesti.

Sosialistisen rakennustyön menestyminen riippuu monessa suhteessa oikeasta yhteisen ja kansallisesti

omalaatuisen yhdistämisestä yhteiskuntakehityksessä. Me emme nyt tiedä ainoastaan teoreettisesti, vaan olemme varmistuneet käytännössäkin, että tien sosialismiin, sosialismin pääpiirteet määräävät yleiset lainomaisuudet, jotka ovat ominaisia kaikkien sosialististen maiden kehitykselle. Tiedämme myös sen, että yleisten lainomaisuuksien vaikutus ilmenee eri muodoissa konkreettisia historiallisia olosuhteita ja kansallisia erikoisuuksia vastaavasti. Sosialismia ei voida rakentaa, ellei pidetä perustana yleisiä lainomaisuuksia eikä oteta huomioon kunkin maan konkreettisia historiallisia erikoisuuksia. Näitä molempia tekijöitä huomioonottamatta ei voida myöskään kehittää oikein sosialististen valtioiden välisiä suhteita.

Neljännesvuosisadan kuluessa saatu kokemus tarjoaa niin ikään mahdollisuuden arvioida ja määritellä perusteellisemmin ja realistisemmin keinot niiden objektiivisten vaikeuksien voittamiseksi, joita syntyy rakennettaessa uutta yhteiskuntaa ja vakiinnutettaessa uudentyyppisiä, sosialistisia valtioiden välisiä suhteita. Yhteiskuntajärjestelmän yhtäläisyys sekä sosialististen maiden kansojen perusetujen ja tarkoituserien samantaisuus tekevät mahdolliseksi, kun marxilais-leniniläisten puolueiden politiikka on oikeaa, voittaa menestyksellisesti nuo vaikeudet ja viedä horjumattomasti eteenpäin sosialistisen maailmanjärjestelmän kehittymisen ja lujittumisen asiaa.

Kulunut viisivuotiskausi on antanut huomattavan panoksensa veljesmaiden ja veljespuolueiden kollektiivisen kokemuksen aarteistoon. Viimeksi kuluneiden viiden vuoden aikana sosialististen maiden taloudellinen mahti on kasvanut oleellisesti, sosialismin poliittiset perusteet ovat lujittuneet, kansan elintaso on kohonnut sekä kulttuuri ja tiede kehittyneet entisestään.

Silti kuten tunnettua sosialistisessa maailmassa on edelleenkin ilmennyt erinäisiä vaikeuksia ja pulmia, jotka ovat vaikuttaneet myös eri valtioiden ja Neuvos-

toliiton suhteiden kehitykseen. Tämä ei ole kuitenkaan muuttanut päätendenssiä, sosialististen maiden ystävyys- ja yhtenäisyyden lujittamista. Yhteistyömme veljesmaiden kanssa on ylipäänsä kaikilla aloilla kehittynyt ja lujittunut menestyksellisesti.

NKP on pitänyt erikoisen suurimerkityksisenä **yhteistoiminnan kehittämistä veljesmaiden kommunististen puolueiden kanssa**. Tämän yhteistoiminnan ansiosta olemme voineet toistemme kokemuksesta rikastuen kehitellä yhdessä sosialismin ja kommunismin rakentamisen periaatteellisia ongelmia, löytää järkiperäisimmät taloudellisen kanssakäymisen muodot, määritellä kollektiivisesti yhteisen ulkopoliittisen linjan, vaihtaa mielipiteitä ideologisen ja kulttuurityön kysymyksistä.

Kuluneelle toimintakaudelle ovat olleet tunnusomaisia huomattavat saavutukset veljespuolueiden ja -valtioiden **ulkopoliittisen toiminnan koordinoinnissa**. Sosialististen maiden edustajat ovat käsitelleet yhdessä eri tasolla näiden vuosien huomattavimpia kansainvälisiä ongelmia ja tapahtumia.

Veljespuolueiden ulkopoliittisen toiminnan koordinoinnin tärkeimpänä keskuksena on ollut ja on Varsovan sopimus-järjestö.

Varsovan sopimus-maat ovat tehneet aloitteen esittäen laajan ohjelman Euroopan rauhan lujittamiseksi, minkä ytimenä on vaatimus nykyisten valtiollisten rajojen koskemattomuuden turvaamisesta. Tätä ohjelmaa kehiteltiin ja konkretisoitiin useissa poliittisen konsultatiivisen komitean istunnoissa.

Varsovan sopimus-maat voivat epäilemättä merkitä poliittisiin aktiivoihinsa myös sen tosiasian, että estetään toteutumasta NATO:n suunnitelma, joiden mukaan Saksan liittotasavallan militaristit piti päästettävän käsiksi atomiaseisiin.

Sosialististen valtioiden yhteiset ponnistukset tekivät mahdolliseksi saada aikaan huomattavaa edistystä myös sellaisen tehtävän ratkaisussa, kuin on Saksan demokraattisen tasavallan kansainvälisten asemien lujitta-

minen, mikä on tärkeää tilanteen vakauttamiseksi Euroopassa. Niin sanottu "Halsteinin doktriini" on kumottu. Jo 27 valtiota on tunnustanut Saksan demokraattisen tasavallan, ja tämä prosessi tulee epäilemättä jatkumaan edelleenkin.

Neuvostoliiton ja muiden sosialististen maiden aktiivinen ja johdonmukainen kannatus on elintärkeää Vietnamin ja muiden Indokiinan maiden kansojen taistelulle imperialistisia maahanhyökkääjiä vastaan. Toimenpiteet, joihin sosialistiset valtiot ovat ryhtyneet Lähi-idässä, ovat muodostuneet yhdeksi ratkaisevaksi tekijäksi, mistä on ollut seurauksena arabimaiden edistyksellisten järjestelmien kukistamista tarkoittavien imperialististen suunnitelmien epäonnistuminen.

YK:ssa ja muissa kansainvälisissä järjestöissä sosialistiset maat ovat yhteistoimin esittäneet useita ehdotuksia, joilla on ratkaiseva merkitys kansainvälisessä elämässä. Nämä ehdotukset ovat tulleet yleisen huomion keskiöksi maailmassa.

Erinäisten toimenpiteiden kollektiivisen kehittelyn ja toteuttamisen tuloksena on viime vuosina ollut **Varsovan sopimuksen sotilasjärjestön kehitys**. Liittotuttneiden valtioiden asevoimien valmius on korkealla tasolla, ja ne pystyvät turvaamaan veljeskansojen rauhanomaisen työn.

Sanalla sanoen, toverit, sosialististen maiden monitahoinen poliittinen yhteistoiminta käy yhä läheisemmäksi ja aktiivisemmäksi. Asetamme itsellemme tiettyjä tavoitteita ja pyrimme yhteisesti niihin. Tällä on tietenkin valtava merkitys varsinkin nykyoloissa kahden yhteiskunnallisen maailmanjärjestelmän keskinäisessä kamppailussa.

Vähäisempi ei ole myöskään **taloudellisen yhteistoi-
minnan**, sosialististen maiden kansantaloudellisten yhteyksien laajenemisen ja syvenemisen merkitys. Kulunut toimintakausi on ollut tässäkin suhteessa hedelmällinen.

Tarkastelkaamme tosiasioita.

Neuvostoliitto ja veljesvaltiot pyrkivät kaikkiin tavoin auttamaan toisiaan kansallisen talouden kehittämisessä. Kuluneen viiden vuoden aikana sosialistisissa maissa on meidän teknisellä avustuksellamme rakennettu tai rekonstruoitu yli 300 teollisuus- ja maatalouskohdetta. Olemme molemminpuolin edullisin ehdoin toimittaneet ystävillemme monenlaisia teollisuustuotteita. Monien tärkeiden ulkomailta tuotavien raaka- ja polttoaineidien osalta Neuvostoliitto on tyydyttänyt SEV-maiden ja Kuuban tarpeista 70 % ja enemmänkin ja huomattavalta osaltaan Vietnamin demokraattisen tasavallan ja Korean kansandemokraattisen tasavallan tarpeet.

Maamme kansantalous on vuorostaan saanut kulu-neella viisivuotiskaudella SEV-maista teollisuuskalus-toa 54 kemiantehdasta varten. Enemmän kuin 38 0⁰ merialusten tonnistosta, jolla laivastomme on mainit-tuna aikana kasvanut, on valmistettu ystäviemme tela-koilla. SEV-maat ovat varojaan sijoittamalla osallistu-neet Neuvostoliiton raaka- ja polttoainetalouden kehittä-miseen, metallien, kivennäislannoitteiden ja selluloo-san tuotannon lisäämiseen. Veljesmaista saamme myös monenlaisia kulutyshyödykkeitä.

Neuvostoliitto ja muut SEV:n jäsenmaat rakentavat taloudellisia suhteitaan pitkällä tähtäyksellä. Muun muassa on koordinoitu veljesmaiden kansantaloussuun-nitelmat vuosiksi 1971—1975. Viime vuosina on aktii-visesti jatkettu työtä monenkeskisen taloudellisen yhe-teistoiminnan organisatorisen rakenteen ja teknillisen perustan kehittämiseksi.

Parhaillaan rakennetaan Ystävyyys-öljyjohdon toista vaihetta. Tämän öljyjohdon ensimmäisenä toiminta-vuotena 1964 sitä pitkin kuljetettiin 8,3 milj. tonnia öljyä, kun taas 1975 veljesmaat saavat noin 50 milj. tonnia öljyä. Rakenteilla on mittasuhteiltaan ainut-laatuinen kaasujohto, jota myöten johdetaan luonnon-kaasua Siperiasta maamme Euroopan-puoleiseen osaan. Tämä tekee mahdolliseksi myös lisätä kaasuntoimituk-

sia Tshekkoslovakiaan ja Puolaan ja ryhtyä toimittamaan kaasua DDR:ään, Bulgariaan ja Unkariin. Runsaasti säästää tuottaa SEV-maille yhteinen Rauha-voimansiirtoverkosto. Menestyksellisesti toimii Kansainvälinen taloudellisen yhteistoiminnan pankki ja hiljattain aloitti operaationsa SEV-maiden yhteinen investointipankki. Muunkin muotoiset monenkeskiset yhteydet lujittuvat.

Kaikki tämä tuottaa tiettyjä tuloksia, auttaa kohottamaan yhteiskunnallisen tuotannon tehokkuutta, kehittämään nopeaa vauhtia maittemme kansantaloutta. Viime viisivuotiskaudella SEV-maiden teollisuustuotannon kasvu oli 49 %. Myös niiden välinen kauppa laajenee.

Kuitenkin me samoin kuin muutkin SEV:n jäsenet katsomme, ettei sosialistisen työnjaon mahdollisuuksia vielä käytetä täydellisesti hyväksi. Käytäntö on saanut meidät tekemään yhteisen johtopäätöksen: on syvennettävä tuotannon erikoistumista ja kooperointia, yhdenmukaistettava kiinteämmin kansantaloudellisia suunnitelmia, sanalla sanoen kuljettava sosialististen valtioiden taloudellisen yhdentämisen tietä. Tämä on, toverit, tärkeä ja tarpeellinen tehtävä.

Sosialististen maiden taloudellinen yhdentyminen on uusi ja monimutkainen prosessi. Se edellyttää myös uudenlaista laajakatseisempaa suhtautumista moniin taloudellisiin kysymyksiin, taitoa löytää tarkoituksenmukaisimmat ratkaisut, jotka ovat paitsi kyseisen maan, myös kaikkien yhteistyöhön osallistuvien maiden etujen mukaisia. Se vaatii varmaa suunnistautumista tieteen ja tekniikan uusimpiin saavutuksiin, kannattavimpiin ja teknillisesti edistyksellisimpiin tuotantoloihin.

NKP tulee opettamaan suunnittelu- ja talouseliemiemme työntekijöitä suhtautumaan asioihin nimenomaan tällä tavoin. Tässä yhteydessä sietäisi nähdäkseni harkita myös, millä toimenpitein kohotettaisiin talousjärjestelmämme kaikkien renkaiden kiinnostusta

meidän ja veljesmaiden välisen pitkäaikaisten taloussuhteiden kehittämiseen.

Puolueemme on 23. ja 24. edustajakokousten välisenä aikana pitänyt suurta huolta **Neuvostoliiton ja sosialististen maiden kahdenkeskisten suhteiden lujittamisesta.**

Meidän ja Varsovan sopimuksen jäsenmaiden Bulgarian, Unkarin, Saksan demokraattisen tasavallan, Puolan, Romanian ja Tshekkoslovakian välisille suhteille ovat leimallisia kiinteä ja monipuolinen yhteistyö, ystävyys ja sydämellisyys.

Bulgarian, Unkarin, Tshekkoslovakian ja Romanian kanssa on solmittu uudet ystävyys-, yhteistyö- ja avunantosopimukset. DDR:n, Puolan ja Mongolian kanssa solmittujen, aikaisemmin voimaan astuneiden sopimusten sekä muiden veljesmaiden kanssa tehtyjen kahdenkeskisten sopimusten ohella nämä asiakirjat muodostavat uutta sosialistista tyyppiä olevan laajan keskinäisten liittolaissitoumusten järjestelmän.

Meidän ja Puolan kansantasavallan ystävyys on horjumaton. Syvän tyydytyksen tuntein toteamme, että veljellisessä Puolassa on voitettu siellä syntyneet vaikeudet. Puolan yhtynyt työväenpuolue toteuttaa toimenpiteitä, joiden tarkoituksena on puolueen yhtevkisien lujittaminen työväenluokkaan ja kaikkiin työtätekeviin ja sosialismin asemien lujittaminen entistä kestävämmiksi maassa. Neuvostoliiton kommunistit toivottavat sydämensä pohjasta puolalaisille ystävilleen parhaita menestystä.

Sosialistisen solidaarisuuden ja luian taistelutoveruuden suhteet yhdistävät puolueitamme ja neuvostokansaa Vietnamin työkansan puolueeseen, Vietnamin demokraattiseen tasavaltaan. Noudattaen suuren isänmaanystävä ja vallankumousmiehen Ho Chi Minhin neuvoja Vietnamin kansa kantaa korkealla sosialismin lippua ja vastustaa pelottomasti imperialistisia hyökkääjiä. Vietnamin demokraattinen tasavalta voi olla varma siitä, että niin aseellisessa taistelussaan kuin

rauhanomaisessa työssäänkin se voi vastaisuudessakin luottaa Neuvostoliiton veljelliseen tukeen.

Keskuskomitea on näinä vuosina kiinnittänyt pysyvästi huomiotaan yhteistyön voimistamiseen Kuuban tasavallan kanssa, Kuuban kommunistisen puolueen kanssa. Molemmipuolisten ponnistusten tuloksena on saavutettu huomattavaa menestystä Neuvostoliiton ja Kuuban suhteiden kehityksessä. Neuvostoliiton ja Kuuban kansat ovat taistelutovereita yhteisessä kamppailussa, niiden ystävyys on murtumaton.

Jo puoli vuosisataa NKP:tä ja neuvostovaltiota yhdistää Mongolian kansanvallankumoukselliseen puolueeseen ja Mongolian kansantasavaltaan luja koeteltu ystävyys. Neuvostoliitto on sosialistisen Mongolian varma ystävä ja liittolainen ja tukee aktiivisesti mongolialaisten ystäviensä ponnistuksia, joiden tarkoituksena on suurten talousongelmien ratkaiseminen ja heidän maansa kansainvälisten asemien lujittaminen.

Viime vuosina ovat laajenneet yhteytemme Korean kansandemokraattiseen tasavaltaan, Korean työpuolueeseen, mikä vakaumuksemme mukaan vastaa kummankin maan kansojen etuja. Neuvostoliitto on tukenut ja tukee Korean kansandemokraattisen tasavallan hallituksen ehdotuksia maan demokraattisesta yhdistämisestä ja Korean kansan vaatimuksia amerikkalaisten joukkojen poistumisesta Etelä-Koreasta.

Kuluneena toimintakautena ovat kehittyneet edelleen Neuvostoliiton ja Jugoslavian suhteet. Neuvostoihmiset tahtovat, että sosialismi lujittuisi Jugoslaviassa, että Jugoslavian yhteydet sosialistiseen yhteisöön muodostuisivat kestävämmiksi. Me olemme Neuvostoliiton ja Jugoslavian yhteistyön, NKP:n ja JKL:n keskinäisten yhteyksien laajentamisen kannalla.

Suhteistamme Kiinan kansantasavaltaan. Kiinan johtajat ovat kuten tunnettua esittäneet oman erikoisen, leninismien kanssa yhteen sopimattoman aatteellispoliittisen ohjelmansa kansainvälisen elämän ja kansainvälisen kommunistisen liikkeen peruskysymyksistä

ja vaatineet meitä luopumaan 20. edustajakokouksen linjasta ja NKP:n ohjelmasta. He aloittivat voimape-
räisen vihamielisen propagandakamppailun puoluet-
tamme ja maatamme vastaan, esittivät aluevaatimuksia
Neuvostoliitolle ja aiheuttivat jopa aseellisia rajaselk-
kauksia keväällä ja kesällä 1969.

Puolueemme on päättävästi vastustanut yrityksiä
vääristellä marxilais-leniniläistä oppia, aiheuttaa ha-
jaannusta kansainvälisessä kommunistisessa liikkeessä
ja imperialistien vastustajien riveissä. NKP:n KK ja
neuvostohallitus ovat pysyneet maltillisina antamatta
provokaatioiden vaikuttaa itseensä ja tehneet kaiken
voitavansa suhteiden normalisoimiseksi Kiinan kansan-
tasavaltaan.

Viimeksi kuluneiden puolentoista vuoden aikana
meidän puoleltamme tehdyn aloitteen ansiosta on il-
mennyt merkkejä tietynlaisesta Neuvostoliiton ja Kii-
nan kansantasavallan välisten suhteiden normalisoitu-
misesta. Syyskuussa 1969 kummankin maan hallituk-
sen päämiehet kohtasivat toisensa, minkä jälkeen Pe-
kingissä alkoivat hallitusvaltuuskuntien väliset neuvot-
telut rajakysymysten selvittämiseksi. Nämä neuvot-
telut edistyvät hitaasti, eikä niiden tulokselliseen päät-
tymiseen riitä tietenkään ainoastaan yhden maan ra-
kentava asenne.

Viime vuoden lopulla Neuvostoliiton ja Kiinan kan-
santasavallan suurlähettiläät palasivat jälleen toimeen-
sa. Huomattavan väliajan jälkeen on allekirjoitettu
kauppasopimukset, ja tavaravaihto lisääntyy. Nämä
ovat hyödyllisiä toimenpiteitä. Me olemme valmiit
toimimaan vastaisuudessaakin samaan suuntaan.

Mutta toisaalta, toverit, emme tietenkään voi olla
näkemättä, että neuvostovastainen linja Kiinan har-
joittamassa propagandassa ja politiikassa jatkuu, jota
paitsi Kiinan kommunistisen puolueen 9. edustajako-
kous vahvisti päätöksessään tämän Neuvostoliitto-vas-
taisen suunnan.

Mitä voidaan sanoa tämän johdosta?

Me torjumme päättäväisesti puolueemme ja valtiomme politiikkaa koskevat valheelliset perättömyydet, joita Pekingistä käsin levitellään ja syötetään Kiinan kansalle. Kiinan ja Neuvostoliiton keskinäisen eripuraisuuden lietsominen on sitäkin mielettömämpää ja vahingollisempaa, koska se tapahtuu tilanteessa, jolloin imperialistit tehostavat hyökkäystoimiaan vapautarakastavia kansoja vastaan. Tilanne vaatii nyt enemmän kuin koskaan kaikkien imperialismia vastustavien vallankumouksellisten voimien yhdistämistä ja yhteistä toimintaa eikä vihollisuuksien kylvämistä Neuvostoliiton ja Kiinan kaltaisten valtioiden välille.

Me emme luovu Neuvostovaltion kansallisista eduista. NKP on vastaisuudessaakin käyvä väsymättömästi kamppailua sosialististen maiden ja maailman kommunistisen liikkeen yhdistämiseksi marxilais-leniniläisellä pohjalla. Samalla puolueemme ja neuvostohallitus ovat siinä varmassa vakaumuksessa, että Neuvostoliiton ja Kiinan kansantasavallan suhteiden paraneminen olisi kummankin maan pysyvien perusetujen mukaista, sosialismin, kansojen vapauden ja rauhan lujittamisen etujen mukaista. Sen vuoksi me olemme valmiit myötävaikuttamaan kaikin tavoin paitsi suhteiden normalisoitumiseen, myös Neuvostoliiton ja Kiinan kansantasavallan hyvien naapuruus- ja ystävyys-suhteiden ennallistamiseen, ja uskomme, että siihen loppujen lopuksi päästäänkin.

Tällainen on periaatteellinen kantamme. Me olemme sen tuoneet julki monta kertaa, noudatamme sitä järkähtämättömästi ja todistamme sen käytännössä.

Mitä Albaniaan tulee, niin olemme kuten ennenkin valmiit solmimaan jälleen normaalisuhteet sen kanssa. Se olisi hyödyksi kummallekin maalle, samoin kuin sosialististen valtioiden yhteisten etujen mukaista.

Toverit! Melko huomattava sija viime vuosien kansainvälisissä tapahtumissa on ollut Tshekkoslovakian

poliittisella kriisillä. Tässä ei nähdäkseni ole tarpeellista selittää asian faktillista puolta, se tunnetaan hyvin. Mainittakoon vain muutamia meidän kannaltamme oleellisimpia tapahtumasta tehtäviä johtopäätöksiä.

Tshekkoslovakian tapahtumat muistuttivat jälleen, että maissa, jotka ovat ryhtyneet rakentamaan sosialismia toisen maailmansodan jälkkeen, saattavat suuremmassa tai pienemmässä määrässä säilyneet sisäiset sosialisminvastaiset voimat aktivoitua ja ryhtyä tiettyissä olosuhteissa jopa suoranaiseen vastavallankumoukselliseen toimintaan olettaessaan saavansa apua ulkopuolelta, imperialismiin taholta, joka vuorostaan on aina valmis liittoutumaan sellaisten voimien kanssa.

Tässä yhteydessä kävi aivan ilmeiseksi oikeistorevisionismin vaarallisuus. Oikeistorevisionismi yrittää sosialismin "parantamisen" varjolla eliminoida marxismi-leninismin vallankumouksellisen sisällön ja raivata tietä porvarilliselle ideologialle.

Tshekkoslovakian tapahtumat ovat vakuuttavasti osoittaneet, miten tärkeää on lujittaa alinomaan puolueen johtoasemaa sosialistisessa yhteiskunnassa, parantaa keskeytyksettömästi puolueen johtotoiminnan muotoja ja menetelmiä, suhtautua luovalla tavalla marxilais-leniniläisesti sosialismin kehityksen ajankoh- taisten ongelmien ratkaisemiseen.

Meille oli selvää, ettei kysymyksessä ollut ainoastaan imperialismiin ja sen apurien yritys kumota sosialistinen järjestelmä Tshekkoslovakiassa. Kysymyksessä oli myös yritys horjuttaa siten sosialismin asemia koko Euroopassa ja luoda suotuisat edellytykset imperialismiin aggressiivisimpien voimien sitä seuraavalle ryntäykselle sosialistista maailmaa vastaan.

Ottaen huomioon Tshekkoslovakian puolue- ja valtiomiesten, kommunistien ja työtätekevien pyynnöt, sekä vaaran, joka saattoi uhanalaisiksi sosialismin saavutukset tässä maassa, me päätimme silloin yhdessä sosialististen veljesmaiden kanssa antaa Tshekkoslovakialle kansainvälistä apua sosialismin puolustamisessa.

Imperialismin ja vastavallankumouksen voimien aikaansaamisissa poikkeuksellisissa olosuhteissa meitä velvoittivat siihen luokkavelvollisuutemme, uskollisuus sosialistiselle internationalismille, huolenpito valtioidemme eduista, sosialismin ja Euroopan rauhan kotaloista.

Kuten tunnettua, Tshekkoslovakian kommunistisen puolueen KK:n täysistunnossa annettiin ”Kriisin kehityksen opetukset”-nimisessä asiakirjassa seuraava arvio veljesvaltioiden kollektiivisen avun merkityksestä (lainaan):

”Viiden sosialistisen maan liittolaisjoukkojen marssi Tshekkoslovakiaan oli kansainvälisen solidaarisuuden teko, joka oli sopusoinnussa niin Tshekkoslovakian työtätekevien yhteisen edun kuin myös kansainvälisen työväenliikkeen, sosialististen maiden yhteisön edun ja kansainvälisen kommunistisen liikkeen luokkaintressien kanssa. Tämä internationaalinen akti pelasti tuhansia ihmishenkiä, turvasi sisäiset ja ulkoiset edellytykset häiriytymättömälle rauhanomaiselle työlle, lujitti sosialistisen leirin läntisiä rajoja ja murskasi imperialististen piirien toiveet toisen maailmansodan tulosten tarkistamisesta.”

Me yhdymme Tshekkoslovakian kommunistisen puolueen tekemään johtopäätökseen. Elämän kokemus on vielä kerran osoittanut vakuuttavasti, että sosialististen maiden veljeys on vankimpana sulkuna niiden voimien tiellä, jotka yrittävät rynnäköidä ja heikentää sosialismin leiriä, järkyttää ja tehdä tyhjäksi työtätekevien sosialistiset saavutukset. Sosialististen maiden kansat näyttävät selvästi koko maailmalle, että ne eivät luovu sosialistisista saavutuksistaan ja että sosialististen maiden yhteisön rajat ovat vankat ja järkkymättömät.

Me iloitsemme vilpittömästi siitä, että Tshekkoslovakian kommunistit ovat selviytyneet menestyksellisesti heidän osakseen tulleista koettelemuksista. TKP tu-

lee nyt kohti 19. edustajakokousta, joka, siitä olemme varmoja, muodostuu Tshekkoslovakiassa uudeksi tärkeäksi vaiheeksi sosialismin asemien lujittamisessa.

Toverit! Nykypäivien sosialismin maailma saavutuksineen, tulevaisuuden näköaloineen ja kaikkein ongelmineen on vielä nuori ja kasvava sosiaalinen organismi, jossa ei vielä kaikki ole vakiintunutta ja jossa on monin paikoin nähtävissä menneiden historiallisten aikakausien leima. Koko sosialismin maailma on liikkuvassa tilassa, se täydellistyy jatkuvasti. Se kehittyy tietenkin uuden ja vanhan keskinäisessä taistelussa ratkoen omia sisäisiä ristiriitojaan. Karttunut kokemus auttaa veljespuolueita ratkomaan esiin tulleita ristiriitoja oikein ja hyvissä ajoin ja kulkemaan horjumatta proletariaatin suurten opettajien Marxin, Engelsin ja Leninin viitoittamaa tietä.

Neuvostoliiton kommunistinen puolue on pitänyt ja pitää kansainvälisenä velvollisuutenaan edistää kaikin tavoin sosialistisen maailmanjärjestelmän mahdin jatkuvaa kasvua. Me kannatamme veljesmaiden yhteistöiminnan jatkuvaa monipuolistamista ja syventämistä, sitä, että yhä laajemmat työtätekevien joukot kuuluisivat sen vaikutuspiiriin, että veljesmaat perehtyisivät entistä perusteellisemmin toistensa konkreettiseen kokemukseen kaikilla valtiollisen, yhteiskunnallisen, talous- ja kulttuurielämän tasoilla.

Me haluamme nähdä jokaisen veljesmaan kukoistavana valtakuntana, jossa talouden, tieteen, ja tekniikan nopea kasvu yhdistyy sopusuhteisesti sosialistisen kulttuurin kukoistukseen ja työtätekevien aineellisen elintason nousuun. Me haluamme, että sosialistinen maailmanjärjestelmä olisi kansojen sopuisa perhe, kansojen, jotka yhdessä rakentavat ja puolustavat uutta yhteiskuntaa, rikastuttavat vastavuoroisesti toisiaan tiedoilla ja kokemuksella — lujasti yhteenliittyneeksi perheeksi, jossa maapallon ihmiset näkisivät vapaiden kansojen tulevan maailmanyhteisön esikuvan!

2. Imperialismi on kansojen ja yhteiskunnallisen edistyksen vihollinen. Kansat vastustavat imperialismia

Toverit! Puolueemme on jo antanut 23. edustajakokouksessaan ja sittemmin useissa asiakirjoissaan seikkaperäisen arvion nykyajan imperialismista. Imperialismin nykyisten erikoisuuksien marxilais-leniniläinen analyysi on sisällytetty vuoden 1969 kansainvälisen kommunistisen neuvottelukokouksen asiakirjoihin. Sen vuoksi saanen luvallanne kosketella viime vuosien kokemuksen valossa vain muutamia peruskohtia, jotka meidän on otettava varteen politiikassamme.

Nykyajan kapitalismin erikoisuudet ovat huomattavalta osaltaan selitettävissä sillä, että se sopeutuu uuteen maailmantilanteeseen. Sosialismia vastaan kamppaillessaan pääoman maiden hallitsevat piirit pelkäävät enemmän kuin koskaan aikaisemmin luokkataistelun kasvamista vallankumoukselliseksi joukkoliikkeeksi. Siitä johtuu porvariston pyrkimys riistää ja sortaa peitetymmässä muodossa työtätekeviä, porvariston valmius myöntyä monissa tapauksissa osittaisiin uudistuksiin, jotta se voisi mahdollisuuksien mukaan pitää joukot aatteellisessa ja poliittisessa valvonnassaan. Monopolit käyttävät laajalti hyväkseen tieteellis-teknisen edistyksen tuloksia lujittaakseen asemiaan, lisätäkseen tuotannon tehokkuutta ja kehitysvauhtia, tehostaakseen työtätekevien riistoa.

Sopeutuminen uusiin olosuhteisiin ei kuitenkaan merkitse, että kapitalismi järjestelmänä vakautuisi.

Kapitalismin yleinen kriisi syvenee jatkuvasti.

Kehittyneimmätkään kapitalistiset valtiot eivät ole turvassa vakavilta taloudellisilta järkytyksiltä. Esimerkiksi USA ei ole kohta kahteen vuoteen kyennyt selviytymään viimeisimmästä talouspulasta. Myös kapitalismin valuutta- ja finanssijärjestelmän vakava kriisi on ollut leimaa antavana viime vuosille. Inflaatiosta ja samanaikaisesta työttömyyden kasvusta on tullut

vakinainen ilmiö. Kehittyneen kapitalismin maissa on tätä nykyä n. 8 miljoonaa työtöntä.

Ei yhdentymisprosessi eikä sekään, että imperialistit ovat luokkana kiinnostuneet voimiensa yhdistämisestä taisteluun maailmansosialismia vastaan, ole poistanut imperialististen valtioiden välisiä ristiriitoja. 1970-luvun alkuun mennessä määräytyivät selvästi imperialistisen kilpailun tärkeimmät keskuksat: USA — Länsi-Eurooppa (ennen muuta EEC:n kuutosmaat) — Japani. Niiden kesken kehittyy yhä kärkevämpi taloudellinen ja poliittinen kilpataistelu. Tuontirajoitukset, joita USA:n viranomaiset asettavat yhä useammille eurooppalaisille ja japanilaisille tavaralajeille, Euroopan maiden yritykset rajoittaa amerikkalaisen pääoman mahdollisuuksia riistää näitä maita — siinä vain joitakin tämän taistelun ilmentymiä.

Imperialismin ulkopoliittikka on viimeksi kuluneen viisivuotiskauden aikana antanut uusia todistuksia taantumuksellisen ja hyökkäyshenkisen luonteensa muuttumattomuudesta.

Tässä yhteydessä on ennen muuta puhuttava amerikkalaisesta imperialismista, joka on viime vuosina jälleen osoittanut pyrkimyksensä toimia eräänlaisena kansainvälisen riisto- ja sortojärjestelmän vaalijana ja takuumiehenä. Se pyrkii hallitsemaan kaikkialla, sekaantuu muiden kansojen asioihin, loukkaa häikäilemättä niiden laillisia oikeuksia ja suvereniteettia, yrittää voimakeinoin, lahjomalla ja taloudellisen soluttautumisen avulla tyrkyttää tahtonsa toisille valtioille ja kokonaisille maailman alueille.

Sodan ja aggression voimia on tietenkin olemassa myös muissa imperialistisissa maissa. Länsi-Saksassa sellaisia ovat revanshistit, jotka liittyvät yhä läheisemmin uusnatseihin; Englannissa niitä ovat Pohjois-Irlannin kuristajat, Etelä-Afrikan rotukiihkoilijain asehankkijat, USA:n hyökkäyspolitiikan puolestapuhujat; Japanissa niitä ovat militaristit, jotka vastoin sodan 'ikiajoiksi' kieltävää perustuslakia koettavat uudes-

taan sysätä tuota maata aluevaltausten ja hyökkäyspolitiikan tielle.

Toverit, meidän on pidettävä mielessä myös se tosiasia, että kapitalistisessa maailmassa on sodanjälkeisinä vuosina tapahtunut ennennäkemättömän mittavaa militarismien kasvua. Tämä tendenssi on viime aikoina vielä entisestään voimistunut. NATO-maat sijoittivat yksin vuoden 1970 aikana 103 mrd. dollaria sodan valmisteluihin. Vaarallisimman luonteen on militarisointi saanut Yhdysvalloissa, missä viimeisten viiden vuoden aikana on käytetty sotilaallisiin tarkoituksiin n. 400 mrd dollaria.

Imperialistit ryöstävät järjestelmällisesti kymmenien Aasian, Afrikan ja Latinalaisen Amerikan maiden kansoja. He pusertavat vuosittain miljardeja dollareita ns. kolmannesta maailmasta. Ja kuitenkin 1970 julkaisusta maailman elintarviketilannetta koskevasta YK:n selonteosta ilmenee, että mainituissa maanosissa 375 miljoonaa asukasta elää nälkäkuoleman partaalla.

Ei ole sellaisia rikoksia, joita imperialistit kaihtaisivat yrittäessään säilyttää tai palauttaa herruutensa entisissä siirtomaissa tai muissa kapitalistisen riiston ikeestä vapautumaan pyrkivissä maissa. Kulunut viisivuotiskausi on antanut siitä paljon uusia todistuksia. Hyökkäyssota arabivaltioita vastaan, kolonialistien yritykset tunkeutua Guinean ja Latinalaisen Amerikan edistyksellisten hallitusjärjestelmien heikentämiseen tähtäävä toiminta muistuttavat yhä uudelleen, että vapauttarakastavien kansojen sota imperialismia vastaan ei ole lakannut.

Ja vihdoin pahin nykyajan kolonialistien tihuteoista, Amerikan häpeätahra — USA:n jatkuva hyökkäyssota Vietnamin, Kambodžhan ja Laosin kansoja vastaan.

Viime vuosina on tullut ilmi amerikkalaisen imperialismien sotarikoksia, jotka ovat kirjaimellisesti järkyttäneet koko maailman yleistä mielipidettä, Vietnamlainen Song Myn kylä on saanut traagista kuuluisuutta. Amerikkalainen rangaistusretkikunta surmasi sadisti-

sesti kylän rauhalliset aseettomat asukkaat, myös naiset, vanhukset ja lapset.

On vaikeaa puhua tyynesti hampaisiin saakka aseistautuneiden maahantunkeutujien tihutöistä. Sadoilla tuhansilla tonneilla napalmpommeja on kirjaimellisesti poltettu kokonaisia Etelä-Vietnamin alueita. Lähes puolitoista miljoonaa vietnamilaista on saanut myrkytyksen, paljon ihmisiä on tuhoutunut kemiallisten aseiden käytön uhreina. Yhdenkään rehellisen ihmisen ja varsinkaan kommunistin omatunto ei voi koskaan sulttaa sitä, mitä siellä tekevät amerikkalaiset maahantunkeutajat ja heidän apurinsa, jotka nimitävät itseään "länsimaisen sivistyksen" sekä "vapaan maailman" edustajiksi. Häpeä heille!

Toverit! Imperialismin yritykset kääntää historian kulkua omaksi edukseen ovat tuomitut epäonnistumaan — siitä meillä ei ole epäilystä. Me kommunistit tiedämme kuitenkin hyvin, ettei rauhoittuneisuudelle ja passiivisuudelle ole sijaa. Kapitalistisen sarron vastustajilla on vastassaan viimeinen, mutta mahtavin kaikista tähänastisista riistojärjestelmistä. Sen vuoksi edessä on vielä vaikea ja pitkälinen taistelu.

Mutta olipa tuo taistelu miten vaikeaa tahansa, se kiihtyy jatkuvasti, taistelurintama laajenee laajenemistaan. Imperialismin vastustajat ovat viime vuosina kirjoittaneet uusia maineikkaita sivuja luokkataistelujen aikakirjoihin.

Kansainvälinen työväenliike esittää nyt kuten ennenkin vallankumouksellisten voimien koetellun taisteluhenkisen kärkijoukon osaa. Viime viisivuotiskauden tapahtumat kapitalistisessa maailmassa ovat täydelleen todistaneet työväenluokan tärkeimmäksi ja voimakkaimmaksi monopolien vallan vastustajaksi, kaikkien monopolienvastaisten voimien vetovoimakeskukseksi.

Sellaisissa maissa kuin Ranskassa ja Italiassa, missä luokkataisteluperinteet ovat kehittyneitä ja missä toimii vahva kommunistinen puolue, työtätekevät ovat

työväenluokan johdolla rynnistäneet paitsi erillisiä kapitalistiryhmiä vastaan myös koko valtiomonopolistista herruusjärjestelmää vastaan. Englannissa luokkataistelu on kehittynyt erittäin kireäksi, ja nykyisiä lakkoja voidaan mittavuudeltaan sekä osanottajamäärältään verrata vain vuoden 1926 yleislakkoon. USA:ssa työväenluokan monopolienvastaiset joukkoesiintymiset ovat saaneet laajat mittasuhteet, neekeriväestön taistelu tasa-arvoisten oikeuksien puolesta ja Vietnamin so-
taa vastaan suunnattu nuorison joukkoliike kehittyvät ennen näkemättömän kärkevinä. Länsi-Saksassa voimistuu työväen joukkoliike. Ensi kerran moniin vuosikymmeniin on Skandinavian maissa ja Hollannissa esiintynyt suuria luokkasselkkauksia. Espanjan sosiaalinen ja poliittinen kriisi kärjistyy kärjistymistään. Työtätekevien ammatilliset järjestöt, varsinkin Maailman ammattiyhdistysten liiton jäsenjärjestöt ovat esittäneet viime kauden luokkataisteluissa merkittävää osaa, joka käy yhä merkittävämmäksi.

Veljespuolueiden neuvottelukokous teki, kuten tiedämme, johtopäätöksen, että työväenluokan nykyiset suurtaistelut ovat enteitä uusista luokkataisteluista, jotka voivat johtaa perustavanlaatuisiin yhteiskunnallisiin uudistuksiin, työväenluokan vallan pystyttämiseen liitossa muiden työtätekevien kerrosten kanssa.

Toverit, samaan aikaan imperialismia painostavat yhä voimakkaammin kansallisesta vapaustaistelusta kasvaneet voimat, ennen kaikkea Aasian ja Afrikan nuoret riippumattomat, imperialisminvastaisesti asennoituvat valtiot.

Asian ydin on siinä, että kansallinen vapaustaistelu on monissa maissa alkanut käytännössä kehittyä niin feodaalisia kuin kapitalistisiakin riistosuhteita vastaan suunnatuksi taisteluksi.

Aasiassa ja Afrikassa on nykyään jo melko paljon maita, jotka ovat lähteneet ei-kapitalistisen kehityksen tielle, ts. ottaneet pitkällä tähtäyksellä suunnan sosialistisen yhteiskunnan rakentamiseen. Tätä tietä kulkee

monia valtioita. Sanotuissa maissa suoritetaan — ja mitä pitemmälle aika kuluu, sitä laajemmassa mitassa — kansanjoukkojen etujen mukaisia, kansallisen riippumattomuuden lujittamiseen johtavia syvällisiä sosiaalisia muutoksia.

Kansallisen ja sosiaalisen vapausliikkeen rynnistys imperialismin herruutta vastaan saa erilaisia ilmenemismuotoja. Niinpä sosialismiin orientoituvissa maissa toteutetaan imperialististen monopoliin omaisuuden kansallistamista. Sen ansiosta voidaan lujittaa ja kehittää valtionsektoria, joka itse asiassa on vallankumouksellisen-demokraattisen politiikan taloudellinen perusta. Esimerkiksi Yhdistyneessä Arabitasavallassa valtionsektori käsittää tätä nykyä 85 % teollisuustuotannosta, Birmassa valtionsektorin valvonnassa on yli 80 % raaka-aineiden tuotannosta ja n. 60 % jalostusteollisuudesta. Algeriassa on suoritettu uusia merkittäviä toimia imperialistisen omaisuuden kansallistamisen alalla. Guineassa, Sudanissa, Somalimaassa ja Tansaniassa on otettu valtion hallintaan lukuisia ulkomalaisia teollisuuslaitoksia, pankkeja ja kauppayhtiöitä.

On ryhdytty huomattaviin toimenpiteisiin myös sellaisen monimiljoonaisten talonpoikaisjoukkojen kohdalla sivuavan mutkallisen ongelman kuin maakysymyksen ratkaisemiseksi. Jos puhumme vain viimeksi kuluneesta viisivuotiskaudesta, niin tärkeitä agrariuudistuksia on toteutettu Yhdistyneessä Arabitasavallassa ja Syyriassa ja pantu alulle Sudanissa sekä Somalimaassa. Algeriassa on ilmoitettu agrariuudistuksen toimeenpanosta tämän vuoden kuluessa. Kongon (Brazzavillen) kansantasavallassa on kaikki maa ja sen uumenet julistettu valtion omaisuudeksi.

Takapajuisten yhteiskunnallisten suhteiden perusteellinen uudelleenjärjestely ei-kapitalistisella pohjalla ja päälle päätteeksi uskolonialistien sekä sisäisen taantumuksen herkeämättömien hyökkäilyjen ilmapiirissä ei tietenkään ole helppo asia. Sitä merkittävämpää on, että sosialistisesti orientoituvat valtiot etenevät vai-

keuksista huolimatta yhä pitemmälle valitsemallaan tiellä.

Edistykselliset yhteiskunnalliset muutokset eivät kuitenkaan ole menneet kaikissa entisissä siirtomaissa ja puolisuvereenisissa maissa näin pitkälle. Mutta taistelua taantumusvoimia, imperialismiin käskyläisiä vastaan käydään kaikkialla, ja muutamien maiden edistykselliset voimat ovat jo päässeet merkittäviin saavutuksiin. Riittänee, jos mainitsemme esim. sellaiset tapahtumat kuin ovat Intiassa hiljattain toimeenpantu suurpankkien kansallistaminen ja vakuuttava voitto oikeistovoimista Intian parlamentin kansankamarin viime vaaleissa. Tämä todistaa sitä, että Intian kansanjoukot esiintyvät päättäväisesti taantumuksellisia, imperialistimielisiä voimia vastaan ja kannattavat maareformia sekä muita sosiaalisia ja taloudellisia uudistuksia, rauhan ja ystävyyspolitiikkaa kansainvälisissä suhteissa. Merkillepantavaa yhteiskunnallista edistystä on tapahtunut myös Ceylonissa ja Nigeriassa

Monitahoinen yhteiskunnallinen muuttumisprosessi jatkuu laajoilla maapallon alueilla sen kaikesta mutkallisuudesta ja erinäisistä vastoinkäymisistäkin huolimatta. Työtätekevät saavuttavat tärkeitä voittoja taistellessaan oikeuksiensa puolesta, todellisen vapauden ja ihmisarvon puolesta. Vielä siirtomaaaikeesta kärsivien maiden isänmaalliset ainekset jatkavat miehuullista vapaustaisteluaan.

Mitä tulee meidän maahamme, se tukee varauksettomasti tuota oikeudenmukaista taistelua. Neuvostoliiton ja vapautuneiden maiden poliittinen ja taloudellinen yhteistoiminta on näinä vuosina kehittynyt jatkuvasti. Me laajennamme kaupankäyntiä niiden kanssa. Olemme osallistuneet monissa Aasian ja Afrikan maissa kymmenien teollisuus- ja maataloustuotantolaitosten rakentamiseen. Me autamme osaltamme myös koulutamaan työntekijäkuntaa näille maille. Ja kaikki tämä tapahtuu osapuolten yhteiseksi eduksi.

Monien Latinalaisen Amerikan maiden elämässä ta-

pahtuu suuria muutoksia. Mitä tärkein tapahtuma oli Kansan yhtenäisyysvoimien voitto Chilessä. Siellä kansa sai ensi kerran koko maanosan historiassa muodostetuksi perustuslaillista tietä sellaisen hallituksen, jota se tahtoo ja johon se luottaa. Tämä raivostutti sisäistä taantumusta ja jenkki-imperialismia, jotka pyrkivät riistämään Chilen kansalta sen saavutukset. Chilen kansa kulkee kuitenkin päättävästi valitsemaansa tietä. Latinalaisen Amerikan maiden työtätekevät antavat kannatuksensa Chilen edistykselliselle suuntaukselle. Perun ja Bolivian hallitukset käyvät taistelua amerikkalaisten monopolien pakkovaltaa vastaan.

Siten toteutuu suuren Leninin ennakkonäkemyks, että alettuaan kansallisesta vapaustaistelusta siirtomaiden ja riippuvaisten maiden kansat päätyvät taisteluun itse riistojärjestelmän perusteita vastaan. Ja se on tietenkin isku, jonka koko kapitalismi yhteiskunnallisena maailmanjärjestelmänä kokee erittäin järkyttävänä.

Toverit! Menestys imperialisminvastaisessa taistelussa riippuu monessa suhteessa imperialisminvastaisen voimien ja ennen kaikkea niiden kärkijoukon, **maailman kommunistisen liikkeen** yhtenäisyydestä. Puolueemme on viimeksi kuluneiden viiden vuoden aikana ponnistellut yhdessä toisten veljespuolueiden kanssa tuon yhtenäisyyden, kommunistien rivien eheyden lujittamiseksi.

Se on ollut mutkallinen tehtävä. Nimenomaan tällä toimintakertomuskaudella ovat selvimmin ilmenneet yritykset hyökkäillä eri suunnilta marxismia-leninismia, kommunistisen liikkeen aatteellis-teoreettista toimintaperustaa, vastaan. Kiinan johto on ryhtynyt perustamaan moniin maihin ns. "marxilais-leniniläisten puolueiden" varjolla hajotusryhmittymiä, pyrkien aivan ilmeisesti yhdistämään ne jollakin tavoin kansainvälisen kommunistisen liikkeen vastapainoksi. Trotskilaiset ovat useinkin liittoutuneet noiden ryhmittymien kanssa. Siellä täällä on tapahtunut nationalististen eristäytymispyrkimysten aktivoitumista, niin "vasemmis-

to-” kuin oikeisto-oppportunismikin nostanut päätään.

Päätavoitteena on ollut saada aikaan käänne kommunistisen liikkeen rivien tiivistämisen suuntaan, sen aatteellisen perustan lujittamisen suuntaan. Tärkeäksi vaiheeksi tämän tavoitteen saavuttamisessa muodostuivat Karlovy Varyssa 1967 pidetty Euroopan kommunististen puolueiden konferenssi sekä monet muut kansainväliset kommunistien kohtaustilaisuudet.

Niiden tuloksena nousi päiväjärjestykseen kysymys kommunististen ja työväenpuolueiden kansainvälisen neuvottelukokouksen koollekutsumisesta. Sen pitämistä edelsi laaja valmistelutyö. Toverit, te tiedätte, että puolueemme, NKP:n KK osallistui huomattavalla tavalla itse neuvottelukokusajatuksen kehittelyyn samoin kuin sen valmisteluunkin.

Neuvottelukokous edisti huomattavasti kommunistien kansainvälisen yhtenäisyyden lujittamista ja kaikkien imperialisminvastaisten voimien yhteenliittämistä. Se teki paljon marxilais-leniniläisen teorian monien perusajatuksen kehittämiseksi nykytilannetta vastaavasti. On todettu, että sellainen mahdollisimman laaja ja edustava veljespuolueiden kanssakäymisen muoto vastaa niitä vaatimuksia, joita kommunistisella liikkeellä kansainvälisenä voimana on. Puolueemme yhtyy täydellisesti neuvottelukokouksen osanottajien johtopäätökseen, että tällainen veljespuolueiden kansainvälisten foorumien järjestäminen tarpeen vaatiessa on tarkoituksenmukaista. Olisi hyödyllistä, jos ne vakiintuisivat pysyvästi kommunistisen maailmanliikkeen käytäntöön.

Myös todella yleismaailmalliseksi muodostuneella V. I. Leninin syntymän 100-vuotispäivän juhlennalla oli valtava merkitys kommunistisen liikkeen yhtenäisyyden lujittamiselle. Kommunistipuolueiden neuvottelukokous ja Leninin 100-vuotisjuhla soittivat jälleen keran marxilais-leniniläisen opin elinvoimaisuuden ja innostivat veljespuolueita taistelemaan aktiivisemmin työväenluokan ja kaikkien työtätekevien etujen puo-

lesta, imperialismia ja työväenliikkeessä toimivien imperialismiin apureita vastaan.

Ylipäänsä voidaan perustellusti sanoa, että kansainvälisen kommunistisen liikkeen yhtenäisyys lujittuu lujittumistaan, ja puolueiden väliset hedelmälliset kahden- ja monenkeskiset yhteydet aktivoituvat. Puolueemme tervehtii sitä. Se tulee edelleenkin myötävaikuttamaan siihen, että asiat kehittyisivät nimenomaan tähän suuntaan.

Mutta toverit, me emme voi jättää vaille huomiota myöskään sitä seikkaa, ettei kaikkialla ole vielä päästy voitolle negatiivisista ilmiöistä. Taistelu oikeisto- ja "vasemmisto"-revisionismia vastaan, nationalismia vastaan on edelleenkin ajankohtaista tehtävänä. Taistellessaan sosialismia ja kommunistista liikettä vastaan porvariston ideologit ja porvarillinen propaganda panevat nykyisin toiveet mieluummin juuri nationalistisiin tendensseihin, erityisesti niihin, jotka kiteytyvät neuvostovastaisiin muotoihin. Ne sysäävät kommunistisissa puolueissa olevia opportunistisia aineksia eräänlaisiin ideologisiin lehmäkauppoihin. Ne tavallaan sanovat heille: todistakaa neuvostovastaisuutenne, niin me olemme valmiit julistamaan, että juuri te olette aitoja "marxilaisia" ja olette omaksuneet täysin "itsenäisen asenteen". Tapahtumien kulku muuten osoittaa sellaisten ihmisten ryhtyvän taisteluun myös omien maittensa kommunistipuolueita vastaan. Esimerkkinä siitä ovat sellaiset luopiot kuin Garaudy Ranskassa, Fischer Itävallassa, Petkov Venezuelassa ja "Manifesto"-ryhmän jäsenet Italiassa. Veljespuolueet katsovat riviensä lujittamisen tärkeäksi edellytykseksi taisteluun tämäntapaisia aineksia vastaan. Siten jo nämäkin esimerkit — ja niitä voitaisiin esittää monin verroin enemmän — todistavat, että taistelu revisionismia ja nationalismia vastaan on edelleenkin kommunististen puolueiden tärkeä tehtävä.

Toverit! Imperialisminvastaisessa taistelussa esittävät yhä suurempaa osaa vallankumoukselliset-demokraattiset

puolueet, joista monet ovat julistaneet ohjelmatavoitteen kseen sosialismin. NKP kehittää aktiivisesti yhteisiä niihin. Me olemme vakuuttuneita, että sellaisten puolueiden yhteistoiminta kommunistipuolueiden kanssa, mm. niiden omissakin maissa, on täydelleen imperialisminvastaisen liikkeen, kansallisen riippumattomuuden lujittamisen ja sosiaalisen edistyksen etujen mukaista.

Me ylläpidämme ja kehitämme suhteita useihin lännen, idän ja Latalalaisen Amerikan maiden vasemmistososialistisiin puolueisiin. Tällä suunnalla on viime vuosina tehty varsin aktiivista työtä.

Vuoden 1969 kansainvälisen neuvottelukokouksen linjan mukaisesti NKP on valmis kehittämään yhteistyötä sosialidemokraattien kanssa niin rauhan ja demokratian puolustamisen alalla kuin myös sosialismin puolesta käytävässä taistelussa luopumatta silti tietenkään ideologiastaan, vallankumouksellisista periaatteistaan. Tämä kommunistien linja kohtaa kuitenkin sitkeää vastustusta sosialidemokraattien oikeistijohtajien taholta. Puolueemme on käynyt ja tulee käymään leppymätöntä taistelua kaikkia sellaisia asenteita vastaan, jotka asettavat työväenliikkeen riippuvaiseksi monopolipääoman eduista ja heikentävät työtätekevien taistelua rauhan, demokratian ja sosialismin puolesta.

Toverit! Kommunistien osaksi ovat langenneet vaikeimmat niistä koettelemuksista, mitä konsanaan on langennut kansan asian esitaistelijain osaksi. Mutta me muistamme Leninin sanat: "Rajaton uskollisuus vallankumoukselle ja kääntyminen kansan puoleen vallankumouksellisin kehotuksin ei mene hukkaan silloinkaan, kun kokonaiset vuosikymmenet erottavat kylvön leikkuusta." (Teokset, 18. osa, s. 16.) Kommunistien aatteet ovat orastaneet erinomaisesti reaalisen sosialismin käytännössä, miljoonien ja miljoonien ihmisten tietoisuudessa sekä teoissa.

Neuvostoliiton kommunistit arvostavat korkealle sen valtavan työn, jota veljespuolueemme, kommunistiset

ja työväenpuolueet tekevät omissa maissaan. Me tiedämme hyvin, kuinka vaikeaa se työ on, millaista uhrautuvuutta ja rajatonta uskollisuutta yhteisille suurille ihanteillemme se vaatii. Tänään haluamme vielä kerran vakuuttaa taistelutovereillemme — koko maailman kommunisteille: puolueemme tulee aina kulkemaan yhtenä tiiviinä taistelurivistönä teidän kansanne, rakkaat ystävät!

Me emme koskaan unohda näitä taistelun vaatimia suunnattomia uhreja, Kommunistisen liikkeen sankareiden nimet, esimerkit miehuullisuudesta ja uskollisuudesta työväenluokan asialle säilyvät aina pyhinä todellisten vallankumouksellisten muistissa. Ne säilyvät aina pyhinä Leninin puolueelle, neuvostokansalle, joka ensimmäisenä kohotti voittoisan sosialistisen vallankumouksen lipun.

Tietoisena kansainvälisestä velvollisuudestaan Neuvostoliiton kommunistinen puolue tulee edelleenkin noudattamaan kansainvälisessä toiminnassaan sellaista linjaa, joka edistää yleismaailmallisen imperialisminvastaisen taistelun aktivointia ja lujittaa sen kaikkien osanottajien taisteluyhtenäisyyttä.

Sosialismin täydellinen voitto kaikkialla maailmassa on väistämätön. Ja tämän voiton puolesta, työkansan onnen puolesta me tulemme taistelemaan voimia säästämättä!

3. Neuvostoliiton taistelu rauhan ja kansojen turvallisuuden puolesta. Vastaisuus imperialistiselle aggressiiviselle politiikalle

Toverit! Keskuskomitea ja neuvostohallitus ovat toimintakertomuskaudella tehneet kaiken voitavansa rauhallisten olojen turvaamiseksi kommunismin rakentamiselle Neuvostoliitossa, imperialististen aggressiivomien toimien paljastamiseksi ja estämiseksi sekä sosialismin, kansojen vapauden ja rauhan puolustamiseksi.

Politiikassamme on aggression päättäväinen torjuminen aina yhdistynyt rakentavaan linjaan, joka tähtää ajankohtaisten kansainvälisten ongelmien ratkaisemiseen, normaalien, ja missä tilanne sallii, hyvien suhteiden ylläpitämiseen toiseen yhteiskuntajärjestelmään kuuluvien valtioiden kanssa. Samoin kuin ennenkin olemme johdonmukaisesti puolustaneet leniniläistä valtioiden rauhanomaisen rinnakkainolon periaatetta niiden yhteiskuntajärjestelmistä riippumatta. Nykyään tämä periaate on muuttunut kansainväliseen kehitykseen vaikuttavaksi reaaliseksi voimaksi.

Pyydän saada kosketella niitä tärkeimpiä kansainvälisiä ongelmia, jotka ovat vaatineet erityistä huomiotamme kärkevyytensä tahi sen merkityksen vuoksi, joka niillä on tulevaisuuden kannalta.

Ennen kaikkea Kaakkois-Aasian tapahtumista. USA:n hallitsevien piirien tuossa maailman osassa aloittama aggressiivinen sota ei ole koitunut Yhdysvaltojen kansojen voiton laakereiksi, vaan kymmeniksi tuhansiksi hautaseppeleiksi. Kaikille, jotka kykenevät tarkastelemaan asioita reaalisesti, pitäisi olla selvää, että Vietnamin kansan päättävää halua olla isäntänä omassa maassaan ei voida murtaa enempää suoranaisella sotilasinterventiolla, neuvottelujen sabotoinnilla kuin yhä laajemmalla palkkasotureiden käytölläkään.

Niin sanottu sodan ”vietnamisointi”, ts. suunnitelma, jonka mukaan vietnamilaisia surmataaan vietnamilaisten käsin Washingtonin eduksi ja aggression laajentaminen Kambodzhaan ja Laosiin, — tämä kaikki ei auta Yhdysvaltoja pois Indokiinan likaisen sodan suosta, eikä pese häpeää, johon ovat saattaneet Yhdysvallat ne, jotka aloittivat aggression ja jatkavat sitä. Vietnamin ongelman ratkaisemiseksi on olemassa vain yksi keino. Se on osoitettu selvästi VDT:n hallituksen ja Etelä-Vietnamin tasavallan väliaikaisen vallankumoushallituksen ehdotuksissa, joita me kannatamme varauksettomasti.

Neuvostoliitto vaatii päättäväisesti Vietnamin, Kam-

bodzhan ja Laosin kansoja vastaan suunnatun imperialistisen aggression lopettamista. Maamme on tukenut, tukee ja tulee tukemaan aktiivisesti Indokiinan sankarillisten kansojen oikeudenmukaista asiaa.

Toinen maailmanpolitiikan "kuuma piste" on Lähi-itä.

Kriisi, joka on syntynyt Israelin hyökättyä YAT:n, Syyrian ja Jordanian kimppuun, on kärkevimpiä kuuluneen kauden kansainvälisten suhteiden kehityksessä.

Yhdessä sosialististen veljesmaiden kanssa olemme tehneet kaiken tarvittavan aggression pysädyttämiseksi ja tuomitsemiseksi. Otimme tämän kysymyksen kaikessa terävyydessään esille YK:n turvallisuusneuvostossa. Vaatimuksestamme kutsuttiin koolle ylimääräinen yleiskokous. Neuvostoliitto ja muut veljesmaat katkaisivat diplomaattisuhteet Israeliin, joka ignoroi YK:n päätöstä tulen lopettamisesta. Maamme auttoi invaasion kohteeksi joutuneita arabimaita, ja ennen kaikkea YAT:aa ja Syyriaa palauttamaan puolustuspotentialinsa ennalleen, yhteistyö niiden kanssa kehityy vuosi vuodelta.

Yhdistynyt Arabitasavalta teki hiljattain tärkeitä aloitteita. Se ilmoitti hyväksyvänsä YK:n erityislähettilään Jarringin ehdotuksen ja olevansa valmis solmimaan Israelin kanssa rauhan sopimuksen edellyttäen, että israelilaiset joukot poistetaan vallatuilta arabialueilta. YAT esitti myös toimenpiteisiin ryhtymistä, jotta voitaisiin aloittaa jälleen laivaliikenne Suezin kanavalla jo lähiaikoina. Niin muodoin arabitahon asenne luo reaalisen pohjan Lähi-idän kriisin ratkaisemiselle. Se, että Israelin hallitus on hylännyt kaikki nämä ehdotukset, ja Tel-Avivin nykyään avoimesti julistama häikäilemätön arabialueiden tavoittelu osoittaa aivan selvästi, kuka on esteenä rauhalle Lähi-idässä ja kenen syystä tuolla alueella ylläpidetään vaarallista sotapesäkettä. Samalla käy yhä ilmeisemmäksi, kuinka häpeällistä osaa esittävät ne, jotka kannustavat israelilaisia ekstremistejä — Amerikan imperialismi sekä aggressii-

visten imperialistipiirien välikappaleena toimiva kansainvälinen sionismi.

Tel-Avivin kannattaisi kuitenkin tarkastella asioita järkevästi. Luulevatko Israelin hallitsevat piirit tosiaankin voivansa asettua valtaamilleen vieraille alueille ja jäävänsä rankaisematta? Valloittajien rosvomaisen hyökkäyksen tuloksena saavuttamat edut ovat viime kädessä kuviteltuja. Ne katoavat kuin kangastus Siinain hiekka-aavikolla. Mitä pitemmälle poliittinen selvittely Lähi-idässä venyy, sitä voimakkaammaksi käy maailman yleisen mielipiteen suuttumus ja arabikansojen viha aggressoria ja sen suojelijoita kohtaan, sitä suurempaa vahinkoa Israelin vallanpitäjät tuottavat kansalleen ja maalleen.

Neuvostoliitto tulee vastedeskin tukemaan epäröimättä arabiystäviä. Maamme on valmis osallistumaan muiden suurvaltojen, turvallisuusneuvoston vakinaisten jäsenten kanssa Lähi-idän poliittisen ratkaisun kansainvälisten takeiden luomiseen.

Kun se on saavutettu, voitaisiin nähdäksemme käsitellä jatkotoimenpiteitä sotilaallisen jännityksen laukaisemiseksi koko tuolla alueella, mm. Välimeren muuttamiseksi rauhan ja ystävyyshenkisen yhteistyön mereksi.

Toverit! Tärkeimpiä ulkopoliittisen aktiivisuutemme suuntia on kaikkina näinä vuosina ollut Eurooppa.

Tärkeitä myönteisiä seurauksia kaikelle Euroopan asioiden kululle on ollut Neuvostoliiton ja Ranskan suhteiden paranemisella. Neuvostoliittolais-ranskalaisen yhteistyön mahdollisuudet ovat laajentuneet Ranskan presidentin kanssa äskettäin Moskovassa käytyjen neuvottelujen sekä poliittisia konsultaatioita koskevan pöytäkirjan allekirjoittamisen tuloksena. Kansojemme ystävyys nojaa vankkoihin historiallisiin perinteisiin. Valtioillamme on nykyäänkin laaja yhteisten etujen kenttä. Me kannatamme Neuvostoliiton ja Ranskan välisten suhteiden kehittämistä ja syventämistä. Pidämme tätä tärkeänä kansainvälisen turvallisuuden tekijänä.

Meidän ja Saksan liittotasavallan suhteissa tapahtuneen olennaisen muutoksen tuloksena avautuu uusia näköaloja Euroopassa.

Me samoin kuin liittolaisemme ja ystävämme olemme koko sodanjälkeisen ajan pitäneet lähtökohtana sitä, että Euroopan pysyvän rauhan perustana on ennen kaikkea Euroopan valtioiden rajojen muuttumattomuus. Niiden sopimusten tuloksena, jotka Neuvostoliitto ja Puola solmivat Saksan liittotasavallan kanssa, on rajojen, mm. Saksan demokraattisen tasavallan ja Saksan liittotasavallan välisen rajan sekä Puolan länsirajan koskemattomuus vahvistettu täysin selvästi.

Länsi-Saksassa on mainittujen sopimusten ratifiointikysymyksen johdosta käynnissä jyrkkä rajanveto poliittisten voimien kesken. Luullaksemme reaalisesti ajattelevat piirit Bonnissa ja eräissä muissakin länsimaissa pääkaupungeissa käsittävät yksinkertaisen totuuden: ratifioinnin pitkittäminen synnyttäisi uuden luottamuspulan Saksan liittotasavallan koko politiikkaa kohtaan, se huonontaisi Euroopan poliittista ilmapiiiriä ja kansainvälisen jännityksen lieventämisen näköaloja.

Mitä Neuvostoliittoon tulee, se on valmis täyttämään neuvostoliittolais-länsisaksalaisen sopimuksen solmimisen yhteydessä antamansa sitoumukset. Olemme valmiit kulkemaan oman matkaosuutemme kohti Saksan liittotasavallan ja Euroopan sosialistisen osan suhteiden normalisointia ja parantamista, mikäli, tietenkin, toinen osapuoli toimii tämän sopimuksen henkeä ja kirjainta vastaavasti.

Euroopassa viime aikana tapahtuneet myönteiset muutokset eivät tarkoita, että olisi loppuun asti ratkaistu toiselta maailmansodalta perinnöksi jääneet ongelmat. Mitä on tehtävä, jotta Euroopan tilanteen parantuminen jatkuisi ja jotta edettäisiin Euroopan kollektiivisen turvallisuuden luomisessa sekä yhteistyön kehittämisessä niin kahdenkeskisellä kuin yleiseurooppalaisella perustalla?

Koko Euroopan tilanteen parantumista edistäisi yleiseurooppalaisen neuvottelun koollekutsuminen. Sitä kannattavat nykyään useimmat Euroopan valtiot. Sen valmistelu on siirtymässä käytännöllisen politiikan tasolle. Mutta yritykset estää Euroopassa vallitsevaa jännitystä laukeamasta eivät ole loppuneet. Tämän maanosan kaikkien valtioiden on vielä tehtävä huomattavia ponnistuksia yleiseurooppalaisen neuvottelukokouksen aikaansaamiseksi.

Tilanteen tervehdyttämiseksi Euroopan mantereella on tietenkin välttämätöntä, että Neuvostoliiton ja Länsi-Saksan sekä Puolan ja Länsi-Saksan väliset sopimukset astuisivat voimaan mahdollisimman pian.

Länsi-Berliiniä koskevat ongelmat on myöskin selvitettävä. Jos USA, Ranska ja Englanti tulevat pitämään samoin kuin mekin lähtökohtana Länsi-Berliinin erikoisaseman määräävien liittolaissopimusten kunnioitusta sekä itsenäisen sosialistisen valtion DDR:n suverenisten oikeuksien kunnioitusta, niin parhaillaan käynnissä olevat neuvottelut voidaan saattaa menestyksellisesti päätökseen kaikkien asiasta kiinnostuneiden osapuolten, mm. itse Länsi-Berliinin väestön yhteiseksi eduksi.

Ajankohtaisena tehtävänä on myös yleisesti hyväksytyihin kansainvälisiin oikeusnormeihin perustuvien tasavertaisten suhteiden aikaansaaminen DDR:n ja Saksan liittotasavallan välille sekä näiden kummankin valtion hyväksyminen YK:hon.

Huomattava merkitys on oleva myös sillä, että tyydytetään Tšhekkoslovakian sosialistisen tasavallan oikeutettu vaatimus Münchenin sopimuksen julistamisesta alun alkaen mitättömäksi.

Toverit! Aikamme tärkeimpiä kansainvälisiä ongelmia on aseistariisunta. Olemme pyrkineet saavuttamaan konkreettisia tuloksia, jotka pienentäisivät sodan vaaraa, estämään kansoja tottumasta kilpavarusteluun, ikään kuin se olisi väistämätön paha.

Toimintakertomuskautena valmisteltiin ja astui voi-

maan ydinasesulkua koskeva sopimus. Vaikka eivät vielä kaikki valtiot, mm. eivät kaikki ydinasevaltakkaan ole siinä mukana, se tiettyssä määrin pienentää ydinsodan syttymisen vaaraa. Tärkeää on nyt, että Saksan liittotasavalta, Japani, Italia ja muut maat vahvistaisivat ratifioinnilla tässä sopimuksessa olevat allekirjoituksensa.

On solmittu sopimukset, jotka kieltävät ydinaseiden sijoittamisen avaruuteen sekä merten ja valtameren pohjaan. Mutta saavutetut tulokset ovat vasta ensi askeleita. Tavoitteenamme on sellaisen tilanteen aikaansaaminen, jonka vallitessa ydinvoima palvelisi ainoastaan rauhanomaisia tarkoituksia.

Käymme USA:n kanssa neuvotteluja strategisen aseistuksen rajoittamisesta. Niiden onnistuessa voitaisiin välttää uusi kierros ohjusasekilvassa ja vapauttaa huomattavia varoja rakentaviin tarkoituksiin. Pyrimme siihen, että ne tuottaisivat myönteisiä tuloksia.

Haluaisimme kuitenkin korostaa, että ylipäänsä aseistariisuntaneuvottelut ja etenkin sellaiset, missä on käsiteltävänä varsin arkaluontoisia sotilaallis-teknisiä aspekteja, voivat olla tuloksellisia vain siinä tapauksessa, että otetaan yhtäläisesti huomioon kaikkien osapuolten turvallisuusnäkökohdat eikä kukaan pyri yksipuolisiin etuihin.

Ponnistelu sekä ydin- että tavallisen aseistuksen alalla tapahtuvan kilpavarustelun lopettamiseksi samoin kuin aseistariisunnan puolesta aina yleiseen ja täydelliseen aseistariisuntaan tulee vastedeskin olemaan NKP:n ja neuvostovaltion ulkopoliittisen toiminnan tärkeimpiä suuntia.

Neuvostoliiton suhteet kapitalistisen maailman maihin ovat viime vuosina olleet varsin aktiivisia ja monipuolisia. Yhteistyö eräiden maiden kanssa yleisissä kansainvälisen politiikan kysymyksissä on laajentunut, käytännössä ovat alkaneet saada vakiintuneen sijan parempaa yhteisymmärrystä edistävät poliittiset konsultaatiot. Huomattavan laajuuden on saavuttanut ta-

loudellinen ja tieteellis-tekninen kanssakäyminen, joka useissa tapauksissa rakentuu pitkäaikaiselle perustalle. Olemme yhteistyössä — tietysti molemminpuolisesti edullisin ehdoin — esimerkiksi Italian kanssa Volgan autotehtaan rakentamisessa sekä Itävallan ja eräiden muiden maiden kanssa kaasuteollisuuden kehittämisessä, mm. kaasujohtojen rakentamisessa Neuvostoliitosta Länsi-Eurooppaan. Hiljattain on päästy sopimukseen Neuvostoliiton osallistumisesta metallurgisen tuotantokompleksin rakentamiseen Ranskassa. Japanilaiset yhtiöt tulevat osallistumaan uuden sataman rakentamiseen Kaukoidässä. Myös muita huomattavia suunnitelmia, joita kohtaan liiketuttavamme osoittavat vilkasta kiinnostusta, on käsitteilyvaheessa.

Kuten aina, kiinnitämme paljon huomiota meidän ja naapureittemme välisiin suhteisiin. Hyvät naapuri-suhteet ja yhteistyö Suomen kanssa ovat lujittuneet edelleen; suhteet Afganistaniin ja Iraniin kehittyvät menestyksellisesti. Meillä on normaalit suhteet Pakistaniin ja Turkkiin; kanssakäyminen Ruotsin kanssa on vakaata.

Ystävyyssuhteemme Intiaan ovat kehittyneet huomattavasti. Intian hallituksen kansainvälisissä asioissa noudattama rauhantahtoinen, itsenäinen linja, ja maittemme kansojen perinteelliset yhdistävät ystävyys tunteet ovat omiaan edistämään Neuvostoliiton ja Intian yhteistyön syventämistä.

Mielestämme on olemassa huomattavia mahdollisuuksia molemmin puolin edullisen yhteistyön laajentamiseen Japanin kanssa, vaikka eräiden japanilaisten piirien yritykset käyttää ns. ”aluekysymystä”, eivät ole hyödyksi Neuvostoliiton ja Japanin suhteille. Niiden täydellistä normalisointia asianmukaisella sopimus pohjalla vaikeuttaa myös se, että Japanissa on ulkomaisia sotilastukikohtia. Sellainen normalisointi olisi kuitenkin molempien maiden kansojen pitkäaikaisten etujen, Kaukoidän ja Tyynen meren alueen rauhan etujen mukaista.

Nyt Neuvostoliiton ja Amerikan Yhdysvaltojen välistä suhteista. Neuvostoliittolais-amerikkalaisten suhteiden paraneminen olisi Neuvostoliiton ja Yhdysvaltojen kansojen sekä rauhan lujittamisen etujen mukaista. Emme voi kuitenkaan sivuuttaa USA:n eri puolilla maailmaa harjoittamia aggressiivisia toimia. Yhdysvaltojen johto on viime aikana jyrkettänyt asennettaan useissa kansainvälisissä kysymyksissä, mm. sellaisissa, jotka koskevat Neuvostoliiton etuja. Asioiden hoitamista Yhdysvaltojen kanssa vaikeuttavat myös lukuisat äkkikäänneet Yhdysvaltojen ulkopoliitikassa, jotka ovat nähtävästi yhteydessä joihinkin suhdenneluontoihin sisäpoliittisiin luovimisiin.

Me lähemme siitä, että Neuvostoliiton ja USA:n välisten suhteiden parantaminen on mahdollista. Periaatteellinen linjamme kapitalististen maiden, mm. USA:n suhteen edellyttää, että toteutetaan johdonmukaisesti ja varauksetta rauhanomaisen rinnakkainolon periaatteita, kehitetään molemmin puolin edullista kanssakäymistä, ja ollaan yhteistyössä rauhan lujittamisen alalla niiden valtioiden kanssa, jotka ovat siihen halukkaita, pitäen keskinäissuhteet niiden kanssa mahdollisimman vakaina. Mutta joudumme ottamaan huomioon olemme tekemisissä todella neuvottelutieltä kysymysten ratkaisemiseen tähtäävän pyrkimyksen kanssa, vai onko kysymyksessä yritys ajaa voimapolitiikkaa.

Joka kerta kun imperialistit joutuvat verhoamaan aggressiivisia toimenpiteitään, he yrittävät elvyttää tarun "neuvostovaarasta". He etsivät tällaisen vaaran merkkejä sekä Intian valtameren syvyyksistä että Kordilieerien huipuilta. Ja jos taas katsotaan NATO:n kiikareilla Euroopan tasankoja, niin siellä ei yleensä näy mitään muuta kuin neuvostoliittolaisia divisioonia, jotka ovat valmiit ryntäämään länteen.

Mutta yritykset väittää Neuvostoliitolla olevan ai-keita, jotka ovat sille vieraita, eivät petä kansoja. Me lausumme täydellä vastuuntunnolla: meillä ei ole alue-

vaatimuksia kenellekään, emme uhkaa ketään emmekä aio hyökätä kenenkään kimppuun, me kannatamme kaikkien kansojen vapaata ja itsenäistä kehitystä. Mutta älköön kukaan yrittäkö keskustella meidänkään kanssamme uhkavaatimusten ja voiman kielellä.

Meillä on kaikkea mitä tarvitaan — sekä rehellinen rauhanpolitiikka ja sotilaallinen mahti että neuvostokansan yksimielisyys turvataksemme rajojemme koskemattomuuden kaikilta hyökkäyksiltä, suojataksemme sosialismin saavutukset.

Toverit! Toimintakertomuskausi päätti neljännesvuosisadan, joka on kulunut Hitler-Saksan ja militaristisen Japanin lyömisestä. Tuon suuren voiton hedelmät elävät myös nykypäivien kansainvälisissä tosioloissa. Neuvostokansa vaalii pyhänä kaikkea, mikä on hankittu niin kalliilla hinnalla.

Kansamme on jo yli 25 vuotta elänyt rauhan oloissa. Katsomme, että tämä on puolueemme ulkopolitiikan suurimpia saavutuksia. Ihmiskunnan ei ole neljännesvuosisataan tarvinnut kokea maailmansotaa. Neuvostomaa ja sen ulkopolitiikka ovat antaneet merkittävän panoksen tämänkin kansojen historiallisen saavutuksen hyväksi. Aggression ja militarismin voimia ei kuitenkaan ole tehty vaarattomiksi, vaikka ne onkin saatettu ahtaalle. Ne ovat sodanjälkeisenä aikana sytyttäneet yli 30 erilaista sotaa ja aseellista selkkausta. Ei liioin voida pitää täydellisesti poistettuna uuden maailmansodan uhkaa. Kaikkien rauhantahtoisten valtioiden ja kaikkien kansojen elämäntehtävänä on estää tuon uhan muuttuminen todellisuudeksi.

Neuvostoliitto asettaa imperialismin aggressiivista politiikkaa vastaan aktiivisen rauhanpuolustuksen ja kansainvälisen turvallisuuden lujittamisen politiikan. Tämän politiikan pääsuunnat tunnetaan hyvin. Yhteistyössä veljesmaiden ja muiden rauhantahtoisten valtioiden kanssa sekä koko maailman monimiljoonaisten joukkojen lämpimästi tukemina puolueemme ja neuvostovaltiomme on käynyt taistelua näillä suunnilla,

puolustanut rauhan ja kansojen välisen ystävyyden asiaa. NKP näkee tämän taistelun **tärkeimmät** konkreettiset tehtävät nykytilanteessa seuraavanlaisina.

Ensiksi.

On hävitettävä sotapesäkkeet Kaakkois-Aasiassa ja Lähi-idässä ja edistettävä poliittista selvittelyä noilla alueilla päällekkarkauksen kohteeksi joutuneiden valtioiden ja kansojen laillisten oikeuksien kunnioituksen pohjalla.

Torjuttava viipymättä ja päättävästi kaikenlaiset aggressioteot ja kaikenlainen kansainvälinen mielivalta. Tässä tarkoituksessa on käytettävä täysin määrin myös Yhdistyneet Kansakunnat -järjestön mahdollisuuksia.

Luopumisen voiman käytöstä ja sillä uhkailusta kiistakysymysten ratkaisemisessa täytyy muodostua kansainvälisen elämän laiksi. Omasta puolestaan Neuvostoliitto ehdottaa maille, jotka ovat tällä samalla kannalla, vastaavien kahdenkeskisten tai alueellisten sopimusten solmimista.

Toiseksi.

Otettava lähtökohdaksi Euroopassa toisen maailmansodan tuloksena tapahtuneiden alueellisten muutosten lopullinen tunnustaminen. On saatava aikaan perinpohjainen käänne kohti jännityksen laukaisemista ja rauhaa tässä maanosassa. Turvattava yleiseurooppalaisen neuvottelun koollekutsuminen ja onnistuminen.

Tehtävä kaikki voitava kollektiivisen turvallisuuden aikaansaamiseksi Euroopassa. Me vahvistamme Varsovan puolustus sopimuksen osanottajamaiden yhteisesti ilmaiseman valmiuden tämän sopimuksen ja Pohjois-Atlantin liiton samanaikaiseen purkamiseen tai — ensi askeleena — niiden sotilaallisten organisaatioiden hävittämiseen.

Kolmanneksi.

Solmittava sopimukset, joilla kielletään ydinaseet, kemialliset ja bakteriologiset aseet.

Pyrittävä kaikenlaisten, mm. maanalaisten ydinasekokeilujen lopettamiseen kaikkialla.

Edistettävä ydinaseettomien vyöhykkeiden muodostamista eri osiin maailmaa.

Me kannatamme kaikkien ydinaseita omistavien valtioiden ydinaseriisuntaa, niiden ydinvallan — Neuvostoliiton, USA:n, Kiinan kansantasavallan, Ranskan ja Englannin konferenssin koollekutsumista näissä tarkoituksissa.

Neljänneksi.

Aktivoitava taistelua kaikenlaisen kilpavarustelun lopettamiseksi. Me kannatamme yleismaailmallisen konferenssin koollekutsumista käsittelemään aseistariisuntakäytäntöjä niiden koko laajuudessa.

Me kannatamme vierailualueilla olevien sotatuki-kohtien poistamista. Kannatamme asevoimien ja aseistuksen supistamista alueilla, missä sotavoimien seisominen vastakkain on erikoisen vaarallista, eritoten Keski-Euroopassa.

Pidämme tarkoituksenmukaisena suunnitella toimenpiteitä, jotka vähentävät sotaselkkausten satunnaisen syntymisen tahi tahallisen aikaansaamisen ja niiden kansainvälisiksi kriiseiksi, sodaksi kehittymisen todennäköisyyttä.

Neuvostoliitto on valmis sopimaan sotilasmenojen, ennen kaikkea suurten valtioiden sotilasmenojen supistamisesta.

Viidenneksi.

YK:n päätökset säilyneiden sirtomaajärjestelmien hävittämisestä on täytettävä kokonaan. Rotuvihan ja apartheidin ilmausten on oltava yleisen tuomitsemisen ja boikotin kohteina.

Kuudenneksi.

Neuvostoliitto on valmis syventämään molemmin puolin edullisia yhteistyösuhteita kaikilla aloilla niiden valtioiden kanssa, jotka omasta puolestaan pyrkivät

tähän. Maamme on valmis osallistumaan yhdessä muiden kiinnostuneiden valtioiden kanssa sellaisten ongelmien ratkaisemiseen kuin ympäristönsuojelu, voimata- loudellisten ja muiden luonnonvarojen hyväksikäyttö, kulkulaitosten ja tietoliikenteen kehittäminen, vaarallimpien ja levinneimpien tautien ehkäiseminen ja hävittäminen, avaruuden ja valtamerien tutkimus ja hyväksikäyttö.

Tällainen on pääpiirteissään puolueemme esittämä rauhan ja kansainvälisen yhteistyön, kansojen vapau- den ja itsenäisyyden puolesta käytävän taistelun oh- jelma.

Ja me julistamme, että noudattaessaan rauhan ja kansojen ystävyuden politiikkaa Neuvostoliitto tulee vastaisuudessaakin käymään päättävää taistelua impe- rialismia vastaan, torjumaan järkähtämättä aggresso- rien vehkeily ja salahankkeet. Me tulemme samoin kuin ennenkin johdonmukaisesti tukemaan kansojen taistelua demokratian, kansallisen vapautuksen ja so- sialismin puolesta.

Toverit! Kuten kaikesta sanotusta ilmenee, kuluneet viisi vuotta ovat kansainvälisen politiikan alalla olleet puolueemme ja valtiomme aktiivisen ja tarmokkaan toi- minnan vuosia.

Kansainvälisissä asioissa ei kaikki tietenkään riipu vain meistä tai meidän ystävistämme. Emme ole kaik- kiällä edenneet tavoitteisiimme niin nopeasti kuin oli- simme halunneet. Useita tärkeitä toimia ei ole vielä saatu päätökseen, niiden merkitys on ilmenevä täy- dellisesti vasta myöhemmin. Mutta yleistase on ilmei- nen: viiden vuoden aikana on saavutettu merkittäviä tuloksia. Kotimaamme kansainvälinen asema on lujit- tunut vielä enemmän, sen arvovalta on kasvanut, neu- vostoihmisten rauhanomainen työ on turvattu var- masti.

II PUOLUEEN TALOUSPOLITIIKAN PERUS- KYSYMYKSET NYKYVAIHEESSA

Toverit! 50 vuotta sitten esittäessään laajan käsittelyn alaiseksi historian ensimmäisen taloudellisen kehityksen valionsuunnitelman, GOELRO-suunnitelman, Lenin sanoi ”onnellisimmaksi aikakaudeksi” aikaa, jolloin puolueen ja neuvostovallan huomion keskiönä tulevat olemaan maan taloudellista kehitystä koskevat kysymykset. Hän kehotti muuttamaan edustaja- ja neuvotelukokoukset ”elimiksi, joissa tarkastellaan talouselämässä saavutettuja menestyksiä ja joissa voisimme toden teolla oppia tekemään taloudellista rakennustyötä” (Teokset, 31. osa, s. 501).

Edustajakokouksemme ovatkin sanan täydessä merkityksessä muuttuneet sellaisiksi elimiksi. Puolueestamme ja neuvostovaltiosta talous on, kuten Lenin ennustikin, peruspolitiikkaa, politiikkaa, jonka menestymisestä riippuu ratkaisevassa määrässä neuvostoyhteiskunnan eteneminen kommunismin ja sosialistisen valtakuntamme kansainvälisten asemien lujittuminen.

Tehdessään tiliä tällä tärkeimmällä toiminnan alalla suorittamastaan työstä keskuskomitealla on täysi syy sanoa, että täytettyään kunnialla kahdeksannen viisivuotissuunnitelman neuvostokansa on ottanut uuden huomattavan askeleen eteenpäin kommunismin aineellisen teknisen perustan luomisessa, maan mahdin lujittamisessa ja kansan elintason kohottamisessa.

1. Kahdeksannen viisivuotiskauden tärkeimmät tulokset ja puolueen talouspolitiikan tehtävät

Kansantalouden kehitys vuosina 1966–1970

Talouden alalla viisivuotiskauden perustulos on se, että kansantalouden mittasuhteet ovat oleellisesti suurentuneet, kehitys on nopeutunut ja laadulliset osoittimet ovat parantuneet.

Tärkeimmät taloudelliset tavoitteet, jotka asetettiin 3. edustajakokouksen ohjeissa, on menestyksellisesti saavutettu. Kansantuloa oli suunniteltu kohotettavaksi 38–41 %, kasvu on itse asiassa 41 %. Teollisuustuotanto lisääntyi 50 % tehtävän ollessa 47–50 %. Ylitäten on täytetty ohjeissa asetetut tehtävät työtätekevien elintason kohottamista koskeneiden tärkeimpien tavoitelukujen osalta.

Kahdeksannella viisivuotiskaudella päästiin yleensä huomattavasti parempiin tuloksiin kuin edellisellä viisivuotiskaudella.

Kahdeksannen viisivuotiskauden tärkeimmät taloudelliset tulokset verrattuina edelliseen viisivuotiskauden ilmenevät seuraavista numerotiedoista.

Kansantalouden kehityksen tärkeimmät osoittimet seitsemänneltä ja kahdeksannelta viisivuotiskaudelta (verrattavissa hinnoissa; lisäkasvu ilmaistu miljardeina ruplina ja kasvuprosenteina)

	Seitsemäs viisivuotiskausi (1961–1965)		Kahdeksas viisivuotiskausi (1966–1970)	
	Lisäkasvu	%:na 1965 verrattuna vuoteen 1960	Lisäkasvu	%:na 1970 verrattuna vuoteen 1965
Yhteiskunnallinen kokonaistuote	113	137	175	142
Kulutukseen ja kasautumiseen käytetty kansantulo	45	132	77	141
Teollisuustuotanto	84	151	125	150

Siitä :

A-ryhmä	66	158	91	151
B-ryhmä	18	136	34	149
Maataloustuotanto (keskimääräinen vuosi- tuotanto verrattuna edelliseen viisivuotis- kauteen)	7,1	112	14,0	121
Perussijoitukset (viisi- vuotiskautena)	77	145	104	142
Kaikkien liikennelai- tosten kuljetukset — miljardia tonnikilo- metriä)	878	147	1 061	138
Vähittäiskauppavaihto	26,1	134	50,2	148

Kulutukseen ja kasautumiseen käytetty maan kansantulo suureni vuodessa keskimäärin 7,1 0/0, kun se edellisellä viisivuotiskaudella suureni 5,7 0/0. Yhteiskunnallisen työn tuottavuus, joka on tärkein tuotannon tehokkuuden osoitin, kohosi 37 0/0 verrattuna seitsemännän viisivuotiskauden 29 0/0:iin.

Talouden perusta, raskas teollisuus, on kehittynyt edelleen. Nopeimmin ovat kehittyneet teknisen edistyksen määräävät alat — sähkövoimatalous, kemiallinen ja petrokemiallinen teollisuus, koneenrakennusteollisuus ja varsinkin radioelektronikka ja kojeteollisuus. Näiden alojen prosentuaalinen osuus koko teollisuustuotannossa suureni 28 prosentista 33 prosenttiin. Kevyt ja elintarviketeollisuus ovat kehittyneet nopeasti. Kulutustarvikkeiden tuotanto lisääntyi viidessä vuodessa 49 0/0. Havainnollistaaksemme tuotannon nykyisiä mittasuhteita riittää kun sanoo, että yksistään 1970 teollisuustuotteita valmistettiin noin kaksi kertaa niin paljon kuin kaikkina sodanedellisinä viisivuotiskausina yhteensä.

Teollisuustuotannon kasvusta vuosina 1960—1970 antaa käsityksen seuraava taulukko:

	1965	1970	%:na 1970 verrattuna vuoteen 1965
Sähköenergia — mrd. kWh	507	740	146
Maaöljy (kaasukondensaatti mukaanluettuna), milj. tonnia	243	353	145
Kivihiihi, milj. tonnia	578	624	108
Kaasu, mrd m ³	129	200	154
Teräs, milj. tonnia	91	116	127
Valssausteräs, milj. tonnia	71	92	130
Koneenrakennus- ja metalli- teollisuuden tuotanto, mrd. ruplaa	51	88	174
Kivennäislannoitteita standardi- yksiköissä, milj. tonnia	31	55	177
Tekohartseja ja muoveja, tuhatta tonnia	803	1 672	208
Sementtiä, milj. tonnia	72	95	132
Kaikenlaisia kankaita, mrd m ²	7,5	8,9	118
Pukimia, miljardia ruplaa	9,0	15,9	177
Nahkajalkineita, milj. paria	486	676	139
Yleisradiovastaanottomia ja televisioita, milj. kpl	8,8	14,5	164
Jääkaappeja, milj. kpl	1,7	4,1	247

Kuluneella viisivuotiskaudella saavutettiin huomattavia tuloksia maatalouden kehityksessä. Erinäisistä syistä tämä ala on ollut ja on vielä toistaiseksi taloustemme pulmallisin ja vaikein ala. Juuri siksi tuottaa mielihyvää se tosiasia, että puolueen toiminta, maa-seudun työtätekevien ja vastaavien teollisuudenalojen työntekijöiden ponnistukset ovat tuottaneet huomattavia tuloksia.

Maatalouden keskimääräinen vuosituotanto lisääntyi 21 % verrattuna edellisen viisivuotiskauden 12 %:iin. Oleellisin edistys on tapahtunut viljan tuotannossa, sen keskimääräinen vuosituotos on kasvanut 37 milj. tonnia eli 1,3-kertaisesti. Lihan, maidon, kananmunien ja

muiden ravintoaineiden tuotanto on lisääntynyt huomattavasti.

Tärkeimpien maataloustuotteiden keskimääräisestä vuosituotannosta antaa käsityksen seuraava taulukko:

	Milj. tonnia		%:na
	1961—1965	1966—1970	1966—1970 verrattuna vuosiin 1961—1965
Viljaa	130,3	167,5	129
Raakapuuvillaa	5,0	6,1	122
Sokerijuurikasta (teollisuutta varten)	59,2	81,0	137
Auringonkukan siemeniä	5,1	6,4	126
Pellavakuitua	0,41	0,46	112
Perunaa	81,6	94,8	116
Vihanneksia	16,9	19,3	114
Lihaa (teuraspaino)	9,3	11,6	124
Maitoa	64,7	80,5	124
Kananmunia (mrd. kpl)	28,7	35,8	124
Villaa (tuhatta tonnia)	362	397	110

Erityisen maininnan ansaitsevat vuoden 1970 tulokset. Maassa korjattiin yli 186 milj. tonnia viljaa ja 6,9 milj. tonnia raakapuuvillaa. Kokonaistuotos meillä ei ole vielä koskaan ollut näin suuri. Viljaa saatiin keskimäärin 1 560 kiloa, puuvillaa 2 500 hehtaarilta.

Täytetty on viisivuotiskauden tehtävä tavarankuljetusten kasvun osalta. Perusrakennustöitä on suoritettu laajassa mitassa. On otettu käyttöön noin 1 900 suurta teollisuuslaitosta ja -kohdetta. On luotu jo hyvä vara, joka mahdollistaa tuotantokapasiteettien laajenemisen jo alkaneen viisivuotiskauden ensimmäisinä vuosina.

Maan tuotantovoimien sijoitus on parantunut. Siperian, Kaukoidän, Keski-Aasian ja Kazahstanin taloudellinen potentiaali on tuntuvasti kasvanut. Edistystä on kaikkien tasavaltojen kansantaloudessa, kunkin tasavallan osuus yleisvaltakunnallisten tehtävien ratkaisussa on suurentunut. Tämä merkitsee, että kaikkien

kansojemme liiton ja veljeyden taloudellinen perusta on laajentunut.

Kulunut viisivuotiskausi oli tärkeä vaihe **sosiaalisten tehtävien** ratkaisussa. Yhteiskunnallisissa suhteissa tapahtuneista muutoksista tulee puhe alempana. Nyt teki mieli pysähtyä tarkastelemaan muutamia kansan elintason kohoamiseen liittyviä kysymyksiä. Väestön reaalitytulot asukasta kohti kohosivat viidessä vuodessa 33 % puolueen 23. edustajakokouksen ohjeissa edellytettyjen 30 % asemasta, kun taas edellisenä viisivuotiskautena ne kasvoivat 19 %.

Toverit, kuten tiedätte, kuluneelle viisivuotiskaudella työläisten ja toimihenkilöiden vähimmäispalkka korotettiin 60 ruplaan kuukaudelta. Koko maan mitassa työläisten ja toimihenkilöiden keskipalkka kohosi 26 %. Kolhoosilaisten yhteistaloudesta saamat tulot lisääntyivät 42 %. On saatettu voimaan taattu maksu työstä, alennettu eläkeikää ja säädetty sairaus- ja työkyvyttömyysavustukset kolhoosien jäsenille.

Yhteiskunnalliset kulutusvarannot suurenivat viisivuotiskauden aikana puolitoistakertaisesti ja olivat 1970 noin 64 miljardia ruplaa.

Elintason tärkeimpiä osoittimia on vähittäiskauppavaihdon kasvu. Vuosina 1966–1970 se oli 48 %. Samalla parani huomattavasti kulutuksen rakenne. Vuoteen 1965 verrattuna vuonna 1970 lihan kulutus henkeä kohti oli lisääntynyt 17 %, maidon ja meijerituotteiden 22 %, kananmunien 23 %, kalan ja kalatuotteiden 33 %, sokerin 14 %, kun taas viljatuotteiden ja perunan kulutus on supistunut. Kulttuuri- ja jokapäiväisen elämän tarpeisiin tarkoitettujen tavaroiden, varsinkin kestokulutustavaroiden, kuten radiovastaanottimien, televisioiden, pesukoneiden, jääkaappien myynti väestölle lisääntyi.

Yleisesti tunnettua on, miten laajamittaisesti ja päättäväisesti on ratkottu asunto-ongelmaa. Tähän tarkoitukseen on käytetty lähes 60 mrd. ruplaa. Viidessä vuodessa on rakennettu yli puoli miljardia neliometriä

asuntoja. Tämä merkitsee, että maassa on tavallaan rakennettu alun 60 miljoonaa kaupunkia. Useimmat tupaantuliaisia viettäneet perheet ovat muuttaneet ajanmukaisiin yksityisasuntoihin.

Kansanvalistus- ja terveydenhuoltolaitos on kuluneella viisivuotiskaudella kehittynyt menestyksellisesti. Puolueen ja valtion pysyvän huolenpidon kohteena ovat neuvostoihmisten terveyden säilyttäminen ja eliniän pidentäminen. Vuosina 1966–70 valmistui 151 000 lääkärinä, siis 22 000 enemmän kuin edellisellä viisivuotiskaudella. Lääkintälaitosten verkosto on huomattavasti laajennut.

Neuvostoliiton työläisten ja talonpoikien enemmistölle on useiden vuosien ajan ollut viikossa kaksi lepopäivää ja viisi työpäivää. Huomattava osa työtätekevistä väestöstä saa nyt pitemmän palkallisen loman.

Kuten huomaatte, kansan elintason kohottamisessa on saavutettu varsin oleellisia tuloksia. Saanen ilmituoda sen vakaumuksen, että nämä saavutukset ovat omiaan valamaan uutta innostusta neuvostoihmisiin, herättämään halua työskennellä entistä paremmin kotimaan hyväksi, sankarillisen kansamme hyväksi.

Tehdessään yhteenvetoja viisivuotiskaudesta ja antaen saavutuksille niille kuuluvan arvon, puolue näkee samalla selvästi taloudellisen toiminnan puutteellisuudet ja ratkaisua odottavat ongelmat. Ennen muuta huomautettakoon, että eräiden tärkeiden tuotelajien valmistuksen osalta tehtäviä ei ole täytetty täydellisesti.

Jälkeenjäämistä on ollut myös kemiallisen teollisuuden, työkoneteollisuuden, kevyen teollisuuden ja eräiden muiden alojen tuotantokapasiteettien laajentamisessa. Useat ministeriöt eivät ole täyttäneet uuden tekniikan käytäntöönottosuunnitelmia eivätkä työntuottavuuden kohottamista koskevia tehtäviä. Maataloudelle ei ole toimitettu sähkövoimaa ja koneita suunnitelmien edellyttämässä määrässä.

Samalla kun ylitettiin tehtävät keskipalkkojen nousun osalta, ei suoritettu suunnitelmassa edellytettyjen

eräiden työntekijäkategorioiden palkkatariffien ja virkapalkkojen korotusta. Joidenkin elintarvikkeiden, varsinkin lihan, samoin kuin kulutustarvikkeiden tuotannon kasvu, vaikka se onkin ollut huomattava, jää kuitenkin jälkeen kysynnästä, mikä johtaa toisinaan epä säännöllisyyksiin kaupan käynnissä.

Nämä vaikeudet johtuvat osaksi ulkoisista ja sisäisistä objektiivisista syistä. Edustajakokouksessa on tietenkin silti suhtauduttava erityisen tarkkaavaisesti niihin syihin, joita ovat synnyttäneet talous-, ja puolue-elinten toiminnassa esiintyneet vajavaisuudet samoin kuin suunnittelussa, tuotannossa, uuden tekniikan soveltamisessa ja voimavarojen käytössä olleet epäkohdat.

Epäkohdat ja ratkaisematta jääneet kysymykset eivät kuitenkaan saata varjoon pääasiaa, viisivuotiskauden myönteisiä perustuloksia. Puolue ja kansa ovat menestyksellisesti selviytyneet suuresta ja vaikeasta tehtävästä: kansantaloutta on kehitetty ja maanpuolustusta lujitettu samanaikaisesti kun on kohotettu huomattavasti työtätekevän väestön elintaso.

Neuvostokansan saavutuksilla taloudellisessa rakennustyössä on suuri poliittinen merkitys. Niiden ansiosta on sosialistinen järjestelmämme maassamme lujittunut entisestään, ja koko neuvostokansa yhdistynyt entistä tiiviimmin puolueen ympärille. Näillä saavutuksilla on ollut huomattava osuus yhteisessä asiassa, sosialististen valtioiden taloudellisen mahdin voimistamisessa ja sosialistisen maailmanjärjestelmän asemien lujittamisessa, kapitalismin kanssa käydyssä taloudellisessa kilvoittelussa.

Toverit! Maamme taloudellisen kehityksen suuntaa määritellesään 23. edustajakokous ei ainoastaan vahvistanut tärkeimpiä tavoitelukuja kahdeksanneksi viisivuotiskaudeksi, vaan myös asetti joukon tärkeitä pitempiaikaisen talouspolitiikan kysymyksiä. Ratkoessaan niitä edustajakokouksen ohjeiden mukaisesti keskuskomitea ryhtyi niin ikään toimenpiteisiin korjatakseen ne

epäkohdat, joita edellisellä kaudella oli esiintynyt maatalouden ja teollisuuden johdossa.

Voimme ilmoittaa edustajakokoukselle, että kuluneiden viiden vuoden aikana on tehty paljon talouden johdon parantamiseksi. Keskuskomitean täysistunnoissa, keskuskomitean ja SNTL:n ministerineuvoston päätöksissä ratkaistiin huomattavia taloudellisia ongelmia. Erikoisesti on mainittava toukokuun (1966) ja heinäkuun (1970) täysistunnot, joissa laadittiin pitämäksi ajaksi maatalouden kehityksen kokonaisuohjelma, ja samoin joulukuun (1961) täysistunto, jossa käsiteltiin taloutemme kehityksen sellaisia periaatekysymyksiä, mitä tietä voidaan kohottaa tuotannon tehokkuutta ja parantaa johtotyötä. Tehdessämme yhteenvedon kaikesta tästä työstä voimme saoa, että puolue on toimintakertomuskaudella edistynyt tuntuvasti talouspolitiikkamme huomattavimpien ja pulmallisimpien kysymysten tutkimisessa ja ymmärtämisessä.

Keskuskomitea katsoo tarpeelliseksi todeta paikallisten puoluejärjestöjen ja komiteoiden luovan aktiviteetin kasvun. Monien tasavaltojen, aluepiirien ja alueiden puoluejärjestöt ovat esittäneet keskuskomitealle ehdotuksia tärkeistä taloudellisista kysymyksistä, joilla on yleisvaltakunnallinen merkitys. Nämä ehdotukset on tutkittu ja otettu huomioon tehtäessä kansantaloudellisia ratkaisuja.

Oleellinen tulos työstä, jonka puolue on suorittanut toimintakaudella, on se, että puolue-, neuvosto-, talous- ja ammattiliittoelinten työntekijät, laajat työtätekevät joukot ovat alkaneet syvällisemmin perehtyä taloudellisiin kysymyksiin ja olla paremmin selvillä ajankohdan ongelmista ja niiden ratkaisukeinoista.

Maan taloudelliset saavutukset ovat tulos monikanallisen kotimaamme teollisuuden, maatalouden, kululaitosten ja rakennustyömaiden, tieteen ja kulttuurin työntekijöiden, kaikkien kansojen uhrautuvasta työstä. Sallikaa minun onnitella edustajakokouksen nimissä Neuvostoliiton työväenluokkaa, kolhoositalonpoikais-

toa, sivistyneistöä, kaikkia työtätekeviä suurten työssä saavutettujen voittojen johdosta.

Maan nykyisen taloudellisen kehitysvaiheen erikoisuudet ja uuden viisivuotissuunnitelman tavoitteet

Toverit! Lenin tähdensi, että politiikassa koko vaikeus ja koko taito on siinä, että osataan ottaa huomioon kunkin ajanjakson tehtävien omalaatuisuus, niiden olosuhteiden omalaatuisuus, joissa puolue toimii. Tällaisella suhtautumisella on tavattoman suuri merkitys myös määriteltäessä talouspolitiikkaa, jossa tulee ottaa huomioon maan kunkin kehitysvaiheen pääerikoisuudet.

Kuten tunnettua sosialismi voitti maassamme jo 1930-luvun jälkipuoliskolla. Siitä on kulunut enemmän kuin kolmekymmentä neuvostoihmisten sankarillisen työn ja taistelun vuotta. Silloinen taloutemme perustui ja nykyinen talous perustuu samantyyppisiin tuotantosuhteisiin, samoihin taloudellisiin lakeihin, sosialismin lakeihin. Silti ei kuitenkaan voida olla näkemättä uusia tärkeitä seikkoja, jotka erottavat nykyisen talouden 1930-luvun jälkipuoliskon taloudesta.

Kansantalous, sosialistiset yhteiskuntasuhteet, kansanjoukkojen kulttuuri ja tietoisuus ovat kohonneet verrattomasti korkeammalle tasolle. Neuvostoihmiset ovat uhrautuvalla työllään rakentaneet kehittyneen sosialistisen yhteiskunnan, jota Lenin 1918 sanoi maamme tulevaisuudeksi. Sen ansiosta voimme ryhtyä ratkaisemaan puolueen ohjelman ja viime edustajakousten asettamaa suurta tehtävää, rakentamaan kommunismin aineellis-teknistä perustaa.

Koska edustajakokouksessa tullaan käsittelemään puolueen lähikauden talouspolitiikan peruskysymyksiä, on kiinnitettävä huomiota muutamiin kansantaloutemme nykyisen kehitysvaiheen erikoisuuksiin.

Tärkein niistä on aivan uudet mittasuhteet. On luotu valtava taloudellinen mahti, jonka perustana ovat

monihaarainen teollisuus ja sosialistinen suurmaatalous, edistyksellinen tiede, pätevät työläis-, spesialisti- ja talousjohtajakaaderit. Niihin kuuluu talous, joka tuottaa päivässä miltei kahden miljardin ruplan arvoisen yhteiskunnallisen tuotteen, toisin sanoen kymmenen kertaa niin paljon kuin tuotettiin päivittäin 1930-luvun lopulla.

Puolue ottaa taloudellisessa toiminnassaan huomioon maan kansantaloudellisen mahdin valtavan kasvun. Mistä on konkreettisesti kysymys? Ennen kaikkea mahdollisuuksiemme huomattavasta lisääntymisestä. Me asetamme ja ratkomme nykyään sellaisia tehtäviä, joista edellisissä vaiheissa voitiin vain haaveilla.

Samalla nykyoloissa rinnan taloudellisten mahdollisuuksien kanssa kasvavat nopeasti myös ne vaatimukset, joita yhteiskunta asettaa taloudelle. Sosialistisen rakennustyön alkuaikoina meidän täytyi, kuten tunnettua, keskittyä siihen, mikä oli ensivuoroista, mistä riippui nuoren neuvostovaltion olemassaolo. Nyt on tilanne muuttumassa toisenlaiseksi. Me emme ainoastaan tahdo — tahtoneethan olemme sitä aina — vaan myös voimme ja meidän täytyy ratkoa samanaikaisesti entistä lukuisampia tehtäviä.

Turvattessamme tietyn varan taloutemme tulevaa kehitystä varten, suorittaessamme tuotannon teknillistä uusimista, sijoittaessamme suunnattomia varoja teieteelliseen ja sivistystyöhön, meidän tulee samalla keskittää entistä enemmän voimia ja varoja neuvostoihmisten elintason kohottamiseen liittyvien tehtävien ratkaisuun. Me emme enää voi, vaikka olisimme edellä joillakin aloilla, kenties hyvinkin tärkeillä, sallia muilla aloilla pitempiä aikaista jälkeenjääneisyyttä.

Maan saavuttamasta kansantalouden korkeasta kehitystasosta koituu vielä yksi tärkeä seuraus: suunnittelulle, johdolle, taloudellisille toimintamenetelmille asetettavat vaatimukset kohoavat tuntuvasti. Talouden kaikkien renkaiden keskinäinen riippuvuus voimistuu, mikä lisää pitkän tähtäyksen suunnittelun, eri tuotan-

nonalojen yhteyksien joustavamman järjestelyn ja ai-neellisen huollon parantamisen merkitystä.

Maan nykyisen taloudellisen kehitysvaiheen tärkeim-mät erikoisuudet määrää myös nopeasti kehittyvä tie-teellis-tekninen kumous. Sosialismi, sosialistinen suun-nitelmatalous tarjoaa laajimmat mahdollisuudet tieteen ja tekniikan kaikinpuoliselle edistymiselle. Samaan ai-kaan tieteellis-tekninen kumous vaatii parantamaan taloudellisen toimintamme monia puolia. Tämä on toi-sin sanoen valtava sosialismille myönteinen voima, mutta sitä on osattava kunnolla käyttää.

Useat historian nykyisen vaiheen erikoispiirteet joh-tuvat myös huomattavista ulkoisten olosuhteiden muu-toksista. Tärkein niistä on, kuten olemme jo huomaut-taneet, sosialististen maiden taloudellisen yhdentymis-prosessin kehittyminen, ja meidän tulee ratkaista mo-net taloudelliset tehtävät ottaen huomioon tämän prosessin. Samoin on otettava huomioon, että nykyään on jyrkästi voimistunut sosialismin ja kapitalismin välisen luokkataistelun sellaisen alan kuin kahden maailman-järjestelmän taloudellisen ja tieteellis-teknisen kilvoit-telun merkitys.

Tällaisia ovat muutamia maamme nykyisen talou-dellisen kehitysvaiheen tärkeimmät piirteet. Jos kään-nämme ne poliittisten tehtävien kielelle, niin aivan suppeassa muodossa voidaan sanoa näin: kansantalou-den valtavat mittasuhteet, lisääntyneet taloudelliset mahdollisuudet ja yhteiskunnalliset tarpeet vaativat kohottamaan tuntuvasti koko taloudellisen toimintam-me tasoa, lisäämään oleellisesti taloutemme tehokkuut-ta, muuttamaan koko valtava taloutemme entistä pa-remmin toimivaksi, kitkattomaksi koneistoksi.

Meitä on aina ja kaikissa asioissa auttanut vallanku-mouksellinen tahto ja mittavuus, puolueen taito mobi-lisoida miljoonaisten joukkojen voimat ratkomaan ra-kennustehtäviä sekä työväenluokan, kolhoositalonpoi-kaiston ja sivistyneistön työinto. Nyt on tärkeämpää kuin koskaan, että tähän suureen voimaan yhdistyy

entistä kiinteämmin määrätietoinen, huolellinen järjestytyö, johdonmukaisesti tieteellinen suhtautuminen taloudenhoitoon, tiukka itsekuri ja asiallisuus.

Toverit! Edellämainitut seikat KK on ottanut huomioon laatiessaan sellaista tärkeää poliittista asiakirjaa kuin uutta viisivuotissuunnitelmaa koskevia ohjeita.

Yhdeksäs viisivuotiskausi on muodostuva tärkeäksi vaiheeksi neuvostoyhteiskunnan kulussa kommunismia kohti, kommunismin aineellis-teknisen perustan luomisessa ja maan taloudellisen ja puolustusmahdin lujittamisessa. Viisivuotiskauden päätehtävänä on turvata aineellisen ja sivistyksellisen elintason huomattava nousu kehittämällä nopeaa vauhtia sosialistista tuotantoa, kohottamalla sen tehokkuutta, edistämällä tiedettä ja tekniikkaa ja nopeuttamalla työntuottavuuden kasvua.

Viidessä vuodessa kansantuloa on lisättävä 37–40 0/0, mm. kulutustavaratuotantoa 40 0/0 ja kasautumavarantoa 37 0/0. Teollisuustuotanto kasvaa 42–46 0/0, maatalouden keskimääräinen vuosituotanto 20–22 0/0 ja reaalitulot asukasta kohti kohoavat miltei kolmanneksen.

Koska alustuksen ohjeista Neuvostoliiton kansantalouden kehityksen viisivuotissuunnitelmasta vuosiksi 1971–1975 tekee tov. A. N. Kosygin, saanen luvan pysähtyä tarkastelemaan vain kolmea yleisintä puolueen tulevan kauden talouspolitiikan peruskysymystä.

Kysymys on ennen muuta perustavoitteista, joiden saavuttamisen puolue suunnistaa neuvostotalouden kehitykseen.

Kysymys on edelleen kasvun lähteistä, voimavaroista, jotka on otettava käyttöön kohottaaksemme nopeasti yhteiskunnallista tuotantoa.

Kysymys on vihdoin talouden menestyksellisen kehityksen takaavan talouskoneiston parantamisesta.

2. Kansan elintason nousu puolueen talouspolitiikan korkeimpana päämääränä

Asettaesaan yhdeksännen viisivuotiskauden päätehtäväksi työtätekevien elintason huomattavan kohottami-

sen keskuskomitea pitää silmällä sitä, että tämä linja määrää toimintamme paitsi seuraaviksi viideksi vuodeksi, myös maamme taloudellisen kehityksen yleisuunnan pitemmäksi ajaksi tulevaisuudessa. Tätä linjaa määriteltessään puolue lähtee ennen kaikkea siitä, että ihmisten aineellisten ja sivistyksellisten tarpeiden mahdollisimman täydellinen tyydyttäminen on sosialismin aikana yhteiskunnallisen tuotannon korkein päämäärä.

Neuvostovallan alkupäivistä lähtien puolueemme ja valtio ovat tehneet tässä suhteessa kaiken voitavansa. Tiettyjen historiallisten syiden vuoksi mahdollisuutemme olivat kuitenkin pitkän aikaa rajoitettuja. Nyt ne ovat huomattavasti laajenneet, ja tämä antaa puolueelle aihetta asettaa kysymys siten, että taloudellisessa rakennustyössä pidettäisiin entistä enemmän silmämääränä kansan elämän parantamista.

Puolue lähtee myös siitä, että työtätekevien elintason kohottaminen muodostuu itse kansantaloutemme kehityksen entistä vaativammaksi tarpeeksi, yhdeksi tärkeimmäksi tuotannon nopean kasvun taloudelliseksi edellytykseksi.

Tällainen kannanotto ei johdu yksistään siitä linjastamme, että edelleenkin tehostetaan osuutta, mikä on aineellisilla ja moraalisisilla kannustimilla työhön. Kysymys asetetaan huomattavasti laajemmin, on luotava edellytykset, jotka myötävaikuttavat neuvostoihmisten, koko työtätekevän väestön kykyjen ja aktiivisuuden kaikinpuoliseen kehittymiseen, ts. kehitettävä yhteiskunnan tärkeintä tuotantovoimaa.

Nykyaikainen tuotanto asettaa nopeasti suurenevia vaatimuksia paitsi koneille ja tekniikalle, myös ennen kaikkea itse työntekijöille, niille jotka näitä koneita luovat ja tätä tekniikkaa ohjaavat. Erikoistiedot, korkeatasoinen ammattivalmennus, ihmisen yleinen sivistyneisyys muodostuvat entistä laajempien työntekijäkerrosten työn menestymisen ehdottomaksi edellytykseksi. Mutta kaikki tämä riippuu huomattavassa mää-

rin elintasosta, siitä, kuinka täydellisesti voidaan aineelliset ja henkiset tarpeet tyydyttää.

Näin ollen niin tarkoitusperämme kuin kasvaneet taloudelliset voimavarat ja kansantalouden kehityksen tarpeet tekevät mahdolliseksi ja välttämättömäksi, että talouselämässä ryhdytään entistä syvällisemmin ratkomaan kansan elintason kohottamiseen liittyviä moninaisia tehtäviä. Kahdeksas viisivuotiskausi on tässä suhteessa jo tuottanut melkoisia käytännöllisiä tuloksia. Nyt on sekä varmistettava saavutukset että saata-va aikaan uutta oleellista edistystä.

Kun työtätekevien elintason kohottaminen määritellään päätehtäväksi, ei saa tietenkään suhtautua siihen pintapuolisesti. Kansan elintason huomattavaan kohottamiseen tähtäävän linjan toteuttaminen käytännössä vaatii aikaa, huomattavia ponnistuksia, valtavia varoja ja voimia. Vain se, mikä on tuotettu, on jaettavissa ja kulutettavissa — tämä on aakkostotuus. Suunnitelmimme tehokkuus, niiden realisuuden tae on siinä, että niissä elintason kohoaminen liittyy erottamattomasti yhteiskunnallisen tuotannon kasvuun, työn tuottavuuden kohoamiseen. Mutta tämä määrää myös sen vastuullisuuden, joka lankeaa puolueelle ja koko neuvostokansalle. Meistä itsestämme, työsaavutuksistamme riippuu se, miten me elämme tänään ja miten tulemme elämään huomenna.

Sallikaa minun selostaa kansan toimeentuloa koskevia ehdotuksia ja suunnitelmia, jotka puolueen keskuskomitea ja Neuvostoliiton ministerineuvosto esittävät edustajakokouksen käsiteltäväksi.

Edellytetään kohotettavaksi työtätekevien **rahatuloja**. Aikomuksena on työpalkkaa kohottamalla turvata kolme neljäsosaa väestön reaalitulojen koko kasvusta.

Viisivuotiskaudella työläisten ja toimihenkilöiden vähimmäispalkat kohotetaan 70 ruplaan kuukaudessa. Teollisuuden, liikenteen ja aineellisen tuotannon muiden alojen palveluksessa olevien keskinkertaisesti palkattujen työntekijäkategorioiden perus- ja kuukau-

sipalkkoja korotetaan. Nostetaan maataloudessa työskentelevien koneenkäyttäjien tariffiperuspalkkoja. Suunnitellaan korotettavaksi opettajien, lääkärien ja muun lääkintähenkilökunnan sekä eräiden muiden ammattialojen työntekijöiden palkkoja. Uralilla, Euroopan pohjoisosassa, Länsi-Siperiassa, Kazahstanissa (tasaval-
lan eteläosaa lukuunottamatta sekä Kaukoidän, Itä-Siperian ja Keski-Aasian monilla alueilla tullaan sää-
tämään palkkalisät monien alojen työntekijöille tai ko-
hottamaan niitä. Yötyöstä suoritettavia lisämaksuja ko-
rotetaan huomattavasti.

Nämä toimenpiteet tullaan toteuttamaan asteittaises-
ti alueittain ja talousaloittain. Kysymyksessä ovat täl-
löin yhteensä noin 90 miljoonan työläisen ja toimihen-
kilön edut. Tuloksena on työläisten ja toimihenkilöi-
den keskimääräisen kuukausipalkan kohoaminen viisi-
vuotiskauden aikana 146—149 ruplaan ja kolhoosilais-
ten työpalkan kohoaminen 98 ruplaan.

Tarkoituksena on myös lisätä eräiden työntekijäkate-
gorioiden verohelpotuksia.

Haluaisin, toverit, kosketella vielä yhtä kysymystä.

Teollistamisen vuosina ja sodan jälkeen palauttaes-
samme kuntoon taloutta me saatoimme kulkea eteen-
päin ja kehittää talouttamme vain mobilisoimalla kaik-
ki voimat ja varat. Maamme työtätekevät käsittivät sen
erinomaisesti. He eivät ainoastaan tehneet uhrautuvasti
työtä yhteisen asian hyväksi, vaan luovuttivat siihen
myös henkilökohtaisia säästöjään merkitsemällä aktii-
visesti valtionlainoja, joilla oli tärkeä merkitys talou-
den kehityksen nopeuttamisessa. Yleinen lainan mer-
kintä ei ollut ainoastaan arvokas panos valtion budjet-
tiin, vaan myös ilmensi näkyvästi neuvostoihmisten
isänmaanrakkautta ja heidän uskollisuuttaan sosialis-
min asialle.

Kuten tiedetään, me saatoimme jo vuonna 1958 luo-
pua uusien valtionlainojen liikkeellelaskusta. Väestölle
jääneiden obligaatioiden kuolettamista, ja niitähän on
noin 25,8 miljardin ruplan arvosta, lykättiin kuitenkin

20 vuodella siten, että niistä suoritettaisiin maksu yhtä suurin erin vuosien 1977 ja 1996 välisenä aikana.

Harkittuaan nykyisiä mahdollisuuksiamme KK:n politbyroo on katsonut mahdolliseksi aloittaa lainaobligatioiden kuoletuksen aikaisemmin ja kuoletaa niitä jo vuosina 1974–1975 2 mrd ruplan arvosta sekä lisätä seuraavina vuosina kuoletusten määrää. Kaikki väestön hankkimat obligatiot aiotaan kuoletaa vuoteen 1990 mennessä, ts. kuusi vuotta aikaisemmin kuin alunperin oli määrä. Tämä ratkaisu lienee oikea ja täysin puolueen politiikan ja kansan etujen mukainen.

Työpalkan muodossa saatavien tulojen kohoamisen ohella lisääntyvät tuntuvasti myös **yhteiskunnalliset kulutusvarannot**. Suunnitteilla on niiden laajentaminen 1,4-kertaisesti ja suurentaminen vuoteen 1975 mennessä 90 miljardiin ruplaan. Nämä varat käytetään lääkintähuollon parantamiseen, valistustyön laajentamiseen ja kasvavan polven kasvattamiseen.

Yhteiskunnallisia varantoja tullaan käyttämään myös moniin muihin tärkeisiin sosiaalisiin tarkoituksiin, mm. monilapsisten ja vähätuloisten perheiden, tuotannossa työskentelevien naisten, eläkeläisten, opiskelijoiden elinolojen parantamiseen. Tarkoituksena on:

myöntää rahallista lapsiavustusta perheille, joiden tulot kutakin perheenjäsentä kohti eivät ylitä 50 ruplaa;

lisätä palkallisten sairaanhoitopäivien määrää lapsen sairastaessa ja säätää täysi palkka äitiysloman ajalta kaikille työssä käyville naisille työvuosien määrästä riippumatta;

korottaa työläisten ja toimihenkilöiden vanhuuseläkkeiden minimirajaa;

korottaa kolhoosien jäsenten eläkkeiden minimirajaa ja soveltaa heihin työläisten ja toimihenkilöiden suhteen säädettyä eläkkeiden määräämisjärjestystä;

parantaa työläis-, toimihenkilö- ja sotilasinvalidien sekä huoltajansa menettäneiden perheiden eläketurvaa; suurentaa opiskelijastipendejä ja laajentaa stipen-

dinsaaajien piiriä korkeakouluissa ja erikoisalojen opistoissa;

korottaa ruokamenojen normeja sairaaloissa ja kaupunkien teknillisissä ammattiopistoissa.

Työpalkkojen korottamisen ja yhteiskunnallisista kulutusvarannoista suoritettavien avustusten laajentamisen linjaa tapahtuvan väestön elintason kohottamiseen tähtääviin uusiin toimenpiteisiin kuluvalle viisivuotiskaudella myönnetään 22 mrd. ruplaa, vastaavan menoerän oltua kahdeksannella viisivuotiskaudella 10 mrd. ruplaa.

Vielä suuremmat mitat saa asuntorakennustoiminta. Viidessä vuodessa on määrä rakentaa asuintaloja yhteiseltä asuntoalaltaan 565—575 milj. neliometriä. Sen turvin voidaan kohentaa noin 60 miljoonan ihmisen asunto-oloja.

Varsin huomattavia varoja suunnataan myös kunnallistalouteen, kaupunkien ja kylien nykyaikaistamiseen.

Tässä yhteydessä tahtoisin mainita erikseen Moskovan. Se on rakas kaikille neuvostoihmisille kotimaamme pääkaupunkina, suurena teollisuuden, kulttuurin ja tieteen keskuksena, sosialistisen suurvaltamme vertauskuvana. Moskovassa tullaan edelleenkin suorittamaan laajoja asuntorakennus- ja nykyaikaistamistöitä, parantamaan liikennejärjestelmää. Moskovan muuttaminen kommunistiseksi mallikaupungiksi on koko neuvostokansan kunnia-asia.

On kiinnitettävä enemmän huomiota myös maan muiden kaupunkien nykyaikaistamiseen. Sosialismin paremmuus tekee mahdolliseksi ohjalla kaupunkien luonnollista kasvuprosessia sillä tavoin, että niiden väestö voi elää yhä terveellisemmissä ja mukavammissa oloissa.

Toverit! Määritellesään toimenpiteitä neuvostoihmisten tulotason olennaiseksi kohottamiseksi, asuntorakennustoiminnan laajentamiseksi ja kaupunkien sekä kylien nykyaikaistamiseksi keskuskomitea katsoo, että erityisen merkittäväksi nousee nykyään myös toinen

tehtävä – väestön kasvavan maksukykyisen kysynnän tyydyttäminen elintarvikkeiden ja kulutustavaroiden sekä myös palvelusten osalta. Kulutushyödykkeiden tuotannon täytyy kasvaa nopeampaa vauhtia kuin neuvostoihmisten rahatulojen.

Tämän tehtävän ratkaiseminen turvataan kehittämällä nopeutuvassa tahdissa kaikkia näitä hyödykkeitä tuottavia kansantalouden haaroja. Tästä näkökulmasta puolue tarkastelee myös sellaista tärkeää ongelmaa kuin teollisuuden keskinäisiä perusmääräsuhteita. Kartutettu tuotantopotentiali antaa keskuskomitean mielestä mahdollisuuden lisätä uudella viisivuotiskaudella tietyssä määrin B-ryhmän kasvuvauhtia, minkä ansiosta voidaan taata suunniteltu työtätekevien elintason nousu. Tämä toimenpide ei tietenkään merkitse tuotantovälineiden tuotannon nopeutettuun kehitykseen tähtäävän yleisen linjamme peruutusta. Määritellössään tuotannon molempien pääryhmien kasvuvauhdin keskinäistä suhdetta puolue lähtee, kuten Lenin opetti, kunkin ajanjakson konkreettisista tarpeista ja reaalisista mahdollisuuksista.

Raskas teollisuus on maan taloudellisen mahdin ja kansan elintason jatkuvan nousun perusta

Mainittu kansantaloudellisten määräsuhteiden muutos ei suinkaan merkitse, että kiinnittäisimme vähemmän huomiota raskaaseen teollisuuteen.

Puolueen noudattama suunta sosialistisen teollisuuden ja ennen kaikkea sen perustan, raskaan teollisuuden, ensivuoroiseen kehittämiseen on muuttanut maamme mahtavaksi suurvallaksi. Voimme liioittelematta sanoa, että vain toteuttamalla johdonmukaisesti tuota suuntausta me saimme mahdollisuuden suojata sosialistisen vallankumouksen saavutukset, tehdä lopun vuosisataisesta takapajuisuudesta ja turvata valtaisan taloudellisen, sosiaalisen ja sivistyksellisen edistyksen.

Raskaan teollisuuden nopea kasvuvauhti säilyttää täydelleen merkityksensä myös nykyoloissa.

Säilyttää sen vuoksi, että laajennettu sosialistinen uusintaminen, tulevan taloudellisen kasvun vauhti sekä mahdollisuudet ja kommunismin aineellis-teknisen perustan luominen ovat huomattavassa määrin riippuvaisia raskaan teollisuuden menestyksellisestä kehityksestä. Sen toiminnasta riippuu kansantalouden kaikkien alojen teknisen varustautuneisuuden taso ja korkeamman työntuottavuuden saavuttamiseen tarvittava materiaali- ja tekninen huolto.

Raskaan teollisuuden nopea kasvuvauhti säilyttää merkityksensä myös siksi, että ellei kehitetä raskasta teollisuutta, ei voida pitää vaadittavalla tasolla puolustuskykyä, joka takaa kotimaamme turvallisuuden, kansamme rauhanomaisen työn. Tässä mielessä on viiden vuoden aikana tehty paljon — neuvostoarmeijalla on nyt riittävästi kaikkia nykyaikaisia sodankäyntivälineitä. Puolustusteollisuuden edelleen kehittäminen ja sen konkreettiset toimintaohjelmat ovat monessa suhteessa riippuvaisia kansainvälisestä tilanteesta. Neuvostoliitto on valmis tukemaan reaalisia aseistariisuntatoimia, jotka lujittavat rauhaa eivätkä vaaranna turvallisuuttamme. Samalla meidän on edelleenkin oltava valmiita kaikkiin mahdollisiin käännteisiin tapahtumien kulussa.

Raskaan teollisuuden kehittäminen saa vihdoin erityisen merkityksen myös sen vuoksi, että ilman sitä ei voida ratkaista kansan elintason kohottamisen perustehtäviä. Raskaan teollisuuden tulee laajentaa huomattavasti niiden tuotantovälineiden tuotantoa, joilla voitaisiin kehittää nopeasti maataloutta, kevyttä- ja elintarviketeollisuutta, laajentaa entisestään asuntorakennustoimintaa, kauppaa ja väestönpalvelua.

Nimenomaan tämä on raskaan teollisuuden lopullinen tarkoitus. Tässä yhteydessä saanen muistuttaa mieleen V. I. Leninin sanat, että ”... viime kädessä tuotantovälineiden valmistaminen on välttämättä sidottu kulutustarvikkeiden valmistukseen, sillä tuotantovälineitä ei valmisteta sinänsä tuotantovälineiden vuoksi, vaan

ainoastaan sen vuoksi, että kulutustarvikkeita valmistavilla teollisuuden aloilla tarvitaan yhä enemmän ja enemmän tuotantovälineitä” (Teokset, 4. osa, s. 148).

Puolue asettaa raskaalle teollisuudelle vielä yhden tärkeän tehtävän: sen on laajennettava kulutushyödykkeiden tuotantoa välittömästi omissa teollisuuslaitoksissaan. Raskaan teollisuuden kaikilla haaroilla on siihen melkoisia mahdollisuuksia. Haluaisin tässä yhteydessä sanoa muutaman sanan myös puolustusteollisuudesta. Jo nykyisin 42 % sen koko tuotoksesta menee siviilitarkoituksiin. Kun otetaan huomioon puolustusteollisuuden korkea tieteellis-tekninen taso, niin sen kokemuksen ja keksintöjen välittäminen kaikille talouden aloille saa ensiarvoisen tärkeän merkityksen.

Niin muodoin raskaan teollisuuden merkitys ei nykyvaiheessa suinkaan vähene, vaan päinvastoin kasvaa, koska sen ratkaistavana olevien välittömien käytännön ongelmien piiri laajenee. Tulevaksi viisivuotiskaudeksi sen johtaville haaroille asetetaan erittäin korkeat tavoiteluvut — sähkövoiman kehittämisessä on päästävä yli 1 000 mrd KWh:iin, raakaöljyn tuotannossa 480—500 milj. tonniin ja kaasun tuotannossa 300—320 mrd. kuutiometriin ja kohotettava teräksen tuotanto 142—150 milj. tonniin. Koneenrakennus- ja metalliteollisuuden, kemian ja petrokemian teollisuuden tuotoksen tulee kasvaa viisivuotiskaudella 1,7-kertaisesti. Puolue on varma, että raskaan teollisuuden työntekijät selviytyvät kunnialla näistä suurista ja kunniakkaista tehtävistä.

Maatalouden edelleen kehittämisen ohjelma

Toverit! Koko talouden nousun vauhti, neuvostoihmisten elintason nousun vauhti riippuu monessa suhteessa maatalouden menestyksellisestä kehityksestä. Siksi tälle taloudenhaaralle onkin omistettu kuluneella toimintakertomuskaudella niin suurta huomiota. Koska maatalouden ongelmia on jo pitkän aikaa käsitelty laa-

jalti ja niiden johdosta tehty runsaasti päätöksiä myös aikaisempina kausina, keskuskomitea pitää tärkeänä tehdä edustajakokouksen osanottajille selkoa muutamista periaatteellisista erikoisuuksista, jotka luonnehtivat näiden ongelmien ratkomisessa käytettyä, viime vuosina kehiteltyä lähestymistapaa.

Yksi näistä erikoisuuksista on se, että noudattaen johdonmukaisesti KK:n maaliskuussa 1965 täysistunnossaan viitoittamaan ja 23. edustajakokouksen päätöksillä vahvistettua linjaa keskuskomitea pani erityisen painon maataloustuotannon kasvua stimuloivien vakaiden taloudellisten edellytysten luomiseen. Tässä on kysymys vakaiden hankintakiintiöiden säätämisestä kolhooseille ja valtiontiloille useiksi vuosiksi kerrallaan ja siitä, että suunnitelmatavoitteiden yli luovutettavista tuotteista maksetaan sellainen korotettu hinta, joka stimuloisi tuotannon kasvua, sekä muista toimenpiteistä.

Toinen erikoisuus on se, että pitäen riittämättömänä rajoittua joihinkin viljelysteknisiin ja organisatorisiin toimenpiteisiin me olemme pyrkineet ottamaan huomioon kaikki maatalouden kehitykseen vaikuttavat tekijät – mukaan luettuina maaseudun tarvitsemien teknisen kaluston ja väkilannoitteiden toimitukset, perusrakennustöiden laajentaminen, maanparannustyöt, työntekijäkunnan koulutus ja tuotannon organisaation parantaminen. Tämä on vaatinut maatalouden tarpeiden konkreettista erittelyä ja pakottanut etsimään varoja niiden tyydyttämiseksi.

Tältä kannalta keskuskomitea laati heinäkuun täysistunnossaan (1970) maatalouden kehittämiseksi laajan kokonaisuohjelman, joka on sekä pitkäaikainen että realistinen. Toverit, maatalouden ongelmat ovat sitä laajempia, ettei niitä ratkaista täydelleen yhdessä tai kahdessa eikä viidessäkään vuodessa; siihen tarvitaan enemmän aikaa, suunnattomia määrärahoja, ei ainoastaan maatalouden työntekijäin, vaan myös koko teollisuutemme suuria ponnistuksia.

Täysistunnon päätökset on otettu nykyisen viisivuotiskauden tavoitteiden pohjaksi. Niiden täyttäminen merkitsee sellaista maataloustuotannon kasvua, jonka ansiosta voimme jo aivan lähivuosina laajentaa ja parantaa järjestelmällisesti väestön elintarvikehuoltoa sekä teollisuuden raaka-ainehankintoja. Samalla kun ratkomme ajankohtaisia tehtäviä meidän on otettava uudella viisivuotiskaudella pitkä askel eteenpäin luodessamme maataloudelle sellaista aineellista ja teknistä perustaa, joka auttaa tulevaisuudessa ratkaisemaan täydellisesti maataloustuotannon sekä maaseudun uudistamisongelmat ja vähentää maanviljelyksen riippuvuutta luonnonvoimien oikuista.

Tätä lähtökohtanaan pitäen keskuskomitea määritteli myös maatalouden perussijoitusten suuruuden. Maatalouteen sijoitetaan viisivuotiskauden kuluessa valtion ja kolhoosien linjaa n. 129 mrd. ruplaa, ts. saman verran kuin kahdella edellisellä viisivuotiskaudella yhteensä.

Uudella viisivuotiskaudella ratkaistavaksi tulevien tehtävien luonteesta johtuu, että maatalouselinten, maaseudun puoluejärjestöjen, kolhoosien ja valtioniolojen vastuu kasvaa. Maaseudun työntekijäin tehtävänä on kohottaa viljan keskimääräinen vuosituotanto vähintään 195 milj. tonniin ja sen hankinnat kiintiöiden puitteissa sekä yli kiintiöiden korkeammilla hinnoilla 80—85 milj. tonniin. Lihan keskimääräisen vuosituotannon tulee viisivuotiskaudella ylittää 14 ja maidon 92 milj. tonnia sekä kananmunien 46 mrd. kpl. Myös muiden tuotelajien kohdalla edellytetään huomattavaa tuotannon kasvua.

KK:n kesäkuun täysistunnon päätösten mukaisesti näiden tehtävien täyttämiseen myönnetään suuria rahavaroja ja aineellisia resursseja. Maatalous saa edelliseen viisivuotiskauteen verrattuna paljon enemmän traktoreita, leikkuupuimureita, autoja sekä muita maatalouskoneita, väkilannoitteita ja muita kemian tuotteita, karjakartanoiden ja suurkanaloiden kalustoa,

sähkövoimaa ja rakennustarvikkeita. Konkreettiset numerot ovat edustajakokouksen osanottajien tiedossa ohjelmaluonnoksesta.

Kaikki tämä on todella ja varsin huomattavasti kohoava maataloustuotantoa, lisäävä sen tehokkuutta. Samaan aikaan tekisi mieli tähdentää erityisesti sitä, että meidän tulee käyttää täysin määrin hyväksi olemassaolevia mahdollisuuksia, kaikkea sitä mitä maataloudella jo nyt on. Valitettavasti meillä on tässä kohdin vielä runsaasti puutteita ja leväperäisyyttä.

Toverit! **Viljan** tuotannon lisääminen on kuten ennenkin maatalouden tärkeimpiä tehtäviä. Meidän viljantarpeemme kasvaa vuosi vuodelta. Emme tarkoita yksin leipäviljaa, vaan myös rehuviljaa, jonka tuotantoa tulee laajentaa ottaen huomioon karjatalouden nopean kasvun välttämättömyys.

Keskuskomitea katsoo, että suuria mahdollisuuksia viljasadon lisäämiseen on yhtä hyvin tärkeimmillä viljanviljelyalueillamme — Ukrainassa, Kazahstanissa, keskisellä mustanmullan alueella, Pohjois-Kaukasiassa, Volganvarrella, Uralin ja Siperian aroseuduilla kuin myös ei-mustanmullan alueilla ja maan muilla vyöhykeillä. Nämä mahdollisuudet ovat tarkoituksenmukaisemmassa väkilannoitteiden ja konekaluston käytössä, viljelysteknillisten ohjeiden tiukassa noudattamisessa, työn järjestelyn parantamisessa ja johdonmukaisessa ponnistelussa viljan samoin kuin muuten muidenkin tuotteiden häviöiden supistamiseksi.

Kolhoosien ja valtiontilojen sekä maataloushallintoelinten täytyy pyrkiä johdonmukaisesti parantamaan kylväalojen rakennetta suosien niitä viljelyskasveja ja lajikkeita, jotka antavat suurimman sadon. Maan eteläseuduilla, esimerkiksi Stavropolin aluepiirissä, Rostovin, Poltavan ja eräillä muilla alueilla on perusteettomasti supistettu maissiviljelmiä. Sellainen asiointila on korjattava. Tulee lisätä myös suurimokasvien, ennen muuta tattarin ja hirssin tuotantoa. Samoin tulee turvata suunnitelman edellyttämien insinööritaidollisten

riisinviljelyjärjestelmien oikea-aikainen käytäntöönotto ja kohottaa viisivuotiskauden loppuun mennessä riisin tuotanto kahteen miljoonaan tonniin, mikä riittää tyydyttämään täydellisesti maan tarpeen.

Kaikessa kärkevydessään on edessämme myös sellainen erittäin tärkeä maatalouden ongelma kuin **karjatalouden** edelleen kehittäminen. Tällä alalla on uuden viisivuotiskauden kuluessa tehtävä pitkä askel eteenpäin, jotta voitaisiin tuottaa keskeytyksittä väestön tarpeiksi arvokkaimpia elintarvikkeita ja tyydyttää niiden kasvava kysyntä. Tässäkin kohdin on otettava täydellisemmin käyttöön ne voimavarat, joita kolhooseilla ja valtioneuvoilla on.

Ennen kaikkea niiden on lujitettava rehutiloutta, joka on koko karjanhoidon kehittämisen perusta. Tärkeänä tehtävänä on parantaa ja käyttää täydellisemmin hyväksi niittyjä ja laidunmaita, varata enemmän heinää, heinäjauhoa, hapan- ja painorehua ja muita tuorerehuja, kohottaa kaikkien rehukasvien satoisuutta. On ryhdyttävä toimenpiteisiin, jotta saataisiin vähentymään karjan menetykset tautien ja huonon hoidon takia. On tehtävä paljon karjasuojien rakentamisen ja koneellistamisen alalla, parannettava karjanjalostustyötä ja kehitettävä teuraskarjan ja siipikarjan kasvatusta.

Henkilökohtainen apupalous esittää vielä melkoista osaa lihan ja maidon tuotannossa. Tätä ei kuitenkaan oteta kaikkialla riittävästi huomioon. Samalla kun päähuomio kiinnitetään yhteiskunnallisen tuotannon laajentamiseen, tulee antaa välttämätöntä apua kolhoosilaisille ja valtioneuvojen työntekijöille kotieläinten ja siipikarjan hankkimisessa sekä rehunsaannin turvaamisessa.

On todettava, että karjanhoidon kehittämismahdollisuuksia käytetään eräissä tasavalloissa ja alueilla vielä epätäydellisesti. Tämä koskee Moldavian, Armenian, Gruusian ja Turkmenian liittotasavaltoja, Voronezhin, Omskin, Tsheljabinskin ja Kostroman alueita Venäjän

Liittotasavallassa, Odessan aluetta Ukrainassa, Karagandan ja Pavlodarin alueita Kazahstanissa sekä monia muita. Ilmeisesti asianomaiset paikalliselimet tekevät tästä tarpeelliset johtopäätökset.

Viljan tuotannon lisäämisen ja karjatalouden kehittämisen ohella on muiden maataloustuotteiden, mm. raaka-ainekasvien tuotannon laajentamisella suuri kansantaloudellinen merkitys. Laajentamalla maanparannustöitä ja ottamalla käytäntöön vuoroviljelys voidaan Keski-Aasiassa ja ennen muuta Uzbekistanissa lisätä sellaisen arvokkaan ja maalle tärkeän viljelyskasvin kuin puuvillan tuotantoa.

Toverit! Suunnitelmamme liittävät viisivuotiskauden päivänkohtaisten kysymysten ratkaisut kiinteästi maatalouden kehittämisen tärkeimpiin pitkän tähtäyksen suuntaviivoihin. Puolue on määritellyt tämän tehtävän ratkaisutiet. Kysymys on ennen kaikkea maatalouden teknisestä uudelleen varustamisesta, sen **koneellistamisesta, kemiallistamisesta** ja suurisuuntaisten **maanparannustöiden** suorittamisesta.

Tästä seuraa, että maatalouden menestyksellisen kehittämisen välttämättömäksi edellytykseksi muodostuu maan yleisen taloudellisen potentiaalin yhä laajeneva hyväksikäyttö. Siksi puolue onkin asettanut niin terävästi kysymyksen niiden teollisuudenhaarojen nopeutetusta kehittämisestä, jotka tuottavat tuotantovälineitä maataloutta varten sekä myös maataloustuotteiden jalostusta, kuljetusta, säilytystä ja markkinointia varten tarvittavia laitteita ja konekalustoa.

Maatalouden kohottaminen ei näin ollen riipu yksinomaan maaseudun työntekijöistä, vaan monilta osin myös teollisuuden työntekijäin, tiedemiesten ja teknikkojen ponnistuksista. Puolue kutsuu heitä antamaan ansiokkaan panoksensa tähän suureen, todella yleisvaltakunnalliseen, yleiskansalliseen asiaan.

Tulevina vuosina kehitetään edelleen maataloustuotannon spesialisointia, siirrytään tehdasmaisiin menetelmiin lihan, maidon ja muiden valmisteiden tuotan-

nossa. Tämä on lainomaista — tässä on kysymys prosesseista, jotka määräävät pitkällä tähtäyksellä maataloutemme tulevaisuuden. Mutta tämän suuren ja tärkeän työn kulussa meidän on varottava tekemästä virheitä ja hätiköimästä. Spesialisoinnin kehittämisen ja tuotannon siirtämisen teolliselle pohjalle täytyy olla kussakin konkreettisessa tapauksessa taloudellisesti perusteltua, kaikin puolin valmisteltua.

Maatalouden nopea kehitys johtaa yhä laajempaan kolhoosienvälisten ja valtion ja kolhoosien yhteisten tuotannollisten yhtymien leviämiseen, maanviljelysteollisten kompleksien perustamiseen. Ne käyttävät tehokkaammin hyväksi konekalustoa, perusinvestointeja sekä työvoimavaroja, soveltavat laajemmin tehdasmaisia tuotantomenetelmiä. Puolue tulee tukemaan näitä tuotannon organisaatiomuotoja maaseudulla.

Toverit! Maataloustuotannon tehtävien täyttäminen vaatii keskitettyä työtä. Tärkeä osuus maatalouden kehittämisenä on maaseudun puoluejärjestöillä, neuvosto- ja maaelimillä, valtioneuvoston ja kolhoosien johtajilla. Puolue arvostaa korkealle heidän uhrautuvan työnsä.

Sallikaa minun lausua edustajakokouksen nimissä julki varmuus, että kolhoosilaisten, miesten ja naisten, valtioneuvoston työläisten ja maatalouden asiantuntijain työpanokset johtavat uusiin suuriin saavutuksiin.

Kulutustavaroiden tuotantoa on laajennettava

Toverit! Kuten jo tuli mainituksi, edellisellä viisivuotiskaudella lisättiin oleellisesti tavaroiden tuotantoa ja myyntiä väestölle. Siitä huolimatta monien sellaisten tavaroiden tuotanto jää tänäkin päivänä jälkeen niiden tarpeesta. Suunniteltu työtätekevien rahatulojen kasvu lisää entisestään kysyntää ja nostaa kärkevämmiin esiin laadun ongelman.

Onko teollisuus valmis nousemaan uusien vaatimusten tasolle, joita kansan elintason jatkuvaan nousuun tähtäävä puolueen suuntaus esittää?

Objektiivisten mahdollisuuksien näkökulmasta se epäilemättä on valmis. Maan teollisuuspotentiali riittää turvaamaan kulutushyödykkeiden tuotannon huomattavan laajentamisen ja niiden laadun parantamisen. Kasvaneet taloudelliset mahdollisuudet sallivat käyttää siihen entistä suurempia perussijoituksia, ja niin me nyt teemmekin.

Mutta kuten missä tahansa asiassa, menestys ei tässäkään riipu yksinomaan objektiivisista edellytyksistä, vaan myös subjektiiviset tekijät merkitsevät suunnatoman paljon. Tässä yhteydessä keskuskomitea pitää tärkeänä kiinnittää suunnittelu- ja talouselinten, puolue-, neuvosto- ja ammattiliittojärjestöjen huomiota siihen, että on vakavasti muutettava itse suhdetta kulutustavaroiden tuotantoon.

Toverit, meillä on takanamme monia historiallisen sankaruuden vuosia, jolloin miljoonat kommunistit ja puolueeseen kuulumattomat mukautuivat tietoisesti uhrauksiin ja kieltämyksiin, olivat valmiita tyytymään kaikkein välttämättömimpään eivätkä katsoneet itsellään olevan oikeutta vaatia erityisiä elämän mukavuuksia. Se ei voinut olla vaikuttamatta myöskään tapaan, jolla suhtauduttiin joukkokulutustavaroiden tuotantoon, niiden laatuun ja valikoimaan. Mutta se mikä oli selitettävissä ja luonnollista menneinä aikoina, kun etualalla olivat toiset tehtävät, toiset asiat, ei sovi nykyoloihin. Ja elleivät eräät toverit ota sitä huomioon, niin puolueella on oikeus tulkita moinen asiaan suhtautuminen joko kyvyttömyydeksi ymmärtää puolueen politiikan ydin, joka tähtää työtätekevien elintason jatkuvaan kohottamiseen, tai sitten pyrkimykseksi puolustella omaa toimettomuuttaan. Keskuskomitea pitää välttämättömänä asettaa tämä kysymys kaikessa kärkevyydessään ja peittelemättä.

Meillä on vielä sekä paikallisessa portaassa, että keskuksessa työntekijöitä, jotka osaavat viettää "rauhanomaista rinnakkaiseloa" epäkohtien kanssa ja jotka ovat jollakin tavoin tottuneet monien kulutustavaro-

den kehnoon laatuun ja laajentavat sietämättömän hitaasti niiden tuotantoa. Muutamat taas supistavat tai tyystin lopettavat tarpeellisten esineiden valmistuksen, lopettavat vanhentuneiden artikkelien korvaamisen varjolla halpojen mutta väestön jatkuvasti tarvitsemien hyödykkeiden tuotannon. Siten syntyy puutetta eräistä tavaroista, joita on tapana sanoa "rikkamaksi". Mutta silloin kun on puhe jatkuvasti kysytyistä tavaroista, ei voi olla mitään rikkamaa.

Uutena viisivuotiskautena on mahdollisuuksia tyydyttää paljon paremmin kulutustavaroiden kysyntää. Kankaiden, valmiiden vaatteiden, jalkineiden ja trikootuotteiden tuotantoa aiotaan laajentaa huomattavasti. Sellaisten kestokulutustavaroiden kuin televisioiden, kylmäkaappien, radiovastaanottimien ja pesukoneiden kohdalla on reaalisesti mahdollista päästä lähelle väestön tarpeiden täydellistä tyydyttämistä. Henkilöautojen myynti kasvaa suuresti, niiden tuotanto lisääntyy vuonna 1975 melkein nelinkertaiseksi vuoteen 1970 verrattuna.

Näiden tehtävien ratkaiseminen on nyt täysin voimamme mukainen, pitää vain käyttää maksimaalisesti olemassaolevia reservejä ja mahdollisuuksia. Ja niitä on jokaisessa ministeriössä, jokaisessa tasavallassa ja joka alueella, joka kaupungissa, jokaisessa teollisuuslaitoksessa.

Uudella viisivuotiskaudella myönnetään kevyen teollisuuden kehittämiseen melkein kaksi kertaa niin paljon varoja kuin edellisellä, nimittäin 8,7 mrd. ruplaa ja elintarvike-, lihan-, maidon- ja kalanjalostusteollisuuden kehittämiseen n. 14 mrd. Nämä varat pitää käyttää aikanaan ja sitä paitsi ne on käytettävä oikein, siten että teollisuuslaitoksia rakennetaan ja uudistetaan nopeasti ja hankitaan niihin nykyajan vaatimuksia vastaava koneisto. Tämä asettaa koneenrakennusteollisuudellemme, tiedemiehille ja koneensuunnittelijoille erittäin vastuullisia tehtäviä. Tätä asiaa on myös puolue- ja talouselinten jatkuvasti valvottava.

Tämä suuri ja mutkallinen tehtävä, markkinoiden kyllästäminen kulutustavaroilla, on ratkaistava pysyttämällä valtion vähittäishinnat vakaina ja tarvittavien taloudellisten edellytysten tultua luoduksi myös alentamalla erinäisten tavaralajien hintoja. On päättävästi ehkäistävä hintojen ylittäminen, tehostettava vähittäismyyntihintojen ja palvelumaksujen määräämisen tarkkailua ja pantava kovalle ne tuotantolaitosten ja talouselinten johtajat, jotka yrittävät kiertää valtion säätämää järjestystä.

Antaen suuren merkityksen väestön kulutustavara-tarpeen tyydyttämiselle keskuskomitea pitää välttämättömänä laatia aivan lähitulevaisuudessa laajakantoinen ohjelma kulutustavarain tuotannon lisäämiseksi kaikilla teollisuusaloilla. Sellaisen ohjelman täytöllä tulee olemaan suuri osuus neuvostokansan elintason kohottamisessa.

Kauppaa kehitettävä, väestön palvelua parannettava

Kansan elintason jatkuva nousu asettaa korotettuja vaatimuksia kaupalle ja palvelun aloille. Viime vuosina on tehty paljon näiden alojen kehittämiseksi.

Kaupungeissa ja maaseudulla on avattu kymmeniä tuhansia uusia myymälöitä, tavarataloja ja muita kauppalaitoksia. Kaupan ja palvelusten alalla meillä on kuitenkin vielä paljon epäkohtia, joihin eräät työntekijät valitettavasti ovat myös mukautuneet ja tottuneet pitämään niitä melkeinpä luonnollisena asiana. Kauppajärjestöiltä puuttuu monissa tapauksissa tarvittavaa joustavuutta, ne eivät ole vielä oppineet kunnolla tutkimaan markkinoiden tarvetta. Siitä johtuu, että tavaroita saadaan kauppaan joko sopimattomaan vuodenaikaan, tai sitten ne menevät muualle kuin sinne missä niitä tarvitaan. Monesti on käynyt niinkin, että tavaratilauksia on perusteettomasti pienennetty, tavaroiden tuotantoa on supistettu ja niiden saanti on käynyt erittäin vaikeaksi. Siten on käynyt milloin ompeluko-

neille, milloin silytsraudoille tai joillekin muille tavaroille. Monissa tapauksissa on myös ostajapalvelussa parantamisen varaa.

Neuvostoihmiset ja puolue suhtautuvat kunnioituksella kauppa-alan työntekijöiden työhön. Mutta kääntyessämme heidän puoleensa, varsinkin kauppajärjestöjen johtajien puoleen tekisi mieli sanoa, että tehtävänä on nyt työn tason oleellinen kohottaminen, kaupan organisaation parantaminen ja nykyaikaisten kauppaneitelmien soveltaminen.

Meillä omistetaan suurta huomiota yhteiskunnalliseen ruokailuun. Me rakennamme ja tulemme rakentamaan paljon ruokaloita, kahviloita ja ravintoloita. Mutta tällä alalla, eritoten yhteisruokailun järjestämisessä teollisuuslaitoksissa, virastoissa, oppilaitoksissa, kolhooseissa ja valtioneitoilla on vielä paljon epäkoh-
tia. Tapauket, että ruokaloissa ei riitä paikkoja asiakkaille tai että ruoat ovat mauttomia, eivät ole harvinaisia. Sellaista asiaintilaa ei voida sietää. Sellaisista epäkohdista meidän on tiukemmin vaadittava tilille ministeriöt, paikalliset elimet sekä myös laitosten johtajat. Myös ammattiliitoille kuuluu tässä asiassa tärkeä osuus; niiden on pidettävä tuotantolaitoksissa yhteisruokailua alituisen tiukan valvontansa alaisena.

Toverit! Meidän on tuntuvasti parannettava kaikkien palvelualojen — yleisten ruokailulaitosten, pukimoiden, kaikenlaisten korjaamoiden toimintaa sekä työtätekevien vapaa-ajan käytön järjestämisestä. Nämä eivät ole yksinkertaisesti vain toimialoja, joiden tehtävänä on suunnitelman täyttäminen, vaan laitoksia, jotka ovat välittömästi tekemisissä ihmisten kanssa, heidän monitahoisten makutoivomustensa, inhimillisten mielialojen kanssa. Näiden laitosten työtä ei nähtävästi saa pelkistää vain suunnitelman täyttöprosentteiksi ja voittosummiksi.

Palvelusten tarve kasvaa jatkuvasti. Sen täydellisempää tyydyttämistä silmälläpitäen uudella viisivuotiskaudella on suunniteltu väestölle tarjottavien mak-

sullisten palvelusten laajentamista ainakin kaksinkertaisesti.

Tässäkin meidän tulee ajatella reservien hyväksikäyttöä. Paikallisesta aloitteellisuudesta ja mm. paikallisten neuvostojen aloitteellisuudesta riippuu varsin paljon. Niinpä on harkittava myös kysymystä olosuhteiden luomisesta sitä varten, että eläkeläiset, perheenäidit ja invalidit voisivat joko kotona yksitellen tai osuuskuntiin yhdistyneinä työskennellä voimiensa mukaan palveluammateissa sekä omaksi että yhteiskunnan hyödyksi. Tällöin on tietenkin tehtävä parannuksia vastaaviin oikeusnormeihin, jotka säännöstelevät tällaista toimintaa, annettava sille tarpeellista tukea.

Sanalla sanoen, palvelun piiri ansaitsee mitä suurinta huomiota sekä sen kehittämiseen tarvittavien varojen myöntämisen kannalta että myös työntekijäkunnan lujittamisen, tällä alalla työskentelevien ihmisten yhteiskunnallisen arvostuksen kohottamisen kannalta.

Toverit, tällaiset ovat toimintamme pääsuuntaviivat työtätekevien elintason kohottamisen alalla. Seuraavan viisivuotiskauden tulee muodostua tässä suhteessa suureksi edistysaskeleeksi ja laskea samalla pohja vielä merkittävämmille saavutuksille tulevaisuudessa.

Suoriutuakseen menestyksellisesti näistä tehtävistä meidän kaaderiemme — talous-, neuvosto-, ammattiliitto- ja puoluekaaderien — tulee niin keskuksessa kuin paikallisessakin portaassa suhtautua kaikkiin ihmisten elinehtoja koskeviin kysymyksiin yhtä vaativaisesti kuin he suhtautuvat tärkeimpien valtiollisten tehtävien täyttämiseen. Sellaista suhtautumista asiaan puolue odottaa heiltä.

3. Yhteiskunnallisen tuotannon tehokkuutta kohotettava tieteellis-teknisen edistyksen ja kaikkien reservien täydellisemmän hyväksikäytön pohjalta

Toverit! Luvallanne siirryn talouspolitiikan toiseen pe-

ruskysymykseen — kysymykseen resursseista, jotka meidän on saatava liikkeelle edessä olevien tehtävien täyttämiseksi. Mistä voidaan ottaa nuo resurssit ja mm. varat niiden taloudenhaarojen nopeutettuun kehittämiseen, joihin asetamme pääpainon?

Yhtä ja toista voidaan saada siirtämällä yksiltä taloudenhaaroilta toisille, mutta sellainen lähde on luonnollisesti rajoitettu. Rajoitetummiksi käyvät myös kansantalouden kasvun ns. ekstensiiviset tekijät; lisätyövoiman saantimahdollisuudet vähenevät vuosina 1971—75 edelliseen viisivuotiskauteen verrattuna. Myös investointien kasvuvauhdilla on rajansa.

Niin muodoin meidän tulee perustaa laskelmamme pääasiassa tuotannon tehokkuuden kohottamiseen. Yksinkertaisemmin sanoen ongelman ydin on siinä, että jokaista kulutettua työ-, materiaali- ja finanssiyksikköä kohti on olennaisesti suurennettava tuotannon volyymin ja kansantuloa. Se viime kädessä onkin yhteiskunnallisen työn tuottavuuden kohottamista.

Työn tuottavuutta kohottamalla on ensi viisivuotiskaudella saatava vähintään 80 % kansantulon kasvusta, 87—90 % teollisuuden tuotoksen ja 95 % rakennus- ja asennustöiden lisäkasvusta ja koko rautatiekuljetusten lisäys. Suunniteltu maataloustuotannon lisäkasvu on kokonaisuudessaan saatava aikaan kohottamalla työn tuottavuutta.

Nimenomaan tästä näkökulmasta, työn tuottavuuden kasvuvauhdin jouduttamisen tarvetta silmälläpitäen on tarkasteltava taloudellisen kehityksen peruskysymyksiä. Tieteellis-teknisen edistyksen kiihdyttäminen nousee tällöin etualalle niin ajankohtaisten tehtävien kuin myös pitkäaikaisten kehitysnäköalojen kannalta.

Tieteellis-tekninen kumous. Tieteen ja tuotannon yhdistäminen

Kuluneet viisi vuotta ovat olleet neuvostoliittolaisen tieteen ja tekniikan nopean kehityksen kautta, ja me olemme oikeutetusti ylpeitä niiden saavutuksista. Tie-

teellis-teknisen edistyksen ratkaiseva nopeuttaminen jää silti yhdeksi tärkeimmistä tehtävistä. Aikakaudella, jolloin tiede yhä ilmeisemmin vaikuttaa suoranaisena tuotantovoimana, pääasiaksi muodostuu koko tuotannon korkea tieteellis-tekninen taso eivätkä suinkaan tieteen yksittäiset saavutukset, olivatpa ne kuinka loistavia tahansa.

Tämä asettaa tieteelle yhä vastuullisempia tehtäviä, vaatii lisäämään sen tehokkuutta, laajentamaan edelleen perusluonteisia tutkimuksia, keskittämään tiedemiesten voimat ja huomion tieteellis-teknisen edistyksen tärkeimpiin ja lupaaviin suuntiin. Tieteelliset tutkimustulokset, suunnittelutoimistot ja kokeelliset tuotantolaitokset ovat velvollisia viimeistelemään huolellisemmin uusien teknisten laitteiden prototyypit sekä uudet teknologiset prosessit niiden soveltamiseksi kansantalouteen. Tieteen ja tekniikan valtionkomitean, Tiedeakatemian ja ministeriöiden ratkaistavaksi nousee entistä mittavampia tehtäviä.

Jos erittelemme tiedettä ja tuotantoa yhdistävän monitahoisen ketjun kaikkia renkaita, on helppo havaita, että heikoimpia tuossa ketjussa ovat ne renkaat, joilla on yhteyttä tieteen saavutusten käytännölliseen soveltamiseen, niiden asettamiseen sarjatuotannon palvelukseen. Meillä on tietenkin paljon myönteisiä esimerkkejä tältä alalta — riittänee kun mainitsemme vaikkapa Patonin nimeä kantavan sähköhitsausinstituutin toiminnan tai isopreenikautsun tuotannon viemisen teollisuustuotannon asteelle. Mutta valitettavasti asiat eivät ole kaikkialla näin hyvin.

Esiintyvien vaikeuksien voittamiseksi on toisaalta saatava asianomaisten tieteellisten järjestöjen työssä aikaan vielä täydellisempi käänne tuotannon tärkeimpien tehtävien suuntaan. Ja toisaalta on luotava sellaiset olosuhteet, jotka pakottaisivat teollisuuslaitokset valmistamaan uusimpia tuotemalleja, kirjaimellisesti ajamaan takaa tieteellis-teknisiä uutuuksia eikä pakoi- lemaan niitä kuin, kuvaannollisesti sanoen, piru pyhää

savua. Etuoikeutetuina asema on annettava niille kollektiiveille, jotka todella ponnistelevat tekniikan ja teknologian täydellistämiseksi, nykyajan vaatimukset täyttävien tuotteiden valmistamiseksi.

Kansantaloussuunnitelman täytyy muodostua tehokkaaksi tieteellis-teknisen edistyksen vipusimeksi. Tieteen ja tekniikan saavutusten hyväksikäyttö kansantaloudessa ei ole tähän saakka heijastunut riittävän selvästi suunnitelmissamme, minkä lisäksi useat ministeriöt eivät täytä niille asetettuja tehtäviä kokonaisuudessaan. Tämä koskee esimerkiksi metsä- ja puunjalostusteollisuuden ministeriötä sekä traktori- ja maatalouskoneenrakennuksen ministeriötä. Tarvitaan toisenlaista suhtautumistapaa: on laadittava tekniikan ja teknologian edelleen kehittämisen kokonaisohjelma ja sen huomioon ottaen valmistettava kaikki suunnitelman pääosat, sen perustavoitteet. Tällainen suhtautumistapa on jo saanut sijansa ohjeiden luonnoksessa,

Tieteellis-teknisen edistyksen jouduttamiseksi on tärkeää kehittää teollisuuden organisaatiomuotoja, luotava sellaiset niin sanoaksemme, tuotannon kasvot, jotka ovat sopusoinnussa ajan vaatimusten kanssa. Tämä edellyttää huomattavaa tutkimus- ja kehittäelytyön laajentamista itse teollisuuden piirissä, suunnittelutoimistojen ja suorituskykyisten koelaitosten perustamista tehtaisiin sekä monilukuisten tieteellisten voimien tuloa teollisuuteen. Kaikki tämä on tietenkin mahdollista vain suurille yhtymille ja kombinaateille, mikä tekee niiden perustamisen erityisen ajankohtaiseksi. Merkittäviä tuloksia voidaan monissa tapauksissa saada yhdistämällä tieteellisiä tutkimuslaitoksia tuotantolaitoksiin, luomalla mahtavia tieteellis-tuotannollisia komplekseja. Ajankohtaisia ongelmia ovat tieteellis-teknisen informaation parantaminen sekä tehokkaiden valvontamenetelmien ja tuotannonhaaroista riippumattoman asiantuntijatutkimuslaitoksen kehittäminen, jotka estäisivät keksimästä sellaisia koneita, laitteita ja

teknologisia prosesseja, jotka eivät vastaa nykyajan korkeimpia vaatimuksia.

Toverit, on välttämätöntä, etteivät vain suunnittelu- ja talouselimemme, vaan myös kaikki puoluetyöntekijät ottaisivat todella huolekseen tieteellis-teknisen edistyksen nopeuttamisen. Tämän kysymyksen merkitys määräytyy niin tämän hetken taloudellisen käytännömmme jokapäiväisistä tarpeista kuin myös huomispäivän vaatimuksista. Tieteen ja tekniikan edistys on kommunismin aineellis-teknisen perustan luomisen voimavipu. Juuri sen vuoksi meidän on sellaisessa erittäin tärkeässä kysymyksessä kuin tieteen ja tekniikan kehityksessä nähtävä selvästi näköalat, otettava ne huomioon käytännöllisessä työssä.

Näköalat taas ovat sellaiset, että tieteen ja sen löytöjen vaikutuksesta tuotantovoimien kehityksessä alkanut kumous käy yhä merkittävämmäksi ja syvällisemmäksi. Meillä, toverit, on edessämme historiallisesti tärkeä tehtävä: **yhdistää elimellisesti tieteellis-teknisen kumouksen saavutukset ja sosialistisen talousjärjestelmän etuisuudet**, kehittää laajemmin omia, sosialismille ominaisia tieteen ja tuotannon yhdistämismuotoja.

Toimiessamme tieteellis-teknisen edistyksen nopeuttamiseksi on tehtävä kaikki tarpeellinen, jotta tämä edistys tapahtuisi sopusoinnussa huolehtivan luonnonvaroihin suhtautumisen kanssa eikä muodostuisi ilman ja veden vaarallisen saastumisen ja maan ehtymisen lähteeksi. Puolue tiukentaa vaatimuksia suunnittelu- ja talouselimille sekä insinööritoimistoille ja kaikille työntekijöillemme, jotta uusien tuotantolaitosten suunnittelu ja rakentaminen sekä entisten toiminnan parantaminen tapahtuisi luonnonsuojelunäkökohdat huomioonottaen. Myös tulevilla sukupolvilla eikä vain meillä täytyy olla mahdollisuus käyttää hyväksi kaikkea mitä kotimaamme kaunis luonto tarjoaa. Olemme valmiit osallistumaan myös yhteisiin kansainvälisiin toimenpi-

teisiin luonnon suojelemiseksi ja rikkauksien käyttämiseksi järkipäisesti.

Teollisuustuotannon rakennetta parannettava ja tehokkuutta lisäävä

Toverit! Linja tuotannon tehokkuuden lisäämiseen asettaa meille useita tärkeitä ja vaikeita tehtäviä tarkoituksenmukaisimpien määräsuhteiden turvaamiseksi kansantalouden eri alojen välillä.

Rakenneongelmien oikeasta ratkaisemisesta riippuvat suurelta osalta taloudellisen kasvun vauhti, talouden kehittämiseen tarvittavien kasautumien muodostamis- ja kansan elintason kohottamismahdollisuudet. Tiedämme hyvin, että perussijoitusten kunkin ruplan tuottama hyöty on toisilla aloilla suurempi ja toisilla pienempi, toisilla aloilla sijoitetut varat palautuvat nopeammin, toisilla hitaammin. Tämän huomioonottaminen on tärkeää missä tahansa taloudessa ja semminkin niin suuressa kuin meidän taloutemme.

Maatalouden, kulutustarvikkeita tuottavia alojen ja palvelualojen kehityksen nopeutuminen tulee, paitsi työtätekeville tarkoitettujen aineellisten hyödykkeiden lisäämistä, edistämään talouden määräsuhteiden parantumista, sen tasapainoisuuden turvaamista, kansantulon ja kasautumien kasvulähteiden laajentumista sekä rahan kiertokulun nopeuttamista.

Raskaan teollisuuden rakenteen parantamisessa piilee suuria tuotannon tehokkuuden lisäämismahdollisuuksia. Kysymys on niiden alojen kehityksen nopeuttamisesta, jotka turvaavat tuotantokustannusten alentumisen, lopullisten tuotteiden osuuden kasvun sekä työn tuottavuuden nousun niin itsessään raskaassa teollisuudessa kuin muillakin aloilla.

Teollisuustuotannon tehokkuuden lisäämisen täytyy tulevana vuosina tapahtua useihin pääsuuntiin. Yksi niistä on materiaalikulutuksen alentaminen tuotanto-

yksikköä kohti, raaka-aineiden ja tarvikkeiden säästö. Tämä on todella valtiollisesti merkityksellinen tehtävä.

Kansantalouden kehitys aiheuttaa erilaisten raaka-aineiden tarpeen rajun kasvun. Tämän tarpeen tyydyttämiseksi tulemme vastedeskin kehittämään nopeasti raaka-aineita tuottavia aloja. Tällöin on tärkeää, että ne toimisivat vielä tehokkaammin, turvaisivat raaka-aineiden jalostamisen pitemmälle, parantaisivat niiden laatua ja supistaisivat jätteen määrää. Ei pidä kuitenkaan unohtaa, että raaka-ainetuotanto kuluttaa tuoteyksikköä kohti huomattavasti enemmän työvoimaa ja perussijoituksia kuin jalostavat teollisuusalat.

Kansantalouden kannalta on siis paljon edullisempaa pyrkiä raaka-aineen säästöön kehittämällä jalostavan teollisuuden tuotantoa kuin tuottaa ylimääräisesti vastaavansuuruinen erä raaka-ainetta. Maassa valmistettavien tuotteiden materiaalikulutuksen alentaminen vain yhdellä prosentilla on verrattavissa 3—4 miljardin ruplan suuruiseen kansantulon lisäykseen.

Toinen tärkeä suunta tuotannon tehokkuuden lisäämisessä on työvoimaresurssien järkipäisempi käyttö, työvoimakulutuksen alentaminen ensi kädessä supistamalla käsityötä ja raskasta ruumiillista työtä. Tuotantolaitosten teknologian ja työn järjestelyn parantamisen ohella on tämän tehtävän ratkaisemiseksi kehitettävä kaikki tavoin niitä aloja, jotka turvaavat vanhentuneiden koneiden ja laitteiden uusimisen ja korvaamisen nopeutuvassa tahdissa. Kysymys on aloista, jotka tuottavat uusia erittäin korkeatasoisia koneita ja laitteita ja kokonaisia konesysteemejä, joiden avulla voidaan siirtyä töiden täyskoneellistumiseen ja teknologisten prosessien automatisointiin. Suurimerkitykseksi käy myös niiden alojen laajentaminen, jotka turvaavat teollisuuden tuotannollis-tekni- sen palvelun sekä aputöiden koneellistamisen.

Kolmas suunta on tuotteiden laadun olennainen parantaminen ja vastaavasti niiden tuotantolajien kehittäminen, joiden turvin tämä tehtävä voidaan ratkaista.

Nykyoloissa, jos ajatellaan tehokkuutta koko kansantalouden kannalta, parempi on myös melkein aina samaa kuin enemmän. Yksi nykyaikainen ohjelmaohjattu työ-kone korvaa kymmenen rakenteeltaan vanhentunutta konetta, yksi raskas kuorma-auto useita tavallisia kuorma-autoja ja yksi lentokonemoottori, jolla on pidennetty käyttöikä, vastaa kahta tai kolmea entisentyypistä moottoria.

Teollisuustuotannon tehokkuuden lisäämiseksi ja rakenteen parantamiseksi otamme linjaksi toisistaan riippuvaisten alojen parantamisen kokonaisina komplekseina, jotka kehittyvät määrätyn ohjelman mukaan.

Yksi viisivuotiskauden keskeisistä tehtävistä on polttoaine- ja voimatalouskompleksin muita nopeampi ja tehokkaampi kehittäminen. Tulemme pyrkimään tähän parantamalla siihen kuuluvien alojen rakennetta, kehittämällä muita nopeammin niitä, jotka ovat lupaavimpia ja taloudellisimpia. Kysymys on ennen kaikkea maaöljyn ja -kaasun osuuden lisäämisestä maan polttoainetaseessa, kivihiiliteollisuuden teknisestä uusimisesta, korkeasti taloudellisten vesi- ja lämpövoimaloiden käyntiinpanosta sekä atomivoimaloiden rakentamisen laajentamisesta, voimalaitteiden taloudellisuuden kohottamisesta.

Metallurgian ja koneenrakennuksen ratkaistavana on vastuullisia tehtäviä. Tässäkin asetetaan etualalle teki-jät, jotka turvaavat tuotannon tehokkuuden kasvun.

Tämä vaatii entisten metallurgisten laitosten teknologian kehittämistä ja laitteiden ajanmukaistamista, niiden tuotantolajien kehittämistä, jotka turvaavat metallin laatuominaisuuksien parantamisen, lajivalikoiman laajentamisen sekä tarkkuusprofiilien ja -aihioiden tuotannon lisäämisen.

Koneenrakennusteollisuuden eri alojen tulee kehittyä samaan suuntaan. Niiden huomio keskitetään korkeatehoisten taloudellisten, tarkkojen ja varmakäyttöisten koneiden ja laitteiden tuotannon lisäämiseen. Edellytetään takomo- ja puristinkoneiden, valimo- ja kokoon-

panokaluston ominaispainon lisäämistä, ohjelmoitujen työkonoiden sekä automaattisten ja puoliautomaattisten koneikkojen tuotannon muita nopeampaa kasvua.

Elektroniikka, radio- ja kojeteollisuus, ts. tuotannon ja ohjauksen automatisoinnin teknisen perustan luovien alojen koko kompleksiksi tulee vastedeskin kehittymään nopeaa vauhtia. Tätä kompleksia voidaan oikeutetusti nimittää tieteellis-teknisen edistyksen katalysaattoriksi. Tulevana viisivuotiskautena käy erikoisen merkitykselliseksi nykyaikaisten elektronisten tietokoneiden laajan tuotannon järjestäminen.

Uutena viisivuotiskautena kiinnitetään suurta huomiota kemian- ja petrokemiallisen teollisuuden kehittämiseen. Kemian käyttäminen kansantaloudessa on voimakas yhteiskunnallisen tuotannon tehokkuuden kohottamisen vipu. Kemian tuotteilla on laajaa käyttöä useimmilla aloilla, ne korvaavat kalliit luonnonraaka-aineet, auttavat parantamaan tuotteiden laatua ja lisäämään työn tuottavuutta.

Viime vuosina on aloitettu työ tuotannon organisaa-tion muuttamiseksi perinpohjaisesti metsäteollisuuden, mekaanisen puunjalostuksen sekä selluloosa- ja pape-riteollisuuden alalla. Tehtäväksi on asetettu alan lopullisen tuotteen — puutavaran, selluloosan, paperin, kartongin, huonekalujen ja puulevyjen tuotannon huomattava laajentaminen lisäämättä mainittavasti metsänhakkuita.

Taloudellisen kehityksen nykyvaiheessa kasvaa kansantalouden niiden haarojen merkitys, joitten tehtävänä on tuotantoprosessin palveleminen — kululaitosten, tietoliikenteen, aineellis-teknisen huollon ym. merkitys. Näiden taloudenhaarojen toiminnasta, joiden palveluksessa meillä on noin 16 milj. henkilöä, riippuu suuressa määrin kansantalouden tehokkuus. Vaikka tällä alalla on saavutettu tuntuvia muutoksia, se kaipaa määrätietoista parantamista; sen kehitys on saatettava vastaa-

maan lisääntyviä tuotantolukuja ja tuotannon monimutkaisuutta.

Niinpä esim. kulkulaitosten toiminta ei tyydytä nykyisiä tarpeita ja on muodostunut pullonkaulaksi. Yhtenä syynä tähän tilanteeseen on nähtävästi se, että liikenteen kehittämiseen investoitiin edellisenä viisivuotiskautena riittämättömästi varoja. Yhdeksäntenä viisivuotiskautena ryhdytään toimenpiteisiin tilanteen korjaamiseksi. Edellytetään uusien rautateiden ja asemaraitteiden rakentamista, nykyisten kuljetuskyvyn lisäämistä sekä uusien autoteiden ja putkijohtojen rakentamista sekä meri- ja jokilaivaston kehittämistä. Kamalla on ryhdytty rakentamaan suurta tehdasta, jonka kapasiteetti on 150 tuhatta järeää kuorma-autoa vuodessa; tullaan rakentamaan vielä yhtä autotehdasta: on pantu alulle ison vaunutehtaan rakentaminen Abakanissa. Maamme laajuuden huomioonottaen lentoliikenteen kehitys käy yhä merkityksellisemmäksi: otetaan käyttöön uudentyyppeisiä taloudellisia ja ajanmukaisia matkustajakoneita, parannetaan lentokenttäpalvelua. Aeroflot, josta on jo nyt tullut maailman suurimpia lentoyhtiöitä, kuljettaa uutena viisivuotiskautena lähes 500 milj. matkustajaa ja 11 milj. tonnia lentorahtia. Myös sellaisten siviili-ilmailumme toimintamuotojen kuin maatalouden ja lääkintähuollon auttamisen, metsärikkauksien suojelun ja geologisiin tutkimuksiin osallistumisen merkitys kasvaa. Kaikkien liikennemuotojen kehittämisen ohella on turvattava niiden täsmällisempi yhteistyöskentely ja maan yhtenäisen korkeasti tehokkaan kuljetusjärjestelmän luominen.

Radio-, televisio ja kaikki tietoliikennemuodot tulevat kehittymään tekniikan uusimpien saavutusten pohjalla.

Ulkomaisten taloussuhteiden järjestelmän parantamisessa piilee huomattava kansantalouden taloudellisen tehokkuuden kohottamisen reservi. Niin sosialististen maiden yhteisön lujittamiseen ja valtioiden rauhanomaisen rinnakkainolon taloudellisen perustan voimis-

tamiseen liittyvät poliittiset tekijät kuin myös tekijät, jotka juontavat kansantaloutemme tarpeista, tekevät tärkeäksi vientitavaroiden tuottamisen kaikilla teollisuusaloilla. Se auttaa myös lisäämään tarvittavien tavaroiden tuontia. Ei ole epäilystä, että kansainvälisen vaihdon laajentaminen vaikuttaa suotuisasti koko teollisuutemme toiminnan parantamiseen.

Muiden maiden kanssa tapahtuvan taloudellisen ja tieteellis-teknisen kanssakäymisen merkityksen voimistuminen vaatii luonnollisesti tiettyjä toimenpiteitä koko ulkomaisen taloudellisen toiminnan johdon parantamiseksi sekä eri virastojen nurkkakuntalaismaisen asenteen poistamiseksi tässä tärkeässä asiassa. Tämän toiminnan tulee yhä enemmän pohjautua tuotannollisten ja kaupallisten tehtävien yhdistämiseen, jotta otettaisiin joustavasti huomioon maailmanmarkkinoiden tarpeet ja mahdollisuudet ja käytettäisiin niitä kaikin tavoin taloutemme kehityksen eduksi.

Tuotantovarantojen ja perussijoitusten käyttöä on parannettava

Toverit! Neuvostoliitolla on nykyään valtava taloudellinen potentiaali, ja taloutemme tehokkuus riippuu yhä enemmän siitä, kuinka tätä potentiaalia ja ennen kaikkea toimivia **tuotantovarantoja** käytetään. Varantojen käytön parantaminen, niistä saatavan hyödyn lisääminen on – vaikka teollisuutemme saavuttikin viisivuotiskautena tässä asiassa tiettyä edistystä – edelleenkin tärkeimpiä tehtäviä.

Haluaisin tässä yhteydessä kiinnittää huomiota vain yhteen kysymykseen, teollisuuslaitosten alhaiseen työvuorokertoimeen. Tästä puhuttiin 23. edustajakokouksessa ja useissa NKP:n KK:n täysistunnoissa, mutta asiantila ei ole käytännöllisesti katsoen korjaantunut, varsinkaan koneenrakennusteollisuudessa. Sen sijaan että eräät talouselimet lisäisivät työvuorokerrointa, ne pyrkivät yhä uusien tuotantolaitosten rakentamiseen.

Kun asetetaan kysymys työvuorokertoimen korottamisesta, ne viittaavat vastaukseksi työvoiman puutteeseen. Herää kysymys, kuka näissä uusissa tuotantolaitoksissa alkaa työskennellä — ihmiset vai pyhä henki? Ei, toverit, tähän asiaan täytyy suhtautua vaativammin, on suunniteltava ja toteutettava toimenpidekompleksi, joka turvaa tuotantokaluston täydellisemmän käytön, ja otettava tämä asia tuotantolaitosten puoluekomiteoiden sekä puolueen kaupunki- ja aluekomiteoiden hellittämättömään valvontaan.

Se auttaa myös kansantaloutemme yhden kärkevimmän kysymyksen — **perusrakennustöiden ongelman ratkaisemista**.

Me rakennamme nykyään aineellisen tuotannon piirissä enemmän kuin mikään muu maa maailmassa. Vanhemman polven väki muistaa, millaisia historiamme merkkitapahtumia olivat Dneprin voimalaitoksen, Magnitogorskin kombinaatin, Volgogradin ja Harkovin tarktoritehtaiden käyntiinpano. Nykyään valmistuu vuosittain lukuisia tehokkaampia ja teknisesti korkeampitasoisia laitoksia ja kohteita. Viime vuosina rakennettujen joukossa on maailman suurin Krasnojarskin vesivoimalaitos, ainutlaatuiset Konakovon, Burshtynin ja Krivoi Rogin lämpövoimalat; metallurgian jättiläiset — Länsi-Siperian tehdas ja Karagandan tehdaslaitokset; Tjumenin alueen ja Länsi-Kazahstanin öljyntuotantokompleksit, Volgan autotehdas ja Pavlodarin traktori-tehdas; suuria kemiantehtaita ja -kombinaatteja. On rakennettu Bratskin ja Syktyvkarin metsäteollisuuskompleksit, Tshernogorskin kampavillatehtaat ja Kurskin trikookombinaatti sekä muita suuria kevyen- ja elintarviketeollisuuden tuotantolaitoksia.

Perusrakennustöiden alalla vallitsevaa tilannetta ei voida kuitenkaan pitää tyydyttävänä. Jos ongelman ydin ilmaistaan lyhyesti, niin se on tämä: sijoitamme valtavia varoja, mutta ne eivät ala tuottaa kyllin nopeasti, joten saamme niistä vähemmän hyötyä kuin pitäisi saada. Syntyneeseen tilanteeseen on useita syitä.

Yksi niistä on se, että suunnitelmia laadittaessa usein perusrakennustöiden ja rakennettavien kohteiden määrä suunnitellaan liian isoksi eikä oteta huomioon reaalisia mahdollisuuksia. Tämän tuloksena varat sirotuvat, keskeneräisten rakennuskohteiden määrä kasvaa ja jäädytetään suuria resursseja.

Valtionsuunnitelmia käsiteltäessä joudutaan joka kerta vähentämään ministeriöiden ja liittotasavaltojen pyytämiä määriä. Mutta näitäkään suunnitelmia ei täytetä kokonaisuudessaan. Siitä huolimatta monet toverit esittävät edelleenkin ilmeisen liioiteltuja tilauksia. Sellaisesta menettelystä on aika tehdä loppu. Rakentaa samoin kuin eläekin pitää varojen mukaan.

Toisena vaikeuksien syynä on perussijoitusten huomattavan osan epätarkoituksenmukainen jako. Kokeumus osoittaa, että on yleensä taloudellisempiä aikaansaada tuotannon lisäkasvu uusimalla ja teknisesti ajanmukaistamalla tuotantolaitoksia. Siilti suunnitellaan yhä vieläkin liian suuri osa varoja uusien laitosten rakentamiseen ja selvästi riittämätön määrä tuotannon ajanmukaistamiseen ja teollisuuskaluston uusimiseen, minkä tuloksena monien tehtaiden jälleerakentaminen pitkittyy sietämättömästi. Uutena viisivuotiskautena on pantava suurin paino entisten tuotantolaitosten laajentamiseen ja uusimiseen.

Vihdoin, itse rakennustoiminnassa on suuria epäkoh-
tia. Sattuu suunnitelma- ja finanssikurin rikkomista. Uusia edullisia materiaaleja ja rakenteita käytetään riittämättömästi. Rakennustöiden laatu on edelleenkin alhainen. On otettava laiksi sellainen järjestys, ettei yksikään talousjohtaja aloittaisi uusien kohteiden rakentamista ilman rakennussuunnitelmia ja kustannusarvioita.

Keskuskomitea ja SNTL:n ministerineuvosto ovat viime vuosina eritelleet yksityiskohtaisesti ja kaikinpuolisesti perusrakennustöiden alalla vallitsevaa tilannetta. On tehty useita päätöksiä, joiden mukaisesti

muutetaan itse rakentajain työn arvostelun periaatetta: sen perustaksi otetaan lopulliset tulokset, tuotantokapasiteettien käyntiinpano, rakennustöiden päättymisen koko laajuudessa eikä erinäisiä välivaiheita.

Jotta voitaisiin korjata perinpohjaisesti perusrakennustöissä vallitsevaa tilannetta, on tällä tärkeällä kansantalouseläällä toimivien puoluejärjestöjen, ja tietysti itse rakentajien, vielä tehtävä hyvin paljon.

Toverit! Kansantaloutemme käytettävissä olevien mahdollisuuksien analyysi osoittaa, että reservejä tuotannon tehokkuuden kohottamiseksi ja taloudellisen kasvun nopeuttamiseksi meillä on ja ne ovat varsin huomattavia. Kun tuli jo mainituksi, nämä reservit piilevät tieteellis-teknisessä edistyksessä, kansantalouden rakenteen kehittämässä, tuotantovarojen täydellisessä käytössä sekä perusrakennustöiden parantamisessa. Mutta nämä eivät ole ainoat, niitä on myös jokaisessa tuotantolaitoksessa, kolhoosissa ja jokaisella valtioneuvostolla.

Tarkoitan työaikaläviöiden poistamista, työntekijöiden vaihtuvuuden supistamista, työssä ilmenevän epärytmisyyden ja kaluston seisokkien poistamista. Suuri merkityksiseksi käy raaka-aineiden, tarvikkeiden, polttoaineiden ja sähkön säästäminen, huolehtiva suhtautuminen koneisiin ja teollisuuskalustoon, traktoreihin, leikkuupuimureihin ja autoihin. Maassamme on nykyään valtava määrä erilaisia koneita, ja jos me käytämme niitä taitamattomasti tai emme käytä niitä täydellisesti ja lyhennämme aiheettomasti niiden elinikää, se tuottaa kansan eduille huomattavaa vahinkoa. Ehkä kullakin eri tehtaalla tai eri kolhoosissa säästävyys tuottaa satoja tai tuhansia ruplia, mutta koko kansantalouden mitassa siitä kertyy satoja miljoonia ja jopa miljardeja.

Vuosi sitten NKP:n KK, Neuvostoliiton ministerineuvosto, Ammattiyhdistysten keskusneuvosto ja Komso-

molin KK kääntyivät Neuvostoliiton työtätekevien puoleen kirjelmällä tuotantoreservien käytön parantamisesta ja säästävyuden lisäämisestä kansantaloudessa. Tämä kirjelmä otettiin perustaksi laajalle joukkotyölle, joka on tuottanut varsin hyviä tuloksia. Mutta kaikkien reservien hyväksikäyttäminen, säästävyuden voimistuminen, kamppailu epätaloudellisuutta, tuhlausta ja liiallisuuksia vastaan ei ole lyhytaikainen kampanja. Kysymys on yhdestä puolue-, neuvosto-, talous-, ammattiyhdistys- ja nuorisoliittojärjestöjen jokapäiväisen toiminnan tärkeämmästä suunnasta. Meidän on kaikin keinoin tehostettava työtä tällä suunnalla.

Keskuskomitea pitää välttämättömänä korostaa, että uuden viisivuotiskauden tehtävien täyttämiseksi menestyksellisesti on tärkeää saada aikaan tiettyjä muutoksia työntekijöittemme suhtautumisessa talouskysymyksiin, saada heidät muuttamaan eräitä totunnaisia käsityksiä.

Historiallisesti, niiden olosuhteiden vaikutuksesta, joissa olemme eläneet, vakiintui sellainen asiointi, että etusijalle on aina asetettu määrälliset arvosteluperusteet — on tuotettava niin monta tonnia terästä, niin ja niin paljon maaöljyä, niin paljon viljaa, niin ja niin paljon traktoreita. Määrällinen puoli on meille tietysti tärkeä nytkin. Mutta siihen on täydellisemmin ja määrätietoisemmin liitettävä tuotteiden laatua ja tuotantolaitosten toiminnan taloudellista puolta koskevia osoittimia. Esimerkiksi, jos joku johtaja tekee tiliä tuotannosta, voidaan hänen toiminnastaan antaa perusteltu arvio vasta kun on otettu selvä: millä hinnalla tämä on saavutettu. Jos taas hinta on ollut ylettömän suuri, jos hän on itse täyttänyt suunnitelman, mutta jättänyt täyttämättä alihankintatoimitukset ja saattanut toiset tuotantolaitokset tukalaan asemaan, jos menestys yhdessä paikassa on aiheuttanut vajauksen toisessa, ei tällainen johtaja ansaitse kiitosta, vaan arvostelua. Me arvostelemme johtajia, kun he ovat tehneet virheen tai jonkin rikkomuksen. Se on oikein — vaativuutta on aina lisättävä. Mutta nähdäksemme ei ole arvosteltava

vain niitä, jotka tekevät virheitä, vaan myös niitä, jotka eivät käytä hyväksi kaikkia tuotannon kehittämismahdollisuuksia eivätkä toimi aloitteellisesti, vaan ovat passiivisia.

Suunnitelmat, joita puolue asettaa kuluvaksi viisivuotiskaudeksi, toteutetaan sitä menestyksellisemmin mitä korkeammat ovat vaatimukset, joita me kaikki asetamme omalle työllemme ja toisten työlle.

4. Talouden johtojärjestelmää on kehitettävä

Toverit! puolueen talouspolitiikan kolmas ydinkysymys on talouden johtojärjestelmän kehittäminen. Kysymys on itseasiassa siitä, kuinka voimme järjestää paremmin yhteiskunnan toiminnan nopeuttaaksemme taloudellista ja sosiaalista kehitystä, käyttääksemme täydellisemmin olemassaolevia mahdollisuuksia, yhdistääksemme satoja tuhansia kollektiiveja, kymmeniä miljoonia työtätekeviä entistä kiinteämmin toimintaan puolueen politiikan päätavoitteen saavuttamiseksi. Johtokysymykset eivät siis koske vain suppeaa johtajien ja specialistien piiriä, vaan myös kaikkia puolue-, neuvosto- ja talousjärjestöjä, kaikkia työtätekevien kollektiiveja. Tämä merkitsee, että johtamistyön parantaminen kuuluu tärkeänä osana koko puolueen toimintaan talouden johdon alalla. Juuri näin asetti kysymyksen keskustomitea joulukuun (1969) täysistunnossa.

Miksi johtokysymykset ovat nyt käyneet erityisen ajankohtaisiksi?

Ennen kaikkea siksi, että talouselämässämme tapahtunut mittasuhteiden kasvu ja laadulliset muutokset, kuten jo tuli mainituksi, asettavat johtamiselle uusia, entistä korkeampia vaatimuksia, eivät salli tyytyä vakiintuneisiin muotoihin ja menetelmiin, vaikka ne olisivat ennen täyttäneet tehtävänsä hyvin.

On otettava huomioon muutakin — mahdollisuudet parantaa johtamista ovat viime aikana laajentuneet tuntuvasti. Tämä johtuu työntekijöittemme, laajojen työtätekevien joukkojen tietotason ja ammattikoulutus-

tason kohoamisesta, johtamistieteen sekä tietokonetekniikan nopeasta kehityksestä.

Kysymyksen poliittinen puoli on myöskin hyvin tärkeä. Talouskoneiston kitkaton toiminta auttaa hyvän, asiallisen ilmapiirin luomista maahan, edistää laajojen joukkojen työllinnotusta, voimistaa työtätekevään aloitteellisuutta, sillä ihmiset näkevät, että heidän työnsä tuottaa asianmukaisia tuloksia ja koituu kansan, koko yhteiskunnan parhaaksi. Toisaalta taas mikään ei tee ihmisiä siinä määrin välinpitämättömiksi kuin harkitsemattomat ratkaisut, erinäisten henkilöiden tomppelisuus tai virkavaltaisuus, jotka johtavat turhaan työhön, yhteiskunnan rikkauksien ja luotujen arvojen haaskaamiseen.

Toimintakertomuskaudella tehtiin suuri työ talouskoneiston kehittämisen alalla. Tuotantoalaperiaatteelle rakentuvaan johtojärjestelmään paluun jälkeen kansantalouden keskitetyn johtamisen taso kohosi huomattavasti. Puolueen päätösten mukaisesti teollisuudessa otettiin käytäntöön uusi suunnittelun ja taloudellisen kannustamisen järjestelmä, minkä ansiosta saatettiin pysähdyttää talouden kehityksessä aikaisempina vuosina alkaneiden erinäisten epäsuotavien tendenssien kehitys. Linja demokraattisten perusteiden kehittämiseen sai ilmauksensa työtätekevien laajempaan vetämiseen mukaan tuotannon johtamiseen, tasavaltojen ja alueiden taloudellisen toimivallan laajentamisena ja tuotantolaitosten operatiivisen itsenäisyyden lisäämisenä.

Samalla kuitenkin elämä, käytäntö — ja ne ovat parhaita opettajia — osoittavat, että emme voi tyytyä saavutettuun. Johtojärjestelmän kehittäminen ei ole kerta-toimenpide, vaan elämän asettamien ongelmien dynaaminen ratkaisemisprosessi. Näiden ongelmien pitää vastakin olla huomiomme keskipisteenä.

Tässä yhteydessä on nähdäksemme tarkoituksenmukaista kosketella lyhyesti eräitä kysymyksiä, jotka ovat keskuskomitean mielestä suurimerkityksisiä.

Suunnittelusta. Kansantalouden johtamisen keskeisenä renkaana, sen ytimenä sosialismin oloissa on suunnittelu. Maallamme on tällä alalla suuria saavutuksia, ja se on oikeutetusti ylpeä niistä. Mutta emme voi seistä paikallamme, on työskenneltävä edelleenkin voimaperäisesti niin kansantaloussuunnittelun teorian kuin myös käytännön kehittämiseksi.

Ensivuoroiseksi tehtäväksi muodostuu sen tieteellisen tason jatkuva kohottaminen. Suunnittelumenetelmien kehittämisen välttämättömyys on käynyt ajan-kohtaiseksi. Suunnittelun tulee perustua yhteiskunnallisten tarpeiden huolellisempaan tutkimukseen, taloudellisten mahdollisuuksiemme tieteellisiin ennusteisiin, erilaisten ratkaisuvaihtoehtojen, niiden välttämättömien ja pitkäaikaisten seurausten kaikinpuoliseen erittelyyn ja arviointiin. Tämän vastuullisen ja monimutkaisen tehtävän suorittamiseksi on avarrettava taloudellisen suunnittelun näköpiiriä.

Yhä tärkeämmäksi käy kokonaisasennoituminen piin kuuluvien taloudellisten ja sosiaalis-poliittisten tehtävien toteuttaminen vaatii huomattavasti pitemmän ajan kuin viisi vuotta. Tässä yhteydessä herää kysymys maan väestönkasvun, kansantalouden tarpeiden ja tieteellis-teknisen edistyksen ennusteisiin nojaavasta kansantalouden kehityksen pitkäaikaisesta perspektiivisuunnittelusta. Tällaisella menettelyllä, joka turvaa pitkäkätähtäyksen suunnitelmien sekä viisivuotis- ja vuosisuunnitelmien jatkuvan suhteuttamisen kanssa, voidaan tehokkaammin ratkaista kehityksemme perusongelmat.

Yhä tärkeämmäksi käy kokonaisasennoituminen suunnitteluun ja suurten kansantaloudellisten ratkaisujen tekoon. Edessämme olevat tehtävät ovat jo luonteeltaan sellaisia, että niiden ratkaiseminen vaatii tavallisesti monien alojen ja talousalueiden yhdenmukaistettuja ponnistuksia, käsittää kokonaisen eri toimenpiteiden järjestelmän toteuttamisen.

Onko meillä myönteistä kokemusta tästä asiasta? Kiistattomasti on. Jos puhutaan vaikka vain viime vuosi-
sista, niin tähän kuuluu maatalouden kehittämisen oh-
jelma, Länsi-Siperian valtavan öljyalueen käyttöönoton
ohjelma, avaruustutkimusten ohjelma ja muita. Nyt
meidän on kehiteltävä syvällisemmin monia muita pit-
käaikaisia ohjelmia ja suhteutettava ne maan taloudel-
lisen kehityksen yleissuunnitelmiin.

Suunnittelutyössä on otettava täydellisemmin huo-
mioon paikalliset erikoisuudet. Valtavassa, olosuhteil-
taan moninaisessa maassamme tällä tehtävällä on ensi-
vuoroinen merkitys. Edelleenkin on jatkettava työtä
tuotannon alueellisen sijoittelun parantamiseksi.

Tiede on rikastuttanut tuntuvasti suunnittelun teo-
reettista aseistusta laatimalla taloudellis-matemaattisen
modelloinnin, systeemianalyysin menetelmän ynnä mui-
ta. Näitä menetelmiä on käytettävä laajemmin hyväksi,
on luotava nopeammin eri alojen automaattiset ohjaus-
järjestelmät muistaen, että tulevaisuudessa meidän on
luotava valtakunnallinen automaattinen tietojen kokoa-
mis- ja käsittelyjärjestelmä. Tämän vuoksi on tärkeää
sekä vastaavien teknisten laitteiden tuotanto että lu-
kuisten pätevien työntekijöiden koulutus.

Toverit, kaikki sosialistisen taloutemme saavutukset
kytkettyvät erottamattomasti suunnitelmallisuuteen.
Suunnittelun laadusta ovat huomattavassa määrin riip-
puvaisia myös sen tulevat saavutukset. Juuri siksi sen
kehittämisen on vastedeskin oltava huomiomme kes-
kipisteenä. On tehtävä määrätietoisesti työtä työnteki-
jöiden vastuullisuuden kohottamiseksi valtion suunnit-
elmien ja suunnitelmatehtävien täyttämisestä, suunnit-
telmakurin lujittamiseksi kansantalouuskoneiston kai-
kissa renkaissa.

Johdon organisaatorakenteen kehittämisestä. Elämä
ja tuotantovoimien kehitys ovat nostaneet esille myös
talouden johtorakenteen parantamista ja yksityisten
elinten tehtävien täsmentämistä koskevat kysymykset.

Mitä tällä konkreettisesti tarkoitetaan?

Ennen kaikkea valtion suunnittelukomitean ja muiden valtakunnallisten elinten roolin kohottamisen ja toiminnan parantamisen välttämättömyyttä. Sitä silmälläpitäen ne on ilmeisesti vapautettava käsittelemästä huomattavaa osaa juoksevia asioita, jotta ne voisivat keskittää huomionsa kansantalouden kehittämisen pääongelmiin. Ajankohtaiseksi on käynyt kysymys ministeriöiden ja keskusvirastojen roolin kohottamisesta ja itsenäisyyden laajentamisesta, mikä myöskin vaatii niiden tehtävien tiettyä täsmentämistä.

Tuotannon keskityksen voimistaminen käy välttämättömyydeksi. Hankittu kokemus osoittaa, että vain suuryhtymät pystyvät keskittämään riittävästi päteviä spesialisteja, turvaamaan nopean teknisen edistyksen, käyttämään paremmin ja täydellisemmin kaikkia resursseja. Linjaa yhtymien ja kombinaattien perustamiseen on toteutettava päättävämmin, niiden on tulevaisuudessa muodostuttava yhteiskunnallisen tuotannon itsekannattaviksi perusrenkaiksi. Yhtymiä perustettaessa on erikoisen tärkeää, että hallinnolliset rajat ja tuotantolaitosten kuuluminen eri virastojen alaisuuteen eivät olisi tehokkaampien johtamismuotojen käytännön esteenä. Keskitysprosessin tulee kehittyä myös maataloudessa.

Johtorakenteen kehittämisessä puolue pitää tärkeänä noudattaa johdonmukaisesti leniniläistä periaatetta: henkilökohtaista vastuuta uskotusta tehtävästä. Kun tehdään päätös, täytyy olla aivan selvää, kuka on vastuussa sen täytäntöönpanosta. Aivan samalla tavalla täytyy olla selvää kuka on vastuussa, jos ajankohtaiseksi käynyttä ratkaisua ei tehdä tai sen tekemistä viivytetään. Kaikilla johtotasoilla on tärkeää määritellä selvästi oikeuksien ja vastuun määrä ja keskinäissuhde. Suuret oikeudet vastuun ollessa pieni luovat mahdollisuuksia hallinnolliselle mielivallalle, subjektivismille ja harkitsemattomille ratkaisuille. Suuri vastuu oikeuksien

ollessa vähäiset ei ole sen parempi. Tällaisessa asemassa kaikkein yritteliäinkin työntekijä on usein voimaton ja häneltä on vaikea vaatia täydessä määrin uskotun tehtävän täyttämistä.

Johdon moniportaisuuden poistamiseksi on päästävä siihen, että useimmat kysymykset ratkaistaisiin kerran ja lopullisesti eikä läheteltäisi niitä portaasta toiseen. Johtojärjestelmän jokaisen renkaan on hoidettava omia tehtäviään, jotta ylempiä johtoportaita ei rasitettaisi lukuisilla juoksevilla asioilla, jotka estävät niitä keskittymästä huomattaviin ongelmiin, ja jotta alemmat taas voisivat ratkaista operatiivisesti omaan toimintavaltansa kuuluvat asiat. Se on varmaan oikein.

Johtorakenteen parantaminen vaatii määrätietoista kamppailua kaikenlaisia hallinnollisia ja paikallisen nurkkakuntalaisuuden ilmauksia vastaan.

Taloudellisten kannusteiden tehostamisesta. Työssään kansantalouden johtamisen kehittämiseksi puolue noudattaa horjumatta keskuselinten määräävien ohjeiden ja tuotannon vaikuttavien taloudellisten vipusimien käytön oikean yhteensoveltamisen linjaa. Näiden vipusimien — itsekannattavuuden, hintojen, voiton, luoton, aineellisen kannustamisen muotojen yms. — tulee luoda sellaiset taloudelliset ehdot, jotka edistävät tuotantokuntien, miljoonien työtätekevien menestyksellistä toimintaa, luovat oikean arvosteluperustan niiden toiminnalle. Työn ja kulutuksen määrän tarkan määrittämisen välttämättömyys vaatii kaikkien tällaisten vipusimien taitavaa käyttämistä, tavara- ja rahasuhteiden kehittämistä.

Edustajakokouksen osanottajat tietävät, että useita tämänsuuntaisia toimenpiteitä on toteutettu ”Teollisuuden johdon parantamista, suunnittelun kehittämistä ja teollisuustuotannon taloudellisen kannustamisen voimistamista” koskevien KK:n syyskuun (1965) täysistunnon päätösten mukaisesti. Kuluneina vuosina saadun kokemuksen perusteella voidaan sanoa, että ryhtyes-

sään toteuttamaan talousuudistusta puolue arvioi oikein tilanteen, valitsi oikean linjan kansantalouden johdon kehittämässä. Läheskään kaikkia kysymyksiä ei ole kuitenkaan onnistuttu ratkaisemaan.

Hankittu kokemus on tehnyt selvemmäksi, mille pääsuunnille ponnistukset on keskitettävä. Näihin kuuluu sellaisten taloudellisten ehtojen luominen, jotka, ensiksi, kannustaisivat tuotantolaitosta antamaan optimaaliset sitoumukset, ts. tekemään tiivistetyt suunnitelmat, käyttämään järkipäisemmin perussijoituksia ja työvoimavaroja, toiseksi, kannustaisivat mahdollisimman suuresti tieteellis-teknisen edistyksen nopeuttamista ja työn tuottavuuden kohottamista, kolmanneksi, edistäisivät määrätietoista toimintaa tuotteiden laadun kohottamiseksi.

Varsin ajankohtaista on edelleenkin itsekannattavuusperiaatteiden määrätietoinen käytäntöönottaminen niin teollisuuslaitoksissa, kolhooseissa ja valtiontiloilla kuin myös ylemmissä talousportaissa. On lisättävä taloussopimusten roolia ja vastuuta niiden täyttämisestä. Yhtymille ja tuotantolaitoksille on laadittava muuttumattomat, useiksi vuosiksi tarkoitetut suunnitelmatehtävät ja taloudelliset normimääräykset.

Taloudellisen toiminnan tärkeänä puolena, josta riippuu huomattavassa määrin tuotannon tehokkuus, on työn palkkauksen kehittäminen. Tarmokasta, tehokasta työtä on kannustettava ja maksettava siitä korkeampi palkka. Kuten Shtshekinon kemiallisen tehdaslaitoksen kokemus osoittaa, on tarkoituksenmukaista antaa tuotantolaitoksille laajemmat mahdollisuudet niiden työntekijöiden ja työkuntien kannustamiseen, jotka antavat suurimman panoksen tuotannon kehittämiseen, tekevät rinnakkain useimpien ammattien työtä, suhtautuvat isännän lailla, vaalivasti yhteiskunnalliseen rikkauteen. Työntekijöiden aineellisen kiinnostuksen voimistuminen tulee käydä käsi kädessä moraalisten työkannusteiden laajemman käytön kanssa.

Sanalla sanoen, toverit, puoluejärjestöjen, talouselintemme ja työtätekeväin kollektiivien on tehtävä tosisaan työtä talouden johtamisessa käytettävien taloudellisten menetelmien kehittämiseksi.

Tässä yhteydessä on sanottava myös siitä vastuusta, joka lankeaa neuvostoliittolaiselle taloustieteelle. Se on viime vuosina saavuttanut tiettyä menestystä. Mutta kansantalouden nopea kehitys ja uudet tehtävät, joita taloutemme joutuu ratkaisemaan, nostattavat lukuisia monimutkaisia teoreettisia ja käytännöllisiä ongelmia, jotka vaativat sekä talouselinten ja tiedemiesten tarkkaavaista huomiota.

Työtätekevien laajemmasta osallistumisesta talouden johtamiseen. Puolueen keskeisiä tehtäviä on työtätekevien joukkojen yhä laajempi vetäminen tuotannon johtamiseen. On pyrittävä siihen, että jokainen valveutunut työtätekevä, ”jokainen valveutunut työläinen”, kuten V. I. Lenin korosti, ”tuntisi olevansa paitsi isäntä omassa tehtaassaan myös koko maan edustaja” (Teokset, 27. osa, s. 393).

Meillä on tähän suuria mahdollisuuksia. Työtätekevien osallistuminen talouden johtamiseen ei rajoitu taloudellisten tehtävien suoritukseen yksittäisen työntekijäkunnan puitteissa. Tätä kysymystä on tarkasteltava avarammin ottaen huomioon rooli, jota puolueemme ja neuvostovaltio esittävät talouden johtamisessa. Niiden politiikka, mm. talouspolitiikka on työtätekevien perusetujen sanelemaa. Sen laativat työtätekevien edustajat valinnallisissa elimissä joukkojen osallistuessa laajasti huomattavimpien suunnitelmien ja ratkaisujen käsitteilyyn. Työtätekevät osallistuvat aktiivisesti myös näiden ratkaisujen täytäntöönpanon valvontaan. Puolue tulee vastedeskin kehittämään kaikkia näitä sosialistisen demokratian muotoja.

Talouden johtamisessa esittävät suurta osaa puolueen perusjärjestöt, joihin kuuluu miljoonia työläisiä, kolhoosilaisia ja toimihenkilöitä. Käyttäen oikeuttaan val-

voa tuotantolaitosten taloudellista toimintaa ne vaikuttavat tehokkaasti tuotantoa koskeviin asioihin. Ammatitiliitot esittävät suurta osaa talouskysymysten ratkaisemisessa, sosialistisen kilpailun, joukkoluontoisen teknisen luomistyön kehittämisessä sekä työkurin lujittamisessa.

Toimintakertomusaikana ovat tuotannolliset neuvottelut, työläisten kokoukset ja kolhoosilaisten yleiset kokoukset aktivoituneet huomattavasti. On huolehdittava niiden arvovallan jatkuvasta kohottamisesta, asetettava niiden käsiteltäväksi tuotantolaitosten elämän tärkeimpiä kysymyksiä. On kehitettävä sitä käytäntöä, että yhtymien ja tuotantolaitosten johtajat sekä ministeriöiden johtavat työntekijät tekevät säännöllisesti tiliä työstään suoraan työläisille.

Työntekijäkuntien on tuotannollisten asioiden ohella luonnollisesti keskitettävä huomionsa työturvallisuutta ja elinolojen parantamista koskeviin kysymyksiin. Kannatusta ansaitsee käytäntöön tullut työntekijäkuntien sosiaalisten kehityssuunnitelmien laatiminen. On parannettava työehtosopimusten solmimis- ja tarkastusjärjestystä.

Meidän velvollisuutemme on toteuttaa entistä täydellisemmin Leninin neuvoja, päästä siihen, että kaikki työläiset, kolhoosilaiset ja älymystö taistelisivat tietoisesti puolueen talouspolitiikan toteuttamisen puolesta, toimisivat kuin valtiomiehet, käyttäisivät täysin määrin kykyjään, aloitteellisuuttaan ja taloudellista neuvokkuuttaan.

Toverit! Puolueen viitoittamien taloudellisen kehityksen ja kansan elintason kohottamisen suunnitelmien menestys riippuu viimekädessä ihmisistä. Työläisten, talonpoikien ja älymystön, puolue-, neuvosto-, ammattiliitto- ja taloustyöntekijöiden tietoinen ja tarmokas työ on kommunistisen rakennustyön rintamalla saavutettujen uusien voittojen tae.

Nimenomaan sen vuoksi talousohjelmaamme on tuettava laajalla puolue-organisatorisella, poliittisella sekä aatteellis-kasvatuksellisella toiminnalla, joka kykenee saattamaan täydelleen liikkeelle ne jättiläisvoimat, joita piilee sosialistisessa järjestelmässä sekä taistelijan, uurrastajan ja rakentajan avut omaavassa neuvostoihmisessä.

Päämääränämme on tehdä neuvostoihmisten työ vielä paremmaksi, vielä kauniimmaksi, vielä onnellisemmaksi. Meitä odottavat uuden antaumuksellisen ja innoittuneen työn vuodet, työ luomisvoimiemme kaikella tarmolla. Se on meidän ainoa tiemme hyvinvointiin ja onneen, valoisaan kommunistiseen tulevaisuuteen.

III NEUVOSTOYHTEISKUNNAN SOSIAALINEN JA POLIITTINEN KEHITYS JA PUOLUEEN TEHTÄVÄT

Toverit!

Keskuskomitea on kuluneella viisivuotiskaudella omistanut varsin suurta huomiota neuvostoyhteiskunnan sosiaalisen, poliittisen ja kulttuurikehityksen kysymyksille. Pyydän saada selostaa mitä on tehty tällä alalla.

1. Yhteiskunnan sosiaalisen rakenteen muutokset.

Neuvostokansan yhtenäisyyden edelleen lujittaminen

Asettaessaan ja ratkoessaan poliittisen järjestelmän jatkuvan kehityksen ongelmia ja ideologisia kysymyksiä keskuskomitea on pitänyt lähtökohtanaan sitä, että puolueen politiikka johtaa tarvittaviin tuloksiin silloin, kun siinä otetaan tarkoin huomioon niin koko kansan edut kuin myös niiden luokkien ja sosiaalisten ryhmien edut, joista kansa koostuu, ja suunnataan ne yhteen yhteiseen uomaan.

Puolueen politiikan suuntana on myötävaikuttaa työväenluokan, kolhoositalonpoikaiston ja sivistyneistön keskinäiseen lähentymiseen, kaupungin ja maaseudun sekä henkisen ja ruumiillisen työn välisten oleellisten eroavuuksien asteittaiseen tasoittumiseen. Tämä on yksi luokattoman kommunistisen yhteiskunnan rakentamisen peruslohkoista.

Kaikkien luokkien ja sosiaalisten ryhmien keskinäinen lähentyminen, neuvostokansan moraalisten ja po-

liittisten ominaisuuksien kasvattaminen ja sen sosiaalisen yhtenäisyyden lujittaminen tapahtuu meillä **työväenluokan** sosialistisia intressejä ja kommunistisia ihanteita ilmentävän marxilais-leniniläisen ideologian pohjalla.

Työväenluokka on yhteiskuntamme monilukuisin luokka. Työläisten lukumäärä on viisivuotiskaudella kasvanut likimain 8 milj. henkeä. Työväenluokan rivit ovat saaneet huomattavaa täydennystä valtiontilojen työntekijöistä. Runsaat 55 % maan työllään elävästä väestöstä on työläisiä. Mutta työväenluokan paikkaa sosialistisessa yhteiskunnassa ei määrää pelkästään sen lukuisuus, joka voi vaihdella talouselämän kehityksestä ja tieteellis-teknisen kumouksen tempoista riippuen. Työväenluokka on ollut ja pysyy yhteiskunnan tärkeimpänä tuotantovoimana. Sen vallankumouksellisuus, kurinalaisuus, järjestyneisyys ja kollektiivisuus asettavat sen johtavaan asemaan sosialististen yhteiskuntasuhteiden järjestelmässä.

Kommunismien rakentajana työväenluokka esittää johtajan osaa, vakiintuu sitä mukaa kuin työväenluokan yleinen kulttuuri- ja sivistystaso kohoaa ja sen poliittinen aktiviteetti kasvaa. Työväenluokan kulttuuritason noususta puhuvat vakuuttavaa kieltä mm. kahden viimeisen väestönlaskennan tulokset. Vuonna 1959 oli jokaista tuhatta työläistä kohti 386 korkea- ja keski-koulusivistyksen saanutta, mutta nyt yli 550.

Meillä ilmaantuu nykyään enemmän työläisiä, jotka hallitsevat täydellisesti ammattiaan, jotka keski-koulutai opistosivistyksen saaneina jatkavat opintojaan, perehtyvät tieteen ja kulttuurin uusimpiin saavutuksiin. Sellaiset työläiset ovat säännöllisesti poliittisesti aktiivisia, he suhtautuvat tuotantolaitoksen, koko valtion etuihin kuin omiin etuihinsa. Sellaiset työläiset ovat esikuvana työtätekevien suurille joukoille, ja on lainomaista, että työläisaines kommunistisen puolueen riveissä on viime vuosina jatkuvasti lisääntynyt, että

neuvostoihin ja yhteiskunnallisiin järjestöihin tulee yhä enemmän työväenluokan edustajia.

Puolue suuntaa edelleenkin ponnistuksensa siihen, että työväenluokan vaikutus yhteiskuntamme kaikilla elämänaloilla kasvaisi ja vahvistuisi, että työväenluokan aktiviteetti ja aloitteellisuus tuottaisivat vielä hedelmällisempiä tuloksia.

Yhteiskuntamme poliittisena perustana on työväenluokan ja talonpoikaiston liitto. Puolueen politiikka ja käytännölliset toimenpiteet niin teollisuuden kuin maataloudenkin kohottamisen alalla ovat edelleen lujittaneet tätä suurta liittoa.

Maatalouden tuotantovoimien kasvu, maataloustyön asteittainen muuttuminen yhdeksi teollisuustyön muodoista, maaseudun kulttuuritason nousu ja maalaiselämän uudistaminen — kaikki tämä johtaa talonpojan sosiaalisten kasvojen ja ajattelutavan muuttumiseen. Hän saa yhä enemmän työläiselle ominaisia piirteitä. Koneiden ja mekanismin parissa työskentelevien kolhoosilaisten luku kasvaa ja kolhoositalonpoikaiston sivistystaso nousee. Suuren Isänmaallisen sodan edellä vain 6 % maaseudun työtätekevästä oli korkea- ja keskikoulututkinnon suorittaneita. Mutta vuoden 1970 lopulle ajoittuvien tietojen mukaan yli puolet maaseudun väestöstä oli käynyt keski- tai korkeakoulun. Tämä on yhteiskuntamme suurimpia voittoja.

Kolhoosien välisten sekä valtion ja kolhoosien yhteisten tuotannollisten sekayhtymien ja tuotantolaitosten leviäminen yhä laajemmalle johtaa oleellisiin sosiaalisiin muutoksiin.

Uuden ja yhä monimutkaisemman teknisen kaluston — suuritehoisten traktorien, leikkuupuimurien ja autojen — tulo maaseudulle, asteittain talonpoikien elintason nousu, kulttuuri- ja asumisolojen parantuminen tekevät maataloustyön viehättävämmäksi ja kiinnostavammaksi etenkin nuorisolle, tarjoavat sille mahdollisuuden korkean ammattitaidon hankkimiseen. Tästä

johtuu, että maaseutunuoriso jää opintonsa päätettyään nyt entistä halukkaammin työhön maaseudulle. Tämä on myönteinen tendenssi, joka ansaitsee kaikkinaista tukea, semminkin kun maataloustuotannon kehittäminen vaatii laajentamaan ammattitaitoisten työntekijävoimien koulutusta maaseutua varten.

Kuten tunnettua, kolhoosilaisten kolmas valtakunnallinen edustajakokous hyväksyi kolhoosin uudet mallisäännöt. On valittu valtakunnallinen kolhoosien neuvosto sekä piirien, alueiden, aluepiirien ja tasavaltojen kolhoosineuvostot, jotka edustavat talonpoikaiston etuja. Tällä kaikella on tärkeä merkitys maaseudun elämän, kolhoosidemokratian kehityksen kannalta.

Toverit, tietenkin puolue näkee hyvin, että maaseudulla on tehtävä vielä paljon kulttuuri- ja elinolojen kehittämiseksi ja — mitä on erityisesti tähdennettävä — rakennustoiminnan alalla. Tässä suhteessa on vielä edessä paljon työtä. Mutta meillä ei silti ole syytä aliarvioida sitä, mitä on jo tehty.

Työväenluokan, talonpoikaiston ja sivistyneistön jatkuva keskinäinen lähentyminen on yksi yhteiskunnassa tapahtuvista tärkeistä sosiaalisista muutoksista. Ja tämä prosessi käy yhä ilmeisemmäksi.

Meidän neuvostosivistyneistömme pitää kutsumuksestaan antaa luovan tarmonsä kansan asian hyväksi, kommunistisen yhteiskunnan rakentamisen hyväksi. Sivistyneistön luku kasvaa nopeasti. Tieteellisen työn tekijöiden, insinöörien, teknikkojen, agronomien, opettajien ja lääkäreiden lukumäärä kasvaa, ja tieteellistekninen sivistyneistö on viime vuosina alkanut kasvaa kaikkia muita sosiaalisia ryhmiä nopeammin. Tämä prosessi on lainomainen. Se on tulos puolueen politiikasta, jonka suuntana on tieteellis-teknisen edistyksen jouduttaminen kaikin tavoin, kansan kulttuuri- ja koulutustason jatkuva kohottaminen.

Sivistyneistömme, varsinkin tieteellis-tekninen sivistyneistö saa täydennystä erittäin suuressa määrin työ-

läisten ja talonpoikien keskuudesta. Siitä vaikkapa seuraava kuvaava esimerkki. Pervouralskin putkitehtaan insinööri- ja teknikkokunnasta on 42 % lähtöisin työläisperheistä, 32 % talonpoikaisväestöstä ja 26 % toimihenkilöistä. Likipitäen samanlainen on asiointila myös muissa maamme teollisuuslaitoksissa.

Toverit! Puolueemme on politiikassaan aina ottanut ja ottaa huomioon sellaisten suurten yhteiskuntaryhmien kuin nuorison, naisten ja eläkeläisten intressit.

Nuorisosta ja puolueen työstä nuorison keskuudessa tulee puhe tuonnempana, leniniläisen nuorisoliiton toiminnan yhteydessä. Tässä tahtoisin tähdentää vain yhtä seikkaa: puolue on omistanut ja omistaa suurta huomiota nuorison ongelmille, huolille ja intresseille. Runsaasti puolet maamme väestöstä on alle 30-vuotiaita nuoria ihmisiä. He ovat meidän tulevaisuutemme, he ottavat paikkamme.

Päättäneellä viisivuotiskaudella tehtiin puolueen aloitteesta joukko tärkeitä päätöksiä, joiden tarkoituksena on parantaa naisten työoloja ja samaan aikaan helpottaa heidän kotiaskareitaan. Mainitsen nyt vaikkapa sen, että äitiyslomien myöntämisyjärjestystä on laajennettu käsittämään kolhoosilaisnaiset, on laajennettu lastenseimien, -tarhojen ja palvelulaitosten verkkoa. Te toverit tiedätte, että seuraavalle viisivuotiskaudelle on suunniteltu joukko samaan suuntaan tähtääviä uusia toimenpiteitä.

Puolueen politiikan tarkoituksena on antaa neuvostonaisille uusia mahdollisuuksia kasvattaa lapsia, osallistua yhteisiin rientoihin, levätä ja opiskella, tulla suu-remmassa määrin osalliseksi kulttuurin antimista. Kaikki nämä ovat tärkeitä tehtäviä, ja uusi viisivuotiskausi on kiistattomasti muodostuva merkittäväksi vaiheeksi niiden täyttämässä.

Eläkeläiset, työ- ja sotaveteraanit muodostavat yhteiskunnassamme suuren ryhmän. Edustajakokouksen

osanottajat tietävät, että eläkkeelle siirtyneille kansalaisille on viime vuosina järjestetty entistä laajemmat mahdollisuudet osallistua työhön. Monet puoluejärjestöt keksivät hyödyllisiä toimintamuotoja eläkeläisten keskuudessa tehtävässä työssä. Mutta teemme oikein, jos ryhdymme toimenpiteisiin käyttäksemme aktiivisemmin veteraanienemme kokemusta ja voimia yhteiskunnallisessa toiminnassa ja työssä.

Toverit! Yksi sosialismin suurimmista saavutuksista on se, että puolue toteuttaa käytännössä **leniniläistä kansallisuuspolitiikkaa** – kansojen tasa-arvoisuuden ja ystävyyden politiikkaa.

Monet veljestasavallat ovat hiljattain viettäneet 50-vuotisjuhlaansa. Nämä juhlat ovat olleet mieleenpainuva osoitus sosialististen kansakuntien kukoistuksesta, kotimaamme kaikkien kansojen kiinteästä yhtenäisyydestä. Ensi vuonna me juhlimme Sosialististen Neuvostotasavaltojen Liiton 50-vuotispäivää. Neuvostoliiton muodostaminen on poliittiselta merkittävyydeltään ja sosiaalisilta sekä taloudellisilta seurauksiltaan erittäin tärkeä tapahtuma valtiomme historiassa.

Tämän mahtavan, sosialismin tielle lähteneiden tasa-arvoisten kansojen liiton perustamisessa, lujittamisessa ja kehittämisessä ovat esittäneet omaa osaansa maamme kaikki kansakunnat ja kansallisuudet ja ennenkaikkea suuri Venäjän kansa. Se on vallankumouksellisella tarmokkuudellaan, uhrautuvuudellaan, työteliäisyydellään ja syvällä internationalismillaan ansainnut oikeutetusti sosialistisen synnyinmaamme kaikkien kansojen vilpittömän kunnioituksen.

Puolueen johdolla on kuluneina vuosina otettu uusia edistysaskelia neuvostomaan jokaisen veljesvallan kaimpuolisen kehittämisen tiellä, maamme kansakuntien ja kansallisuuksien asteittaisen edelleen lähenemisen tiellä. Tämä läheneminen tapahtuu ottaen tarkkaavaisesti huomioon kansalliset erikoisuudet, sosialististen

kansallisten kulttuurien kehitys. Puolueen politiikan ydinajatuksena tässä kysymyksessä on se, että otetaan jatkuvasti huomioon niin koko liittotasavaltiomme yhteiset intressit kuin myös sen jokaisen jäsentasavallan edut.

Puolue tulee edelleenkin lujittamaan Sosialististen Neuvostotasavaltojen Liittoa ja noudattamaan johdonmukaisesti leniniläistä linjaa, jonka päämääränä on sosialististen kansakuntien kukoistus ja asteittainen lähentyminen. Puolue tulee edelleenkin kasvattamaan kaikkia työtätekeviä sosialistisen internationalismin hengessä, tulee kasvattamaan heissä suvaitsemattomuutta nationalismiin ja shovinismiin, kansallisen rajoittuneisuuden ja ylimielisyyden ilmauksia kohtaan, ilmenivätpä ne missä muodossa tahansa, puolue tulee kasvattamaan työtätekeviä kaikkiin kansakuntiin ja kansallisuuksiin kohdistuvan syvän kunnioituksen hengessä. Sosialistisen rakennustyön vuosina on maassamme syntynyt **uusi historiallinen ihmisyhteisö – neuvostokansa**. Yhteisessä työssä, kamppailussa sosialismin puolesta ja taisteluissa sen suojaamiseksi syntyivät luokkien ja sosiaalisten ryhmien, kansakuntien ja kansallisuuksien välille uudet, harmoniset suhteet – ystävyyden ja yhteistoiminnan suhteet. Ihmiset meillä ovat yhteisen marxilais-leniniläisen ideologian, samojen ylevien kommunistisen yhteiskunnan rakentamisen tavoitteiden yhteenliittämiä. Tämän lujan yhteenliittyneisyytensä monikansallinen neuvostokansa tuo ilmi työllään. kommunistisen puolueen politiikalle antamallaan yksimielisellä hyväksymisellä.

Uusi eteenpäinmeno maamme yhtenäisyyden lujittamisen tiellä on ollut leimaa antava kuluneelle viisivuotiskaudelle. Me tulemme edelleenkin tekemään kaikkemme sen hyväksi, että yhteiskuntamme kaikkien luokkien ja sosiaalisten ryhmien etuyhteisyys lujittuisi, että niiden keskinäinen lähentymisprosessi kehittyisi edelleen.

2. Neuvostovaltion lujittaminen. Sosialistisen demokratian kehittäminen

Toverit! Puolue on suorittanut toimintakertomuskauden kuluessa merkittävää ja erittäin monipuolista työtä neuvostovaltion jatkuvan lujittamisen hyväksi ja yhteiskuntamme koko poliittisen organisaation parantamiseksi. Pääsuuntana tässä toiminnassa on ollut ja on — kommunistisen rakennustyön tehtäviä vastaavasti — sosialistisen demokratian jatkuva kehittäminen.

Sosialistisen valtion perustana ja sen demokraattisen luonteen täydellisimpänä olennoitumana meillä ovat, kuten tiedämme, kansanvallan elimet — **työtätekevien edustajain neuvostot**. Ja toverit, ne ovat suunnaton voima. Tämän päivän neuvostoissa on yli kaksi miljoonaa kansanedustajaa. He johtavat valtiomme, koko kansan valtion, asioita alhaalta ylös asti. Ja heidän rinnallaan ahkeroi uhrautuvasti vapaaehtoisten apulaisten armeija — 25 miljoonaa neuvostojen aktivistia.

Muistutan tässä, että NKP:n 23. edustajakokouksen päätöksissä tähdennettiin neuvostojen roolin suurentamisen tarpeellisuutta. Kuluneina vuosina on tehty melkoisesti työtä tässä mielessä. Kansanvallan elinten roolin suurentamiseksi on laajennettu piiri-, kaupunki-, kylä- ja asutusneuvostojen oikeuksia, mm. myös sellaisella tärkeällä alalla kuin on niiden toimialueilla sijaitsevien tuotantolaitosten ja talousjärjestöjen työn kordinointi oman toimivaltansa puitteissa. On vahvistettu neuvostojen aineellista ja rahataloudellista perustaa, niiden koneistoa täydennetään pätevillä työntekijävöimillä.

Neuvostojen toiminta kokonaisuudessaan on aktivoitunut ja monipuolistunut. Neuvostojen jäsenet kohtaavat nyt säännöllisemmin valitsijoitaan ja selostavat heille toimintaansa. Tärkeää on myös se, että lehdistö, radio ja televisio ovat alkaneet yhä laajemmin valaista neuvostojen työtä.

Neuvostoliiton Korkein Neuvosto ja Liittotasavaltojen Korkeimmat Neuvostot ovat tehostaneet ministeriöiden ja hallinnonhaarojen työn tarkkailua, valvovat asiain kulkua taloudellisen ja kulttuurirakennustyön tärkeimmillä lohkoilla. Vakinaisten valiokuntien luvun lisäämisen ja niiden toiminnan järjestelyn suunnitelmallisuuden ansiosta neuvoston jäsenet saavat mahdollisuuden suurempaan aloitteellisuuteen, voivat paneutua syvällisemmin toimeenpanoelinten työhön ja osallistua aktiivisemmin lakiehdotusten valmisteluun.

Puolue antaa suuren merkityksen **neuvostolaisen lainsäädännön kehittämiseksi**. Kuluneella kaudella huomio on keskitetty sellaisten kysymysten lainsäädännölliseen järjestelyyn kuin kansan terveydenhuollon parantamiseen, perheen lujittamiseen, työsuhteiden jatkuvaan parantamiseen ja luonnonsuojelun sekä luonnonrikkauksien järkipärisen hyväksikäytön turvaamiseen. Neuvostoliiton korkein neuvosto ja liittotasavaltojen korkeimmat neuvostot ovat hyväksyneet vastaavat lait kaikista näistä kysymyksistä julkisen mielipiteidenvaihdon jälkeen, johon osallistui miljoonia kansalaisia.

Ja vielä yksi asia, toverit. On käynyt välttämättömäksi laatia erikoinen laki, joka määrittelee kansanedustajien aseman — korkeimmista pienten asutusneuvostoihin asti — heidän valtuutensa ja oikeutensa sekä myös viranhaltijain velvollisuudet neuvostojen jäseniä kohtaan. Luullaksemme sellaisen lain säätäminen lisäksi neuvostojen jäsenten arvovaltaa ja aktiviteettia.

Edessämme olevien tehtävien menestyksellinen ratkaiseminen edellyttää **valtiokoneiston** joustavaa, kitkattonta työtä. Siitä johtuvat hallintokoneistolle asetetut tiukemmat vaatimukset. Viime vuosina alulle pantu ajanmukaisten välineiden ja menetelmien soveltaminen hallinnollisessa toiminnassa luo edellytykset vielä järkipärisemmälle hallintokoneiston järjestelylle, sen ylläpitokustannusten alentamiselle ja henkilökunnan lu-

kumäärän supistamiselle. Tämän suuntaisiin toimenpiteisiin on jo ryhdytty ja niitä tullaan jatkamaan.

Valtiokoneiston työntekijät ovat suurimmalta osaltaan päteviä, tunnollisia ja huomaavaisia ihmisiä. Heidän työnsä ansaitsee korkeaa arvostusta ja kunnioitusta. Mutta täytyy tunnustaa, että on vielä olemassa myös tunnottomia virkamiehiä, asioiden pitkittäjiä ja tönkeitä yksilöitä. Heidän käytöksensä herättää neuvostokansalaisissa oikeutettua suuttumusta. Puolue taistelee ja tulee taistelemaan yleisen mielipiteen tukeen nojaten päättävästi hallintokoneiston toimintakulttuurin kohottamiseksi.

Meidän käsittääksemme hallintokulttuuriin kuuluu elimellisesti myös huomaavainen ja kiinnostunut suhtautuminen työtätekevien huoliin ja tarpeisiin, heidän pyyntöjensä ja anomustensa pikainen käsittely. Hyvän tahdon ja ihmisen kunnioituksen ilmapiirin tulee vallita jokaisessa virastossamme.

Sosialistisen neuvostodemokratian järjestelmässä on tärkeä sija **kansankontrollin** elimillä, joiden työhön osallistuu nykyään miljoonia työläisiä, kolhoosilaisia ja toimihenkilöitä. Puolue tulee edelleenkin huolehtimaan siitä, että sovelletaan käytännön elämään Leninin aatteita laajojen kansanjoukkojen suorittamasta jatkuvasta ja tehokkaasta valvonnasta.

Toverit! Sosialistisen järjestelmän tärkeä erikoisuus on se, että maamme työtätekevät osallistuvat yhteiskunnan hallintaan paitsi valtioelinten kautta myös työtätekevien joukkojärjestöjen monihaaraisen verkon ja ennen kaikkea sellaisten järjestöjen kuin ammattiliittojen ja kommunistisen nuorisoliiton kautta.

Meillä on tätä nykyä yli 93 miljoonaa **ammattiliittojen** jäsentä. Se on käytännöllisesti katsoen yhtä kuin koko työväenluokka, koko työtätekevä sivistyneistö ja monilukuiset maaseudun työntekijäjoukot.

Ammattiliitot ovat yksi tärkeimmistä renkaista sosialistisen demokratian kokonaisjärjestelmässä, työtä-

tekevien vetämisessä mukaan hoitamaan valtiollisia ja yhteiskunnallisia asioita. Ammattiliitot osallistuvat monien kansantalouden kehittämiseen liittyvien tehtävien ratkaisuihin — valtionsuunnitelmien laadinnasta kunkin erillisen tuotantolaitoksen johtamiseen saakka. Ammattiliitot esittävät tärkeää osaa tuotantolaitosten, rakennustyömaiden ja virastojen henkilökunnan tuotannollisessa ja yhteiskunnallisessa toiminnassa. Ne ovat mukana kasvattamassa kommunistista suhtautumista työhön ja yhteiskunnalliseen omaisuuteen, huolehtivat työtätekevien kulttuuri- ja elämäntarpeiden tyydyttämisestä, heidän terveydestään.

Ammattiliittojen perustehtäviä on työtätekevien lailisten etujen puolustaminen. Ei ole salaisuus, että meillä esimerkiksi on vielä teollisuuslaitoksia, joissa ylitöiden teettäminen on muuttunut tavanomaiseksi, ihmisiltä riistetään ilman erityistä tarvetta lepopäiviä; työsuojelu on paikoin huonosti järjestetty. Ammattiliitot voivat tehdä paljon sellaisten epänormaalien ilmiöiden korjaamiseksi.

Puolueen linjana on, että ammattiliittojen osuus lisääntyisi edelleenkin, että niiden toiminta kohoaisi laadullisesti korkeammalle tasolle. Puoluejärjestöjen velvollisuus on luisumatta ammattiliittokomiteoiden pikkumaiseen holhoukseen edistää kaikin tavoin niiden aktiviteetin ja aloitteellisuuden kehitystä, vahvistaa niitä työntekijävoimilla ja olla vaativaisempi ammattiliitoissa toimivia kommunisteja kohtaan.

Puolue tulee edelleenkin jatkuvasti tukemaan ammattiliittojen, työtätekevien laajimman joukkojärjestön toimintaa ja huolehtimaan siitä, että ne voivat täydellisemmin ja menestyksellisemmin suorittaa tehtävänsä hallinnon kouluna, taloudenpidon kouluna, kommunismin kouluna.

Tärkeä sija maan yhteiskunnallisessa ja poliittisessa elämässä kuuluu **leniniläiselle kommunistiselle nuorisoliitolle**, komsomolille, jolla on riveissään yli 28 mil-

joonaa nuorta. On vaikea edes kuvitella sellaista taloudellisen ja kulttuurirakennustyön lohkoa, missä ei olisi sijaa nuorisoliittolaisten tarmokkuuden, luomiskyvyn ja uskalluksen soveltamiselle. Nuorisoliittolaisten iskutyömaat, nuorten työläisten ryhmittäiset taitokilpailut, ylioppilaiden rakennusosastot, nuorison tuotannolliset työryhmät ja kesäiset työ- ja virkistysleirit ovat kaikki nuorisoliiton, neuvostonuorison etujoukkojen konkreettisia ja erittäin tarpeellisia toimia.

Nuorisoliiton keskeisin tehtävä on ollut ja on edelleen nuorison kasvattaminen kommunistisen aatteellisuuden hengessä uskollisiksi neuvostosynnyinmaallemme, internationalismin hengessä, yhteiskuntamme normien ja henkisten arvojen aktiivinen propagointi.

Erilaisilla nuorisoryhmillä — nuorilla työläisillä, talonpojilla, spesialisteilla, opiskelijoilla ja koululaisilla — on omat erikoisuutensa. Nuorisoliiton täytyy osata tehdä työtä kaikkien näiden ryhmien keskuudessa. Siitä riippuu suuresti nuorukaisten ja nuorten tyttöjen oikea ja ajoissa tapahtuva ammatin ohjaus, nuoren polven kasvattaminen suhtautumaan syvällä kunnioituksella kaikkeen työhön tehtaissa, karjakartanoissa ja pelloilla.

Nuorisoliiton tehtävien piiri nuorison työtä, opintoja, virkistystä ja elämänoloja koskevissa kysymyksissä on viime vuosina suuresti laajentunut. Puoluejärjestöt ovat alkaneet rohkeammin uskoa nuorisoliittolaisille vastuullisia toimintalohkoja. Nuorisoliiton yhteiskunnallinen ja poliittinen aktiivisuus on kasvanut. On kuvaavaa, että valtiovallan elimiin -työtätekevien edustajain neuvostoihin — on valittu yli puoli miljoonaa nuorta ihmistä. Lähes 20 % Neuvostoliiton korkeimman neuvoston jäsenistöstä on nuorisoa.

Puolue ammentaa nuorisoliitosta alituisesti uusia voimia. Puolueeseen on 23. edustajakokouksen jälkeen kuuluneina vuosina liittynyt 1,35 milj. nuorisoliittolaista, mikä on 45 % sen täydennyksestä. Nuorisoliitossa työskentelevien kommunistien lukumäärä on samana aikana

kaksinkertaistunut. Tämä vastaa 23. edustajakokouksen ohjeita nuorisoliittojärjestöjen puolueryhmän vahvistamisesta. Olisi hyvä ottaa säännöksi, että puolueeseen hyväksytyt NLKNL:n jäsenet jatkavat aktiivista työtä nuorisoliitossa siihen asti kunnes saavat puoluejärjestöltä toisen tehtävän.

Puolue on oikeutetusti ylpeä nuorista kommunismin rakentajista. Meidän velvollisuutenamme on antaa uusille sukupolville oma poliittinen kokemuksemme, taloudellisen ja kulttuurirakennustyön ongelmien ratkaisemisesta saatu kokemus, johtaa nuorison aatteellista kasvatusta, tehdä kaikkemme että se jatkaisi kunniakaasti isiensä työtä, suuren Leninin työtä.

Sosialistisen demokratian kehittämisessä on merkittävä sija sosialistisen yhteiskunnan perusolojen, **työkollektiiviemme** osuuden suurentamisella. Ne ovat tärkeä toimintakenttä neuvostoihmisten työaktiiviteetin ja yhteiskunnallisen aktiiviosuuden kohottamisen alalla. Niissä muovataan työtätekevien uusia, sosialistisia ominaisuuksia, luodaan ystävyuden ja keskinäisen toverillisen avuliaisuuden suhteita. Jokaisen vastuu kollektiivin edessä ja kollektiivin vastuu jokaisesta työntekijästä – se on meikäläisen elämäntavan erottamaton piirre.

Keskuskomitea ja neuvostohallitus ovat toimintakerptomuskaudella jatkaneet toimenpiteitä, joiden tarkoituksena on **laillisuuden ja oikeusjärjestyksen lujittaminen**, kansalaisten kasvattaminen lakien ja sosialistisen yhteiselämän sääntöjen noudattamisen hengessä. On parannettu miliisin, prokuraattorilaitoksen ja oikeuslaitosten toimintaa.

Laillisuuden lujittaminen ei ole pelkästään valtiokoneiston tehtävä. Puoluejärjestöt ja ammattiliitot ja nuorisoliitto ovat velvollisia tekemään kaikkensa turvatakseen mitä tiukimmin lakien noudattamisen ja parantaakseen työtätekevien lainopillista kasvatusta. Oikeuden ja lain kunnioituksen täytyy muodostua jokai-

sen ihmisen henkilökohtaiseksi vakaumukseksi. Tämä koskee semminkin virka-asemassa olevien henkilöiden toimintaa. Ei voida sietää mitään laistapoikkeamis- tai lainkiertämisyritystä, puolusteltakoon niitä millä tahansa. Ei voida sietää myöskään yksilön oikeuksien loukkaamista, kansalaisten arvon halventamista. Tämä on meistä kommunisteista, humanisimpien ihanteiden kannattajista periaatekysymys.

Kamppailu rikollisuutta vastaan on edelleen vakava tehtävä. Viime aikoina on säädetty ankarampi vastuu muutamista lainrikkomuksista. Lakien edellyttämien rangaistusten soveltamisen ohella meillä huolehditaan yhä kasvavassa määrin rikosten ennakkoehkäisemisestä.

Valtion turvallisuuselimet esittävät tärkeää osaa oloissa, jolloin imperialismi jatkaa vihamielistä myyräntyötään. Valtion turvallisuuselimiä on toimintakerptomuskaudella vahvistettu poliittisesti kypsillä työntekijävoimilla. Puolue kasvattaa johdonmukaisesti näiden elinten työntekijöitä leniniläisten periaatteiden, sosialistisen laillisuuden vankkumattoman noudattamisen hengessä, herpaantumattoman valppauden hengessä, jota tarvitaan taistelussa neuvostoyhteiskunnan suojaamiseksi vihamielisten ainesten toimilta, imperialististen tiedustelulaitosten salajuonilta.

Toverit! Kaikkea, mitä kansa on luonut, on vankkumatta suojattava. Neuvostovaltion vahvistaminen merkitsee, että vahvistetaan myös sen asevoimia, tehostetaan kaikin keinoin synnyinmaamme puolustuskykyä. Ja tämä tehtävä pysyy yhtenä tärkeimmistä niin kauan kuin me elämme rauhattomassa maailmassa.

Neuvostoarmeija on osa kansaamme, jonka kanssa se elää samaa elämää. Asepalvelus ei meillä ole pelkkä sotataidon koulu. Se on samalla hyvä aatteellisen ja ruumiillisen karaistumisen, kurinalaisuuden ja järjestyneisyyden koulu.

Kansan tahtoa täyttäen kommunistinen puolue huolehtii väsymättä maanpuolustuksen lujittamisesta. So-

tilaallisen rakennustyön kysymykset ovat toimintaker-
tomuskaudella olleet pysyvästi huomiomme keskipis-
teessä. Viime vuosien toimenpiteiden ansiosta olemme
voineet oleellisesti vahvistaa asevoimien mahtia ja tais-
telukykyä. Neuvostoihmiset voivat olla varmoja, että
maineikkaat asevoimamme ovat minä hetkenä tahansa,
päivällä ja yöllä, valmiit torjumaan vihollisen hyök-
käyksen, tulipa se miltä suunnalta tahansa. Jokainen
mahdollinen hyökkääjä tietää hyvin saavansa muserta-
van vastaiskun yrittäessään ydinohjushyökkäystä maa-
tamme vastaan.

Puhuessamme maineikkaasta neuvostoarmeijasta em-
me voi olla muistamatta hyvällä sanalla rintamamie-
hiämme, niitä sotilaita ja päälliköitä, jotka Suuren isän-
maallisen sodan vuosina suojasivat synnyinmaamme
vapauden. Kestettyään sotavuosien suunnattoman jän-
nityksen he eivät ehtineet edes levähtää: rintamamie-
het joutuivat uudelleen rintamalle — työrintamalle.
Monia rintamatovereita ei enää ole kanssamme. Mutta
miljoonia on vielä riveissä. Toiset jatkavat palvelusta
armeijassa, toiset antavat kotimaalle tietonsa ja voi-
mansa tehtaissa ja rakennustyömailla, kolhooseissa ja
valtioneuvoilla, tieteellisissä tutkimuslaitoksissa ja kou-
luissa. Toivotamme heille kaikille hyvää tervevttä, on-
nea, uusia menestyksiä työssä kommunismin hvväksi!

Toverit! Demokratian kysymykset ovat, kuten tie-
dämme, tätä nykyä sosialismin maailman ja kapitalis-
min maailman kesken käytävän aatteellisen ja poliitti-
sen taistelun keskipisteessä. Porvarilliset ideologit, re-
visionistit valittelevat tekopyhästi sitä, että meiltä muka
puuttuu demokratiaa. He tarjoilevat meille kaikenkal-
taisia ”neuvoja” sosialismin ”parantamiseksi”, sen ”de-
mokratisoimiseksi”. He huolehtivat kuitenkin aivan
muusta kuin sosialismista. He tahtoisivat käännyttää
meidät takaisin porvarilliseen järjestykseen ja yrittä-
vät sen vuoksi tyrkyttää porvarillista demokratiaansa,
kansan eduille vierasta riistäjien demokratiaa.

Tyhjää, hyödytöntä puuhaa. Neuvostoihmisillä on oma — sosialistinen — demokratiansa, omat periaatteensa, omat perinteensä sen kehittämässä. Vapautta yleensä ei ole samoin kuin ei ole myöskään demokratiaa yleensä. Ne ovat luokkakantaisia käsitteitä. Siten Lenin asetti kysymyksen, siten sen asettaa tänäkin päivänä puolueemme. Me näemme sosialistisen demokratian tarkoituksen ja sisällyksen yhä laajempien joukkojen osallistumisessa maan hallintaan, yhteiskunnallisten asioiden hoitoon. Yhteiskunnan koko poliittinen järjestelmä, työtätekevien alituisesti kasvava aloitteellisuus palvelevat meillä kommunismin rakentamista. Sellainen demokratia on meille elintärkeä tarve, sosialististen yhteiskunnallisten suhteiden kehityksen ja lujuuttumisen välttämätön ehto.

Puolue huolehtii väsymättä siitä, että sosialistinen demokratiamme kehittyy jatkuvasti, että jokainen tuntee olevansa sanan täydessä merkityksessä kansalainen, joka on kiinnostunut koko kansan asiasta ja kantaa siitä hänelle kuuluvan osavastuun. Puolue tulee edelleenkin noudattamaan johdonmukaisesti tätä linjaa.

3. Uuden ihmisen muovaaminen puolueen päätehtäviä kommunistisessa rakennustyössä

Ideologisen työn kaikkien muotojen jatkuvalla laajentamisella, joukkojen poliittisella kasvatuksella ja kansan kulttuuritason kohottamisella on ollut merkittävä sija puolueen toiminnassa toimintakertomuskaudella. Suurta asiaa — kommunismin rakentamista — ei voida viedä eteenpäin kehittämättä kaikinpuolisesti itse ihmistä. Ilman ihmisten korkeaa kulttuuri- ja koulutustasoa, yhteiskunnallista valveutuneisuutta ja sisäistä kypsyyttä kommunismi ei ole mahdollinen, samoin kuin se ei ole mahdollinen myöskään ilman vastaavaa aineellis-teknistä perustaa.

Neuvostoihmisten moraaliset ja poliittiset ominaisuudet muovautuvat koko sosialistisen elämänjärjestyksemme, yhteiskunnan koko asiainkulun vaikutuksesta,

mutta ennen kaikkea puolueen, sen kaikkien järjestöjen määrätietoisen ja sitkeän aatteellisen kasvatustyön tuloksena.

Puolueen kaiken aatteellisen kasvatustyön ytimenä on **kommunistisen maailmankatsomuksen muovaaminen mitä laajimmassa työtätekevien joukoissa**, niiden kasvattaminen marxismi-leninismien aatteiden hengessä.

Mutta edistyksellisinkin ideologia muuttuu reaaliseksi voimaksi vasta silloin, kun se vallaten joukot herrättää ne aktiiviseen toimintaan, määrää niiden jokapäiväiset käyttäytymisnormit. Tärkeimpiä tehtäviä puolueen ideologisessa työssä on **kasvattaa neuvostoihmisiä suhtautumaan uudella tavalla, kommunistisesti työhön**. Se on valtavan suuri tehtävä. Elämä on vakuuttavasti todistanut, miten oikeassa Vladimir Iljitsh Lenin olikaan tähdentäessään, että ”... uuden työkurin luominen, ihmisten yhteiskunnallisten suhteiden uusien muotojen luominen, uusien muotojen ja menetelmien kehittäminen saadaksemme ihmiset mukaan työhön — kaikki tämä on monia vuosia ja vuosikymmeniä vaativaa työtä. Se on mitä kiitollisinta ja jalointa työtä”. (Teokset, 30, osa, s. 506). Erinomaisesti sanottu, meidän tulee tehdä näistä sanoista johtopäätökset.

Sosialismin voitto maassamme on synnyttänyt ihmiskunnan historiassa ennen näkemättömiä joukkoiluontoisen työllistämisen ilmauksia, sellaisia kuin stahanovilainen liike ja kommunistisen työhön suhtautumisen joukkoliike. Kulunut viisivuotiskausi on antanut tässä mielessä paljon uutta. Työkilpailu on kehittynyt todella yleiskansalliseksi.

Puolue on pitänyt tehtävänänsä tukea kommunistisen työhön suhtautumisen joukkoliikettä ja kannustaa kaikin tavoin neuvostoihmisten luovaa aloitteellisuutta. Kuten te, toverit, tiedätte, maassamme on kuluneiden vuosien aikana tehty useita päätöksiä sellaisten, kaupunkien ja maaseudun työtätekevien joukkoaloitteiden kannustamisesta ja levittämisestä kuin ovat olleet so-

sialistinen kilpailu Lokakuun suuren vallankumouksen 50-vuotispäivän kunniaksi, V. I. Leninin syntymän 100-vuotispäivän kunniaksi, kilpailu viisivuotissuunnitelman täyttämiseksi ennen määräaika ja yleisliittolaisten Lenin-talkoiden pitämisestä. Keskuskomitea hyväksyi Moskovan ja Leningradin työkollektiivien mainion aloitteen. Uskollisina kaupunkiensa maineikkaille perinteille ne ryhtyivät aloitteentekijöiksi kilpailussa viisivuotissuunnitelman täyttämiseksi ennen määräaika. KK on tukenut myös metallurgien, öljytyöläisten, hiilenlouhijain, autonrakentajien, kuljetustyöläisten ja työätekevien muiden osastojen konkreettisia tuotannollisia aloitteita.

Maassamme on viime vuosina tehty huomattava työ neuvostoihmisten kasvattamiseksi tuntemaan ylpeyttä kotimaastaan, kansastaan, sen suurteosta, tuntemaan kunnioitusta maansa menneisyyden ansiokkaita sivuja kohtaan.

Komsomolin, armeijan, ilmavoimien ja laivaston vapaaehtoisen edistämisseuran sekä muiden järjestöjen ja urheiluliittojen työllä nuorison valmistelemiseksi Synnyinmaan puolustukseen on suuri merkitys. Isänmaallinen teema on heijastunut ansiokkaasti monissa neuvostokirjallisuuden ja -taiteen tuotteissa. Kannatusta ansaitsevat sellaiset nuorison aloitteet kuin joukkoretket vallankumouksellisen, sotilas- ja työkunnian muistopaikoille ja monet muut.

Todistukseksi neuvostoihmisten rajattomasta kunnioituksesta synnyinmaan puolesta henkensä antaneiden sankareiden muistoa kohtaan on kymmeniin kaupunkeihimme ja tuhansiin kyliin luotu taistelumaineen muistomerkkejä Volgogradiin ja Leningradiin, Moskovan ympäristöön ja Smolenskin seudulle, Valko-Venäjälle ja Ukrainaan, Itämeren tasavaltoihin ja Kaukasiaan on pystytetty suurenmoisia monumentteja.

Puolue arvostaa korkealle neuvostoihmisten patrioottisen hengen, heidän valmiutensa antaa kaikki voiman-

sa sosialistisen kotimaansa kukoistuksen hyväksi, puolustaa vallankumouksen saavutuksia, sosialismin asiaa.

Toverit! Neuvostoihmisen uusi olemus, hänen kommunistinen moraalinsa ja maailmankatsomuksensa vakiintuu alinomaisessa, tinkimättömässä taistelussa menneisyyden jäänteitä vastaan. Kommunistinen moraal ei voi voittaa ilman päättävää taistelua sellaisia anti-podejaan kuin ahneutta, lahjustenottoa, tyhjäntoimistusta, parjausta, nimettömien kirjeiden kirjoittamista, juopottelua yms. vastaan. Taistelu sitä vastaan, jota me nimitämme menneisyyden jäänteiksi ihmisten tietoisuudessa ja teoissa, on asia, joka kaipaa puolueen ja yhteiskuntamme kaikkien valvutuneiden edistyksellisten voimien alinomaista huomiota.

Toimintakertomuskaudella puolueen KK toimi sellaisen moraalisen ilmapiirin luomiseksi yhteiskunnassamme, joka auttaisi vakiinnuttamaan kaikissa yhteiskuntaelämän renkaissa, työssä ja kotioloissa kunnioitettavaa ja huomaavaista suhtautumista ihmistä kohtaan, rehellisyyttä, vaativuutta itseään ja muita kohtaan, luottamusta, johon liittyy ankara vastuu ja todellisen toveruuden henkeä. Sanalla sanoen olemme pyrkineet siihen, että kaikkien olisi maassamme parempi elää ja työskennellä.

Tämän työn tuloksia on tietenkin vaikea ilmaista minkäänlaisin numeroin. tilastotiedoin. Jokainen neuvostoihmisen ilmeisesti tuntee kuitenkin moraalisen ilmapiirin paranemisen puolueessamme ja yhteiskunnassamme. Tulemme edelleenkin kulkemaan nimenomaan tätä tietä.

Toverit! Kommunismiin siirtymiseksi on kohotettava paitsi taloutta myös koko yhteiskunnan kulttuuria korkeammalle kehitystasolle.

Mitä voidaan sanoa puolueen toiminnasta ja ylipäänsä maamme viimeaikaisesta asiointilasta opetuksen, tieteiden ja taiteen alalla?

NKP:n 23. edustajakokouksen ohjeissa asetettiin tehtävä: saattaa vuoden 1970 loppuun mennessä pääpiirteittäin päätökseen nuorison yleinen keskikouluopetus. Tätä silmälläpitäen laajennettiin yleissivistävien keskikoulujen (päivä- ja iltakoulujen) ja erikoisalojen oppilaitosten (teknikumien yms.) verkostoa sekä lisättiin sellaisten teknillisten ammattiopistojen määrää, jotka antavat oppilaille täyden keskikoulusivistyksen. Vaikka emme ole pystyneet täydellisesti toteuttamaan sitä, mitä suunniteltiin, olemme kuitenkin lähentyneet huomattavasti asetettua päämäärää: nykyään meillä noin 80 prosenttia 8-vuotisen koulun käyneistä opiskelijoista saa sittemmin täyden keskikoulusivistyksen. Yhtenä lupavimpänä keinona yleisen keskikoulusivistyksen toteuttamiseksi pidämme (yleissivistävän koulun johtavan osuuden säilyessä) keskikoulusivistyksen antavien teknillisten ammattiopistojen jatkuvaa kehittämistä.

Korkeampien oppilaitosten määrä on kasvanut edelleen. Kuluneen viisivuotiskauden aikana maahamme perustettiin yli 60 uutta korkeakoulua, mm. 9 yliopistoa. Nykyään jokaisessa liittotasavallassa ja sitä paitsi monissa autonomisissa tasavalloissa on oma yliopisto.

On tehty myös huomattava työ itse koulujen ja korkeakoulujemme opetusprosessin sisällön uusimiseksi. Sitä saatetaan vastaamaan paremmin tieteellis-teknisen edistyksen vaatimuksia ja nykyaikaisten tieteellisten tietojen yleistä tasoa.

Kansanopetuksen kaikkien renkaiden kehittämisen tuloksena on täytetty puolueen 23. edustajakokouksen toinen tärkeä ohje: maassa on viisivuotiskautena valmistunut yli 7 miljoonaa erikoisalojen korkeakoulu- ja opistotutkinnon suorittanutta specialistia. Se on hyvä ja varsin tarpeellinen täydennys kommunismin rakentajien armeijaan.

Kansanopetusjärjestelmän on huolehdittava suurten specialistiosastojen kouluttamisesta mm. moniin uusiin ammatteihin. Meidän aikanamme tapahtuu niin nopeaa

kehitystä kaikilla aloilla, että nuoruudessa hankittu koulutus on vain perusta, joka kaipaa alinomaista tietojen täydentämistä. Sen vuoksi työntekijöiden ammattitaidon järjestelmällinen kohottaminen käy suurimerkityksiseksi.

Puolueemme toimii säästämättä voimia turvatakseen yhteiskunnallisten ja luonnontieteiden koko rintaman hedelmällisen kehittämisen.

Tieteellisten työntekijäin määrä on maassamme viime viisivuotiskauden aikana kasvanut 1,4-kertaisesti ja on nyt 930 000. Uusia tiedekeskuksia perustetaan Uralille, Kauko-itään ja Pohjois-Kaukasiaan.

Neuvostoliiton tiedeakatemia on viime viisivuotiskaudella tehnyt suurta ja hedelmällistä työtä. Se viitoittaa tieteellisen etsiskelyn strategian, selvittää lupaavimmat, yhteiskunnalle tarpeelliset tutkimustöiden suunnat ja muodot, yhdistää maan tiedemiesten ponnistukset.

Toteamme tyydytyksellä, että useilla hyvin tärkeillä aloilla tiedemiehemme ovat vallanneet johtavat asemat maailmassa. On vaikeaa ja jopa käytännöllisesti mahdotonta nimetä kaikkia niitä suuntia, joilla tieteelliset tutkimukset maassamme kehittyvät ja luetella edes perustieteiden ja sovellettujen tieteiden tärkeimpiä saavutuksia.

Neuvostoliittolaiset tiedemiehet ovat viime vuosina antaneet maalle ensiluokkaisia automaattikoneikkoja ja lasertekniikan, uudentyyppisiä tietokoneita, he ovat löytäneet erittäin suuria hyödyllisten kaivannaisten esiintymiä, paljon muuta. Avaruustutkimuksessa on päästy uusiin saavutuksiin. Tällä suunnalla on viisivuotiskautena kuljettu melkoinen taival. On suoritettu onnistuneesti ohjattavien "Sojuz"-alusten monipäiväiset ryhmälennot. Mainioita tuloksia on saavutettu avaruusautomaateilla: ensimmäisen avaruuskojeen pehmeästä laskeutumisesta Kuuhun aina sellaisten pitkälle kehitettyjen järjestelmien kuin Maahan kuuaineita tuoneen

"Luna-16" sekä "Luna-17" ja sen väsymättömän uurastajan Lunohodin luomiseen; ensimmäisistä lennoista Venuksen läheisyyteen aina arvokkaiden tieteellisten tietojen saamiseen välittömästi tämän pinnalta.

Puhuin jo tiedemiestemme tehtävistä tieteellis-tekni- nisen edistyksen sekä tieteen saavutusten tuotantoon so- veltamisen alalla. Yhteiskuntatieteiden ratkaistavana on yhtä tärkeitä tehtäviä. NKP:n KK teki toimintakerto- muskautena asiasta yksityiskohtaisen erityispäätöksen. NKP:n KK:n Marxismin-leninisin instituutin ja Yh- teiskuntatieteiden akatemian tehtäviä on laajennettu ja täsmennetty. Tiedeakatemian yhteyteen on viime vuo- sina perustettu useita uusia humanistisia instituutteja, minkä ansiosta on voitu voimaperäistää Neuvostoliit- ton ja muiden maiden sosiaalis-taloudellisen kehityksen sekä maailman vallankumousprosessin ongelmien tut- kimusta, ja parantaa tieteellistä informaatiota. Yhä päättävämpää yhteiskuntatieteiden käännettä nykyajan ja tulevaisuuden kannalta ajankohtaisten ongelmien ke- hittäelyyn, — sitä me tarvitsemme.

Neuvostotieteen saavutukset ovat huomattavat. Mut- ta tieteellisten laitostemme toiminnassa on myös oleel- lisiä puutteellisuuksia. Ei ole salaisuus, että on sellai- siakin tieteenharjoittajia, jotka yhä vielä tutkivat sekä maan välittömistä käytännöntarpeista että tieteen pe- rusolojen kehittämisen todellisista eduista, huomatta- vissa määrin irrallisia asioita. Tuloksena on ikään kuin tyhjä käynti. Tähän ei voida tietenkään suostua.

On lisättävä vaativuutta henkilöiden valinnassa tie- teelliseen työhön. Tärkeää on, että jokaisessa tiedekol- lektiivissa vallitsee todella luomistyön ilmapiiri, roh- kean etsiskelyn, antoisien väittelyjen ja toverillisen vaativuuden ilmapiiri. Arvostaessaan korkealle tiede- miestemme saavutukset neuvostokansa odottaa, että he moninkertaistavat ponnistuksensa kommunistisen ra- kennustyön ajankohtaisimpien tehtävien ratkaisemisek- si.

Toverit! Sitä mukaa kuin yhteiskuntamme etenee kommunistisen rakennustyön tietä kirjallisuuden ja taiteen merkitys neuvostoihmisen maailmankatsomuksen, hänen moraalisten vakaumustensa ja henkisen kulttuurinsa muodostamisessa kasvaa. Sen vuoksi on luonnollista, että puolue on kiinnittänyt ja kiinnittää suurta huomiota kirjallisuutemme ja taiteemme aatteelliseen sisältöön, siihen osaan, jota ne esittävät yhteiskunnassa. Leniniläistä puoluekantaisuuden periaatetta vastaavasti olemme pitäneet tehtävänämme ohjata kaikkien taiteellisen luomistyöläjien kehitystä maassamme osallistumaan kommunistisen rakennustyön suureen yleiskansalliseen asiaan.

Kuluneella viisivuotiskaudella kirjallisuutemme, teatteri, elokuvat, televisio, kuvataide ja musiikki antoivat neuvostoihmisille paljon uutta, kiinnostavaa ja lahjakasta. Ilmestyi uusia teoksia ja näytelmiä, jotka reaalisesti, puoluekantaisesti kaunistelematta, mutta puutteilla hekumoimatta valaisevat kansamme menneisyyttä ja nykyisyyttä, keskittävät huomion todella tärkeisiin kommunistisen kasvatuksen ja rakennustyön ongelmiin. Nämä teokset vahvistavat jälleen: mitä kiinteämpi yhteys taiteilijalla on neuvostokansan koko monitahoiseen elämään, sitä varmempi on tie luomistyön saavutuksiin ja onnistumiseen.

Lenin-aiheella oli toimintakertomuskaudella erikoinen sija kirjallisessa ja taiteellisessa luomistyössä. Ilmestyi useita kiinnostavia romaaneja, näytelmiä ja elokuvia Leninistä, jotka henkivät vallankumouksellista paatosta ja intomieltä, uskollisuutta leninismille.

Suurta tyydytystä herättää se, että kaikissa tasavalloissamme, kymmenillä neuvostokansojen kielillä ja kansallisten muotojen värikkäässä moninaisuudessa on käynnissä antoisa kirjallisuuden ja taiteen kehitys.

Viime vuosina pidetyt maamme kirjailijoiden, taiteilijoiden, säveltäjien ja elokuva-alan työntekijöiden edustajakokoukset ovat olleet huomattavia tapahtumia

neuvostokansan elämässä. Ne ovat kuvastaneet luovan sivistyneistömme kiistatonta aatteellis-poliittista kypsymistä, sen vastuuntuntoa luomiensa teosten sisällöstä ja taiteellisesta täysipainoisuudesta.

Niin muodoin neuvostotaiteen työntekijät ovat viime vuosina tehneet hyvin paljon. Kansamme arvostaa korkealle heidän saavutuksensa, jotka ovat merkittävä lisä neuvostoihmisten kommunistisen tietoisuuden kasvatamiseen.

Ei voida kuitenkaan sanoa, että taiteellisen luomistyön alalla kaikki olisi hyvin, varsinkaan teosten laadun suhteen. Sallittakoon huomauttaa tässä, että meillä ilmestyy vielä huomattava määrä sisällöltään köykäisiä ja muodoltaan ilmeettömiä tuotteita. Toisinaan käy niin, että tuote käsittelee hyvää, ajankohtaista aihetta, mutta syntyy vaikutelma, että taiteilija on suhtautunut tehtäväänsä liian pinnallisesti eikä ole sisällyttänyt siihen koko lahjakkuutensa voimaa. Nähdäksemme meillä kaikilla on oikeus odottaa taiteenharjoittajilta suurempaa vaativuutta itseään ja ammattitovereitaan kohtaan.

Neuvostokirjallisuuden ja -taiteen saavutukset olisivat epäilemättä vielä huomattavammat, ja puutteet karstiutuisivat nopeammin, jos kirjallisuus- ja taidearvostelumme ajaisi aktiivisemmin puolueen linjaa, esiintyisi periaatteellisemmin yhdistäen vaativuuden ja tahdikkisuuden, vaalivan suhtautumisen taiteellisten arvojen luojiin.

Ei pidä liioin unohtaa, että taiteemme kehityksessä on ollut myös toisenluontoisia, vaikeuttavia tekijöitä. Eräät ovat yrittäneet typistää nykyisen moninaisen neuvostotaloudellisuuden ongelmiksi, jotka ovat pysyvästi siirtyneet menneisyyteen sen työn tuloksena, jonka puolue suoritti yksilöpalvonnan seurausten poistamiseksi. Toinen, yksityisillä kirjailijoilla ilmennyt äärimmäisyys on ollut yritys kaunistella menneitä ilmiöitä, joita puolue on arvostellut päättävästi, ja periaatteellisesti, vakiinnuttaa käsitykset ja katsomukset, jotka

käyvät ristiin sen uuden ja luovan kanssa, jota puolue on viime vuosina omaksunut käytännöllisessä ja teoreettisessa toiminnassaan.

Kummassakin tapauksessa on itse asiassa yritetty väheksyä sitä, mitä puolue ja kansa ovat jo tehneet, siirtää huomio pois tämänhetkisistä elämän ongelmista, puolueen rakentavasta linjasta ja neuvostoihmisten luovista teoista.

Kirjallisuuden ja taiteen alalla toimivat henkilöt ovat eräällä ideologisen taistelun keskeisellä lohkolla. Puolue ja kansa eivät ole hyväksyneet eivätkä tule hyväksymään yrityksiä — olivatpa ne lähtöisin kenen taholta hyvänsä — tylsyttää aatteellista asettamme, tahrata lippuamme. Jos kirjailija parjaa neuvostotodellisuutta, auttaa aatteellisia vihollisiamme taistelemaan sosialismia vastaan, hän ei ansaitse muuta kuin yhteiskunnan halveksuntaa.

Se, että puhumme tässä noista kielteisistä ilmiöistä ei johdu siitä, että ne olisivat saaneet jossain määrin mainittavaa jalansijaa. Keskuskomitea lähtee siitä, että puolueen avomielinen periaatteellinen kanta näiden ilmiöiden suhteen auttaa kulttuurin alalla toimivia henkilöitä työskentelemään entistä varmemmin ja vakauksellisemmin sillä neuvostokirjallisuuden ja -taiteen kehityksen pääsuunnalla, jolla he ovat työskennelleet antoisasti kuluvana viisivuotiskautena.

Neuvostokirjallisuuden ja -taiteen työntekijät ovat kommunistisen puolueen kasvattamia, heitä elähdyttävät kansansa teot ja ajatukset, heidän luova elämänsä ja sosialistisen kotimaan edut ovat erottamattomat.

Me kannatamme huomaavaista suhtautumista luovaan etsiskelyyn, persoonallisten kykyjen ja lahjakkuuden täydellistä esille tuloa, sosialistisen realismin pohjalla luotavien muotojen ja tyylien moninaisuutta ja rikkautta. Puolueen ohjauksen voima piilee taidossa innostaa taiteilijakansan palvelemisen jalolla kutsumuksella, saada hänet aktiivisesti ja vakaumuksellisesti mu-

kaan yhteiskunnan uudistamiseen kommunististen periaatteiden mukaan.

Toverit! Sosialismi ei ole ainoastaan avannut työtä-tekeville joukoille pääsyä henkisten arvojen pariin, vaan on tehnyt niistä myös välittömiä kulttuurin luoja. Selvimpiä todisteita siitä on kansan taiteellisen luomistyön tavaton laajuus. Taiteellisiin amatööriryhmiin osallistuu nykyään 13 miljoonaa aikuista ja 10 miljoonaa koululaista. Kansan taiteellinen luomistyö on neuvostotodellisuuden, elämämme tunnusomaisia piirteitä.

Puolueen voimallisena välikappaleena uuden ihmisen muovaamisen ja kapitalistista maailmaa vastaan käytävän ideologisen taistelun suuressa ja vaikeassa asiassa ovat **joukkotiedotus- ja propagandavälineet** — sanomalehdet, aikakausjulkaisut, televisio, radio ja tietotoimitukset.

Toimintakertomuskautena puolueen keskuskomitea käsitteli moneen otteeseen tiedotus- ja propagandavälineiden toimintaa pyrkien niiden toiminnan laadulliseen parantamiseen ja yhä laajempien väestöjoukkojen vetämistä sen piiriin.

Lehdistömme, radiomme ja televisiomme tekevät paljon valaistakseen nopeasti neuvostoihmisiä todella kiinnostavia ajankohtaisia kotimaan elämän ongelmia ja kansainvälisiä asioita, auttavat kommunistisessa rakennustyössä saadun eturivin kokemuksen tunnetuksi tekemistä ja torjuvat luokkavihollisten ideologisia hyökkäilyjä.

Tiedotusvälineiden teknisiä mahdollisuuksia on laajennettu ja materiaaliperustaa lujitettu. Sanomalehtien kertapainos maassamme on nykyään n. 140 miljoonaa ja aikakausjulkaisujen noin 150 miljoonaa. Sanomalehtien ja aikakausjulkaisujen tilaaminen maaseudulle on kasvanut erikoisesti. Se on noussut nykyään yli 107 miljoonaan kappaleeseen, kun se viisi vuotta sitten oli 65 miljoonaa.

Kiinnostus kirjoja kohtaan on maassamme tavaton. Neuvostokansaa pidetään oikeutetusti maailman eniten lukevana kansana. Riittänee kun mainitaan, että yksistään NKP 23. edustajakokouksen jälkeen on maassamme painettu kirjoja ja kirjasia yhteensä yli 6,5 miljardia kappaletta, mm. yhteiskunnallis-poliittisia aiheita käsitteleviä kirjoja toista miljardia. Yksistään vuosina 1969–70 Leninin teosten sekä Leniniä ja leninismiä käsittelevien kirjojen painosmäärä oli yli 76 miljoonaa kappaletta. Näinä vuosina kasvoi maassamme sosialististen veljesmaiden kirjojen kysyntä. Niiden käännösten painosmäärä vuosina 1966–70 nousi 72 miljoonaan kappaleeseen.

Televisiollamme on nykyään valtava yleisö — 70 prosenttia maan väestöstä. On otettu käyttöön "Orbita"-televisioreleointijärjestelmä, joka ulottuu Peräpohjolan, Kauko-idän, Siperian ja Keski-Aasian alueille.

Toverit! Ideologinen propaganda- ja joukkoagitaatio-toiminta on tärkeä ja vastuullinen puolueen toiminnan piiri. Tässä suhteessa on tehty melko paljon, sanottakoon kumminkin, että emme ole vielä täysin tyytyväisiä tällä alalla vallitsevaan asiointilaan. Keskuskomitea katsoo, että ideologista toimintaamme on voimistettava, ja ennen kaikkea on saatava kommunististen ihanteiden, rakennustyömme konkreettisten tehtävien tunnetuksi tekeminen aktiivisemmaksi ja määrätietoisemmaksi. Puolueen propaganda- sekä joukkoagitaatiotoiminnassa on lähiaikana oltava keskeisenä edustajakokouksemme päätösten sisällön ja merkityksen syvälinen selittäminen työtätekeville. Päätehtävämme tällä alalla on osata todella välittää työtätekevien laajoille joukoille koko voimalla aatteellinen vakaumuksemme ja oikealla tavalla, todella luovasti suhtautua neuvostoihmisten kommunistiseen kasvatukseen.

Elämme aikaa, jolloin imperialistinen propaganda käy maattamme, sosialistista maailmaa vastaan hellittä-

mätöntä ideologista sotaa soveltaen kaikkein hiotuimpia menetelmiä ja käyttäen tehokkaimpia teknisiä välineitä.

Kaikki porvariston käsissä olevat ideologiset vaikutuskeinot — sanomalehdistö, elokuvat ja radio — on mobilisoitu johdattamaan ihmisiä harhaan, syöttämään heille käsityksiä melkein pä paratiisimaisesta elämästä kapitalismin oloissa ja parjaamaan sosialismia. Eetteri on kirjaimellisesti tulvillaan kaikenlaisia perättömyyksiä maassamme ja sosialistisissa veljesmaissa vallitsevasta elämästä.

Propaganda- sekä joukkoagitaatorintaman työntekijämme ovat velvollisia torjumaan ajoissa päättävästi ja tehokkaasti nämä ideologiset hyökkäykset ja kertomaan sadoille miljoonille ihmisille totuuden sosialistisesta yhteiskunnasta, neuvostoliittolaisesta elämäntavasta ja kommunismin rakentamisesta maassamme. Tämän taas on tapahduttava vakaumuksellisesti, vakuuttavasti, ymmärrettävästi ja selvästi. Neuvostoliittoa koskevan totuuden on kuuluttava kaikissa maanosissa.

Niin muodoin, toverit, neuvostoyhteiskunnan sosiaalipoliittista kehitystä, työtätekevien aatteellista ja poliittista kasvatusta sekä tieteen ja kulttuurin kehitystä koskevilla kysymyksillä on toimintakertomuskaudella ollut huomattava sija puolueen toiminnassa. Näillä kommunistisen rakennustyön suunnilla on saavutettu oleellisia tuloksia, mutta meitä vielä odottavat suuret ja vaikeat tehtävät. Olemme varmoja, että puolue menestyy niiden ratkaisemisessa ja saa tässä osakseen koko neuvostokansamme yksimielisen ja aktiivisen kannatuksen.

Maamme voima on nimenomaan kansan yhteenliitetyneisyudessa ja valveutuneisuudessa. Puolueemme tulee lujittamaan väsymättä tätä voimamme lähdeä — neuvostokansan järkkymätöntä aatteellista ja poliittista yhtenäisyyttä.

IV PUOLUEEN KEHITYS JA MUUTAMIA PUOLUEEN SISÄISTÄ ELÄMÄÄ KOSKEVIA KYSYMYKSIÄ

Toverit! Tärkeintä kommunistisen puolueen toiminnassa on yhteiskuntakehityksen yleisten näköalojen viitoittaminen ja oikean poliittisen linjan määrittely sekä työtätekevien järjestäminen silmällä pitäen sen toteuttamista käytännössä. Koko todellisuutemme osoittaa, että NKP täyttää kunnialla tehtävänsä työväenluokan ja kaikkien työtätekevien johtajana, ohjaa neuvostokansaa oikeaa, leniniläistä tietä. Mitä laajempaa on luova toimintamme ja mitä vaikeampia ovat ongelmat, joita joudutaan ratkaisemaan, sitä suurempi on joukkojen kärjessä kulkevan kommunistisen puolueen merkitys ja vastuu.

Edustajakokouksemme määrittelee poliittisen linjan ja konkreettisen toimintaohjelman seuraavaksi viisivuotiskaudeksi. Täyttääksemme menestyksellisesti tämän ohjelman on mobilisoitava kaikki puolueen ja kansan voimat. On välttämätöntä, että puoluejärjestöjen organisatorisen ja poliittisen toiminnan muodot ja menetelmät sekä niiden taholta tapahtuva taloudellisen ja sivistyksellisen rakennustyön johtaminen vastaisivat mahdollisimman täydellisesti aikamme henkeä, niitä suuria tehtäviä, joita NKP:n 24. edustajakokous asettaa puolueelle ja maalle.

1. NKP:n rivien kasvu ja puolueen sisäisen demokratian kehitys

Nojaten leniniläisiin organisaatioperiaatteisiin ja kehittäen niitä uusiin olosuhteisiin soveltavasti NKP:n 23. edustajakokous antoi täsmälliset ja selvät ohjeet puoluerakennustyötä koskevista kysymyksistä. Kokemus on vahvistanut nämä ohjeet oikeiksi ja elinvoimaisiksi.

Toimintakertomuskaudelle on ollut luonteenomaista puolueen rivien jatkuva kasvu, ja puolueen laadullisen koostumuksen paraneminen. NKP:ssa se on tällä hetkellä 14.455.321 henkilöä, muun muassa 13.810.089 puolueen jäsentä ja 645.232 jäsenkandidaattia. Kommunisteja on 9 % maan aikuisesta väestöstä. Puolueessa on 40,1 % työläisiä, 15,1 % kolhoosilaisia ja 44,8 % toimihenkilöitä. Tällöin otettakoon huomioon, että kommunisteista, jotka ovat toimihenkilöitä, yli kaksi kolmannesta on insinööreitä, agronomeja, opettajia, lääkäreitä, tieteellisen työn tekijöitä sekä kirjallisuuden ja taiteen alalla toimivia henkilöitä.

NKP:seen on 23. edustajakokouksen jälkeen hyväksytty 3 miljoonaa henkilöä. Heistä lähes 1.600.000, eli enemmän kuin puolet on työläisiä. Sellaisilla suurilla teollisuusalueilla kuin Moskovan, Leningradin, Sverdlovskin, Gorkin, Donetskien, Karagandan ja eräillä muilla alueilla on puolueen jäsenkandidaateiksi hyväksytyistä 60—70 prosenttia työläisiä. Niin muodoin edustajakokouksen ohietta, että puolueen sosiaalisessa koostumuksessa on johtava sija oltava työväenluokalla, toteutetaan johdonmukaisesti. Tulemme jatkamaan tätä linjaa, se vastaa täydellisesti puolueemme olemusta sekä työväenluokan sijaa ja merkitystä neuvostoyhteiskunnassa.

Todettakoon, että puoluejärjestöt ovat alkaneet suhtautua tarkkaavaisemmin jäseneksi ottamiseen ja kohottaneet vaatimuksia sen riveihin liittyville. Tämän tuloksena NKP:seen liittyvien määrä on jossain määrin

vähentynyt. Kun 22. ja 23. edustajakokouksien välisenä aikana hyväksyttiin puolueen jäsenkandidaateiksi vuosittain keskimäärin 760.000 henkilöä, niin 23. ja 24. edustajakokousten välisenä aikana hyväksyttiin keskimäärin 600.000.

Tässä yhteydessä on vielä kerran korostettava, että puolueen on vastedeskin huolehdittava eniten riviensä laadullisen koostumuksen parantamisesta. Liian innokas uusien jäsenten hyväksyminen, ylimalkaisuus tässä asiassa, mitä vielä valitettavasti tapaa joissakin järjestöissä, on ristiriidassa puoluerakennustyön leniniläisten periaatteiden kanssa. Meidän tehtävämme on vaikuttaa säännöstelevästi puolueen rivien kasvuun, täydentää niitä henkilökohtaisesti valiten työväenluokan, kolhoositalonpoikaiston ja sivistyneistön ansiokkaimmilla edustajilla, pyrkiä siihen, että NKP:n koostumus soisi puolueelle mahdollisuuden ratkaista parhaiten sen edessä olevat tehtävät.

Puolue puhdistaa rivejään henkilöistä, jotka rikkovat NKP:n ohjelmaa ja sääntöjä. Sanottakoon, että puoluejärjestöt tekivät oikeat johtopäätökset 23. edustajakokouksen ohjeista ja alkoivat päättävämmiin vapautua niistä, jotka rikkovat puolue- ja valtiokuria, väärin käyttävät virka-asemaansa, jotka käytöksellään loukkaavat kommunistin arvoa. Me emme saa vastaisuudessaakaan suvaita anteeksiantavaa suhtautumista niihin, jotka käyttäytyvät väärin. Huolenpito puoluerivien puhtaudesta on kaikkien puoluejärjestöjen ja jokaisen kommunistin velvollisuus.

Toverit! Puolueemme ja sen keskuskomitean linjana, jota ne kaikkina näinä vuosina ovat horjumatta noudattaneet on ollut **puolueen sisäisen demokratian kehittäminen, puolue-elämän leniniläisten normien noudattaminen ja kommunistien aktiivisuuden lisääminen.** Puolueessa noudatetaan johdonmukaisesti johtoelinten valinnallisuuden ja tilivelvollisuuden periaatetta, kollektiivisen johtamisen ja kollektiivisen työn henki on

vakiintunut. Puolueen toimintaa koskevia kysymyksiä käsitellään ja niistä päätetään laajalla demokraattisella pohjalla.

Toimintakertomuskautena on pidetty 16 NKP:n keskuskomitean täysistuntoa. Puhuin jo tärkeimmistä täysistunnoissa käsitellyistä kysymyksistä ja täysistunnoissa tehtyjen päätösten merkityksestä kosketellessani puolueen toiminnan eri puolia. Säännöllisesti kerran viikossa on pidetty keskuskomitean politbyroon istunto, jossa on käsitelty puolueen sisä- ja ulkopoliittikan tärkeimpiä ja ajankohtaisia kysymyksiä. Joka viikko on pidetty myös keskuskomitean sihteeristön istunto. Sihteeristön huomio on keskittynyt lähinnä kaadereiden valintaan ja täytäntöönpanon tarkastamiseen. Paikalliset puoluekomiteat pitävät niin ikään säännöllisesti toimikuntien istuntoja ja täysistuntoja, toimivat kollektiivisinä johtoeliminä.

Puolueen elämän ja toiminnan demokraattiset periaatteet ilmenivät myös viime toimintakertomus- ja vaalikampanjan aikana. Puoluekokouksiin osallistui yli 90 % kommunisteista, ja puheenvuoroja käytti yli 3 miljoonaa henkilöä. Niin puoluekokoukset, -konferenssit kuin liittotasavaltojen kommunististen puolueiden edustajakokouksetkin pidettiin korkean aktiivisuuden ja asioiden periaatteellisen käsittelyn merkeissä. Niissä kommunistit kävivät sisällökästä keskustelua puolueen politiikasta ja asioista, järjestöjensä toiminnasta, saavutuksista ja puutteellisuuksista, ratkaisua kaipaavista tehtävistä sekä johtopäätöksistä tulevaisuutta ajatellen. Ne osoittavat, että kaikki puoluejärjestöt ovat täydellisesti hyväksyneet puolueen keskuskomitean sisä- ja ulkopoliittikan ja kannattavat sitä. Suuren leniniläisen puolueemme eheä yhtenäisyys ja tiiviys ilmenivät jälleen.

Puoluejärjestöjen johtoelimiin valittiin paljon uusia henkilöitä, jotka ovat viime vuosina kunnostautuneet käytännöllisessä toiminnassa. Heidän joukossaan on

työläisten ja talonpoikien edustajia maan kaikkien sosialististen kerrosten ja ryhmien, maan kaikkien kansallisuuksien edustajia, valtiollisen, yhteiskunnallisen, taloudellisen ja sivistyksellisen toiminnan eri lohkojen työntekijöitä. Puoluejärjestöjen toimikuntiin ja komiteoihin on valittu nyt 423 000 työläistä ja kolhoosilaista, siis huomattavasti enemmän kuin kaksi vuotta sitten. Työläisiä ja kolhoosilaisia on 40 % puolueen piiri- ja kaupunkikomiteoiden jäsenistä ja varajäsenistä. Työläisten ja kolhoosilaisten lukumäärä on lisääntynyt myös alue-, aluepiirikomiteoiden ja liittotasavaltojen kommunististen puolueiden keskuskomiteoiden jäsenistössä.

Toimintakertomusaikana parannettiin puolueen sisäistä tiedotustoimintaa. NKP:n keskuskomitea on informoinut säännöllisesti paikallisia puolue-eliimiä, aktiivijäseniä ja kaikkia kommunisteja puolueen toimintaa sekä maan sisäistä tilannetta ja kansainvälistä asemaa koskevista tärkeimmistä kysymyksistä.

Alhaalta ylös aina NKP:n keskuskomiteaan tuleva informaatio on käynyt operatiivisemmaksi ja sisällökkäämmäksi. Tällainen informaatio auttaa suunnistautumaan paremmin tilanteessa, ottamaan täydellisemmin huomioon puoluejärjestöjen ja työtätekevien mielipiteen ratkaisuja tehtäessä. Meidän on vastakin parannettava puolueen sisäistä tiedotustoimintaa, lisättävä tämän tehokkuutta, käytettävä sitä laajemmin johtamisen välineenä sekä kasvatus- ja valvontakeinona.

Puoluejärjestöjen toiminnassa on kehittynyt edelleen arvostelu ja itsearvostelu, tämä koeteltu epäkohtien korjaamis- ja asioiden parantamismenetelmä. Useimmat puoluekomiteat ovat alkaneet ottaa paremmin varteen kommunistien arvostelevat huomautukset ja esitykset, voimistaneet niiden toteuttamisen valvontaa. Samalla on kuitenkin korostettava, etteivät kaikki puoluejärjestöt ja niiden johtoelimet ole tehneet tarvittavia johtopäätöksiä tätä kysymystä koskevista 23. edustajako-

kouksen ohjeista. Eräillä johtajilla ei ole riittävästi malttia eikä tahtia, taitoa kuunnella tarkkaavaisesti arvostelevia huomautuksia ja suhtautua oikein arvosteluun. Mutta se joka aliarvioi arvostelun, ei välitä siitä, tuomitsee tietoisesti itsensä epäonnistumiseen. Periaatteellisen arvostelun ja itsearvostelun laaja kehittäminen on puoluejärjestön poliittisen terveyden merkki, osoitus siitä, että se ymmärtää oikein velvollisuutensa puoluetta ja kansaa kohtaan.

Puolueen sisäisen demokratian kehittäminen liittyy erottomattomasti puoluekurin lujittamiseen. Kokemus osoittaa, että puolueen voima ja toimintakyky riippuu suurelta osalta siitä, kuinka johdonmukaisesti ja oikein toteutetaan demokraattisen sentralismin periaatetta. Marxilais-leniniläiselle puolueelle on yhtä vahingollista niin demokratiaksi luuloteltu anarkistinen holtittomuus kuin byrokraattinen sentralisaatiokin, joka jarruttaa kommunistien ja puoluejärjestöjen aloitteellisuuden ja aktiivisuuden kehitystä.

NKP:n KK:n puoluekontrollikomitean toiminta on monipuolistunut. Komitea erittelee paremmin puoluekurin lujittamiseen liittyviä kysymyksiä ja reagoi terävämmiin tapauksiin, jolloin kommunistit menettelevät väärin. Myös liittotasavaltojen kommunististen puolueitten keskuskomiteoiden, aluepiiri-, alue-, kaupunki- ja piirikomiteoiden puoluekomissioiden toiminta on aktiivisoitunut. Edelleenkin on tärkeää lujittaa kurinalaisuutta puolueessa ja pyrkiä siihen, että jokainen kommunisti täyttäisi ehdottomasti NKP:n ohjelman ja sääntöjen vaatimukset.

Puolueemme ratkaistavana on nyt kysymys puoluejäsenkirjojen vaihdosta, ja tämän johdosta tekisi mieli esittää tässä muutamia näkökohtia. Jäsenkirjojen viime vaihdosta on kulunut 17 vuotta. Jäsenkirjojen alunperin suunniteltu voimassaoloaika on kulunut umpeen. Teemme oikein, jos emme suhtaudu puoluejäsenkirjo-

jen vaihtoon muodollisesti, vaan kuten tärkeään organisatoris-poliittiseen toimenpiteeseen. Asia on järjestettävä siten, että puoluejäsenkirjojen vaihto myötävaikuttaisi puolueen jatkuvaan lujittumiseen ja kommunistien aktiivisuuden ja kurinalaisuuden kohoamiseen. Voitaisiin täyttää myös kommunistien ne lukuisat toivomukset, että jäsenkirjassa olisi Neuvostoliiton kommunistisen puolueen perustajan ja johtajan Vladimir Iljitsh Leninin kuva.

Toverit! Puolueemme voima on kommunistien aatteellisuudessa, aktiivisuudessa ja uhrautuvaisuudessa. Puolue johtaa nyt kansan ratkomaan suuria rakennustehtäviä. Puolueen moraalinen arvovalta on oleva sitä suurempi, mitä jalompia tulevat olemaan kunkin kommunistin aatteelliset ja moraaliset ominaisuudet.

Valitettavasti meillä on vielä puolueen jäseniä, jotka eivät osoita olevansa todellisia poliittisia taistelijoita. Havaitessaan epäkohtia ja kielteisiä ilmiöitä he eivät ole näkevinään mitään, vaan omaksuvat poroparvarillisen kannan "tämä ei koske minua, sitä harkitkoot toiset". On sellaisiakin, joiden aktiivisuus on näennäistä ja tarkoitettu tekemään ulkonaisen vaikutuksen. He puhuvat muita enemmän välttämättömyydestä käydä käsiksi asiaan tai toiseen, opettavat jotain aina ja kaikille, kehottavat johonkin. Mutta heti kun on aika käydä käsiksi asiaan käytännössä, he osaavat jäädä sivuun, varjoon.

Kommunistit tuomitsevat yhä jyrkemmin moiset ilmiöt. Puolue ei hyväksy passiivisuutta eikä välinpitämättömyyttä. Jos olet kommunisti, velvollisuutesi ei ole pelätä vaikeuksia eikä myötäillä takapajuisia mielialoja, vaan olla tietoinen ja aktiivinen puolueen taistelija. Kommunistien tulee aina ja kaikkialla, työssä ja yhteiskunnallisessa elämässä, opiskelussa ja kotioloissa pysyä kommunistina ja olla leniniläisen puolueemme jäsenen yleävän nimen arvoinen.

2. Puoluejärjestöjen lujittaminen. Kaaderien valinta ja kasvatus

Toverit! Puoluepolitiikan toteuttamisessa on tärkeimpiä paikkoja puolueen perusjärjestöillä. Puolueesamme on niitä nykyään yli 370 000, siis 45 000 enemmän kuin 23. edustajakokouksen edellä. Kuluneella toimintakaudella puolueen keskuskomitea, liittotasavaltujen kommunististen puolueiden keskuskomiteat, puolueen aluepiiri- ja aluekomiteat ovat kiinnittäneet jatkuvasti huomiota näihin puolueen perusrenkaisiin. Useiden kansantalouden ja valtion hallinnan eri aloilla. tuotanto- ja muissa laitoksissa toimivien puolueen perusjärjestöjen toiminta on ollut käsiteltävänä NKP:n KK:ssa. Näistä kysymyksistä hyväksytyt päätökset ovat olleet paikallisen kokemuksen ja elävän käytännön tutkimuksen tulos. Ne ovat auttaneet puolue-elimä ja perusjärjestöjä ottamaan toiminnassaan täydellisemmin varteen nykyajan vaatimukset ja keskittämään huomion päätehtävien ratkaisuun. Tämä on sitäkin tärkeämpää koska meillä on yhä sellaisia perusjärjestöjä, jotka toimivat heikosti, eivät ole kyllin aloitteellisia ja sietävät epäkohtia.

On parannettu perusjärjestöjen rakennetta. Tänä aikana on muodostettu esimerkiksi rautatiesolmujen puoluekomiteoita, yhtenäisiä puoluejärjestöjä tuotantoyhtymiin ja trusteihin. Joissakin puoluejärjestöissä, joiden jäsenmäärä on enemmän kuin 1000, on kokeeksi valittu jäsenistöltään tavallista isompia puoluekomiteoita.

Puolueen perusjärjestöjen vaikutusta laitosten ja virastojen toimintaan on edelleenkin tehostettava. Tässä yhteydessä ansaitsevat huomiota kommunistien ja puoluekomiteain lukuisat ehdotukset, että NKP:n säännöissä muotoiltua määritelmää oikeudesta valvoa hallintoelinten toimintaa pitäisi tarkentaa. Kysymys on siitä, että tällainen oikeus olisi samoin kuin tuotantolaitosten puoluejärjestöillä myös tieteellisten tutkimus-

laitosten, oppilaitosten, kulttuuri- ja valistus- sekä lääkintälaitosten peruspuoluejärjestöillä. Mitä tulee keskus- ja paikallisten neuvosto- ja talouslaitosten ja virastojen puoluejärjestöihin, niiden tulee valvoa, että henkilökunta noudattaa puolueen ja hallituksen ohjeita.

Valvottaessa tulee tietenkin ottaa huomioon kyseisen laitoksen tai viraston erikoisuudet. Esimerkiksi ministeriön puoluejärjestö ei ilmeisesti voi vaikuttaa välittömästi tämän ministeriön alaisten laitosten ja virastojen toimintaan. Mutta tämän puoluejärjestön suoranainen velvollisuus on valvoa työn järjestelyä varsinaisessa ministeriön koneistossa ja sitä, että sen työntekijät noudattavat puolue- ja valtiokuria.

Kuluneella toimintakaudella parannettiin edelleen paikallisten puoluejärjestöjen rakennetta ja toimintaa. Muodostettiin 9 puolueen aluekomiteaa, pääasiassa Keski-Aasian tasavalloissa, 21 kaupunkikomiteaa, 38 piirikomiteaa kaupungeissa ja 291 piirikomiteaa maaseudulla. Uusien puoluejärjestöjen ja niiden johtoelinten muodostamisen tuloksena voitiin tehostaa puolueen vaikutusta useilla tärkeillä työlohkoilla. Niiden henkilökunta muodostettiin pääasiassa käyttämällä hyväksi olemassaollutta henkilöstöä. Tässä yhteydessä haluaisin mainita, että vaikka NKP:n jäsenmäärä on viimeksi kuluneiden 14 vuoden aikana kaksinkertaistunut, kohonnut 7 miljoonasta 14 miljoonaan, niin puolueen vakkinainen toimitsijakunta on samaan aikaan supistunut enemmän kuin 20 %.

NKP:ssä on nykyään 14 liittotasavaltojen kommunististen puolueiden keskuskomiteaa, 6 aluepiirikomiteaa, 142 aluekomiteaa, 10 piirikomiteaa, 760 kaupunginkomiteaa, 448 kaupunkien piirikomiteaa ja 2810 maaseudun piirikomiteaa.

Voidaan täysin aiheellisesti sanoa, että kun puolueemme aina ja kaikkialla esiintyy yhtenäisenä, eheänä voimana, toimii varmana omassa maassa ja kansainväli-

sellä areenalla, ratkoo menestyksellisesti edessäolevia tehtäviä, niin tämä johtuu huomattavassa määrin siitä, että tasavaltojen, aluepiirien, alueiden, piirikuntien, kaupunkien ja piirien puoluejärjestöt toteuttavat horjumattomasti puolueen politiikkaa ja ovat NKP:n KK:n varmana tukena.

Toverit! Valmistauduttaessa edustajakokoukseen kommunistit esittivät paljon ehdotuksia, joiden tarkoituksena on lujittaa entisestään puolueen kaikkia renkaita, poistaa epäkohdat toiminnasta ja parantaa puolueen sisäistä elämää. Huomattava osa niistä tulee panna täytäntöön välittömästi itse paikan päällä. Sen sijaan muutamilla ehdotuksilla on merkitystä koko puolueelle, ja ne olisi käsiteltävä edustajakokouksessa. Yhdestä olen jo maininnut puhuessani puolueen perusjärjestöjen osuuden voimistamisesta. Saanen nyt pysähtyä tarkastelemaan toista kysymystä.

Monet toverit ovat sitä mieltä, että NKP:n sääntömääräiset edustajakokoukset olisi pidettävä viiden eikä neljän vuoden väliajoin. Tällaisen kysymyksen asettuun on nähdäksemme aihetta. NKP:n edustajakokousten pitäminen viiden vuoden väliajoin antaisi puolueelle mahdollisuuden tehdä yhteenvedot ja hahmotella tehtävät jokaiseksi seuraavaksi viisivuotiskaudeksi meillä käytännössä vakiintunutta kansantalouden suunnittelua vastaavasti.

Liittotasavaltojen kommunististen puolueiden edustajakokoukset ehdotetaan niin ikään kutsuttavaksi koolle kerran viidessä vuodessa. Mitä tulee aluepiirien, alueiden, piirikuntien, kaupunkien ja piirien puoluekonferesseihin, niin niitä voitaisiin pitää kaksi kertaa viidessä vuodessa edustajakokousten väliaikoina, ts. kutsua ne koolle joka kahden, kolmen vuoden kuluttua. Samanlaisten määräaikojen säätäminen puoluekomitean omaavien perusjärjestöjenkin vaalikokousten ja konferenssien pitämistä varten olisi ilmeisesti tarkoituksenmukaista. Kaikissa muissa puolueen perus- ja työosas-

tojärjestöissä toimintakertomukset ja vaalit olisi pidettävä entiseen tapaan joka vuosi.

Mikäli nämä ehdotukset saavat edustajakokouksen osanottajien hyväksynnän, niin ne voidaan vahvistaa NKP:n säännöissä.

Toverit! Yhteiskuntaelämän kaikkien puolten johtamisen ja joukkojen keskuudessa tapahtuvan organisatorisen ja poliittisen toiminnan tason kohottamiseen liittyy kiinteästi kaaderien valinnan, sijoittelun ja kasvatuksen parantaminen. Tässä suhteessa puolueellamme on nykyään tavattoman suuria mahdollisuuksia. Työläisten, kolhoosilaisten ja sivistyneistön poliittinen valvutuneisuus, sivistys ja ammattipätevyys on kohonnut. Nimenomaan heidän keskuudestaan, kansan syvistä riveistä puolue nostaa esiin lahjakkaita ja kykeneviä johtajia kommunistisen rakennustyön kaikille lohkoille. Yli 80 % nykyisistä liittotasavaltojen keskuskomiteoiden, puolueen aluepiiri- ja aluekomiteoiden sihteereistä, liittotasavaltojen, aluepiirien ja alueiden toimeenpanevien komiteoiden puheenjohtajista ja noin 70 % Neuvostoliiton ministereistä ja valtiokomiteoiden puheenjohtajista ovat aloittaneet toimintansa työläisinä tai talonpoikina. Maan suurimpien teollisuuslaitosten johtajistosta on enemmän kuin puolet entisiä työläisiä.

Kuluneena toimintakautena on keskuksessa ja kentällä kohotettu puolue-, neuvosto- ja talouselimiin paljon uusia työntekijöitä, kaaderit ovat uudistuneet ja saaneet täydennykseksen vereksiä voimia.

Eräitä aluepiiri- ja aluekomiteoiden sihteereitä, alueiden toimeenpanevia komiteoiden puheenjohtajia ja muita tasavaltojen, aluepiirien ja alueiden johtorenkiaan työntekijöitä on siirretty keskuselimiin — ministereiksi, valtionkomiteoiden puheenjohtajiksi ja muihin johtotoimiin. Viime vuosina KK on myös ryhtynyt toimenpiteisiin ulkomailla olevan työntekijäkunnan vahvistamiseksi puolue- ja neuvostotyöntekijöillä.

Paikallisten puolue- ja neuvostoelinten johtoon, mm.

liittotasavaltojen kommunististen puolueiden keskuskomiteoiden, aluepiiri- ja aluekomiteoiden ensimmäisten sihteerien toimeen on asetettu paljon uusia, hyvän poliittisen ja erikoisvalmennuksen saaneita tovereita. Tällöin keskuskomitea on johdonmukaisesti noudattanut sitä linjaa, että niihin on asetettu paikallisia työntekijöitä, kun taas keskukselta näihin toimiin on lähetetty henkilöitä vain poikkeustapauksissa. Tällainen kaadereiden valinta ja sijoittelu on saanut puoluejärjestöjen ja kommunistien hyväksynnän ja kannatuksen.

Kaadereihin nähden politiikkamme tarkoituksena on ollut se, että samalla kun suhtaudutaan huolehtivaisesti entisiin kaadereihin ja käytetään mahdollisimman suuressa määrässä hyväksi niiden kokemusta ja tietoja, nostetaan esiin nuoria lupaavia työntekijöitä. Tämä on puolueen poliittisen linjan ja puolueen vallankumouksellisten perinteiden säilymisen välttämätön ehto.

Kaadereihin nähden meillä on nyt toiminnassa vakiintunut sellainen käytäntö, jolloin henkilölliseen luottamukseen ja kunnioitukseen yhdistyy periaatteellinen vaateliaisuus. Kaikki tämä luo asiallisuuden ja toveruuden ilmapiirin, suo työntekijöille mahdollisuuden osoittaa täydellisemmin kykynsä.

Elämä asettaa jatkuvasti yhä suurempia vaatimuksia kaadereille. Me tarvitsemme henkilöitä, joilla erinomaisen poliittisen valveutuneisuutensa ja hyvän ammattipätevyytensä lisäksi on kykyä ratkaista asiantuntevasti talouden ja kulttuurin kehitykseen liittyviä kysymyksiä ja jotka osaavat käyttää nykyaikaisia johtomenetelmiä.

Puolue on aina antanut korkean arvon sellaiselle työntekijän ominaisuudelle kuin uutuudentajulle. Uutuudentaju merkitsee, että osataan nähdä kehityksen suunta, katsoa tulevaisuuteen ja löytää varmimmat keinot ratkaista esiin nousevat tehtävät. Nykyään kun yhteiskuntaelämässä ja tuotannossa tapahtuu nopeita ja syvällisiä muutoksia tämä ominaisuus saa erikoisen tärkeän merkityksen.

Johtohenkilöittemme toiminnassa on erittäin tärkeä sija ihmisten järjestämisellä ja kasvattamisella. Vaikka johtajalle olisi annettukin yksilöpäällikkyysoikeudet, hän ei silti voi luottaa pelkästään käsikyn voimaan. Puolueemme ei suotta korosta alinomaa taloudellisen toiminnan ja kasvatustyön elimellisen yhteyden välttämättömyyttä. Puolue vaatii, että johtavat työntekijät aina harkitsisivat tekemiensä taloudellisten ja hallinnollisten ratkaisujen kasvatuksellisia seurauksia.

Sattuu sellaistaikin, että joku johtava työntekijä yhtäkkiä kuvittelee tuntevansa kaikki elämän salaisuudet ja tietävänsä kaiken. Niinpä hän alkaa antaa ohjeita kaikista kysymyksistä ja komennella kaikkia sen sijaan, että käyttäisi taitavasti hyväksi muiden kokemuksia ja tietoja. Meillä ovat jo kauan sitten varttuneet kaaderit, jotka pystyvät ratkaisemaan toimivaltaansa kuuluvat kysymykset oikein. On luotettava heihin enemmän ja vastaavasti vaadittava heiltä enemmän.

Kaaderien kasvun ja kasvatuksen, kaiken työemme oikean järjestelyn välttämättömänä ehtona on kollektiivinen johto ja samalla henkilökohtainen vastuu uskosta tehtävästä. Kehittäessämme kollegiaalista pohjaa johtotoiminnassa meidän tulee samalla muistaa, että johtotoiminnan peruseriaatteita on, kuten Lenin on sen määritellyt ja kuten puolueemme sen käsittää se, että "tietty henkilö vastaa täydellisesti tietystä työstä" (Lenin, Teokset, 36. osa, s. 513). Työntekijöiden henkilökohtaisen vastuun lisäämisen kannalta esittää tärkeää osaa hyvin järjestetty puolueen ja hallituksen ohjeiden täytäntöönpanon tarkastus.

Työntekijöiden kurinalaisuuden ja vastuun kohottaminen on tärkeimpiä tehtäviämme. Tällä me tarkoitamme kurinalaisuutta, joka ei perustu pelkoon eikä ankaran hallinnollisen määräilyn metodeihin, jotka riistävät ihmiseltä varmuuden, aloitekyvyn ja aiheuttivat liiallista varovaisuutta ja epärehellisyyttä. Kysymys on kurinalaisuudesta, joka perustuu korkeaan tietoisuuteen

ja vastuuntuntoon. Mitä tulee työntekijöihin, jotka rikkovat kuria eivätkä tee johtopäätöksiä arvostelusta ja menettelevät väärin, on heidän suhteensa ryhdyttävä tarpeellisiin toimenpiteisiin. Meidän maassamme ei vahvisteta ketään ikuisesti johtovirkaan. Sosialistinen kuri on yhteiskunnan kaikkien jäsenten suhteen yhtäläistä ja kaikkia ja jokaista velvoittavaa kuria.

Kaadereihin kohdistuvaa työtä on huomattavasti parantanut se, että on perustettu laaja verkko vakinaisesti toimivia puolue- ja neuvostotyöntekijöiden valmennus- ja lisävalmennuskursseja. Toimintakertomuskauden aikana niissä on käynyt noin 200 000 henkeä. Talousalalla toimivia johtohenkilöitä ja spesialisteja varten on perustettu lisävalmennusinstituutteja, tiedekuntia ja kursseja ammattitaidon kohottamiseksi. On aloittanut toimintansa Kansantalouden johtotyön korkeakoulu, jossa tulevat kartuttamaan tietojaan teollisuuden johtohenkilöstö, ministerit mukaanluettuina. Näin mitattavaa ja näin laajan henkilöpiirin käsittävää kaaderien lisävalmennusta meillä ei ole koskaan aikaisemmin annettu.

Mutta tärkeimpänä opiskelumenetelmänä on ollut ja tulee tietysti olemaankin itseopiskelu. Kaikkien työntekijöittemme tulee jatkuvasti opiskella, kohottaa aatteellista ja teoreettista tietotasoaan ja oppia soveltamaan tieteen ja parhaimman käytännön saavutuksia, etteivät jäisi jälkeen elämästä.

Työntekijämme ovat aina kaikissa vaiheissa taisteltaessa uuden yhteiskunnan rakentamisen puolesta olleet tilanteen tasalla ja osoittautuneet nauttimansa luottamuksen arvoisiksi. Olemme varmasti vakuuttuneita siitä, että he vastaisuudessakin tulevat taitavasti ja sinnikkäästi toteuttamaan käytännössä puolueen politiikkaa ja palvelemaan uskollisesti kansaa.

3. Puolueen aatteellis-teoreettinen toiminta. Kommunistien marxismi-leninismien opiskelu

Toverit! Puolueemme on tieteellisen kommunismin

puolue. Se pitää horjumattomasti ohjeenaan marxilais-leniniläistä tiedettä, aikamme edistyksellisintä vallankumouksellista tiedettä ja tekee kaikkensa sen kehittämisen hyväksi. Yhteiskunnallisten elämän ilmiöiden, sen perustendenssien teoreettinen tajuaminen antaa puolueelle mahdollisuuden nähdä ennakoita yhteiskunnallisten prosessien kulun, määrittellä oikean poliittisen linjan, välttää virheitä ja subjektivistisia ratkaisuja.

Puolueemme ja kansamme vallankumouksellisen taistelun, sosialismin ja kommunismin rakentamisen moninainen kokemus, maailman vallankumousprosessin ongelmat, nykyvaiheen kansainvälisten suhteiden erikoisuudet — kaikki tämä on saanut ilmaisunsa keskuskomitean täysistuntojen päätöksissä, Lokakuun vallankumouksen 50-vuotispäivälle ja Leninin syntymän 100-vuotispäivälle omistetuissa puolueen asiakirjoissa. Nämä asiakirjat ovat yhteenveto puolueen teoreettisen ajattelun kehityksestä, keskuskomitean, puolue- ja tiede-työntekijöidemme kollektiivisen työn tulos. Merkitävän paljon tehtiin teorian alalla kommunististen ja työväenpuolueiden kansainvälisen neuvottelukokouksen yhteydessä 1969, samoin kansainvälisen kommunistisen liikkeen sellaisten huomattavien merkkitapahtumien kuin Karl Marxin ja Friedrich Engelsin syntymän 150-vuotispäivien ja Pariisin kommuunin 100-vuotispäivän yhteydessä.

Toimintakertomuskautena julkaistiin perustaa luovia teoksia, jotka entistä täydellisemmin osoittavat Leninin, mitä suurimman vallankumouksen johtajan, sen teoreetikon, työväenluokan puolueen luojan ja maailman ensimmäisen sosialistisen valtion perustajan merkityksen.

Ikuisesti elävänä ja kehittyvänä oppina leninismillä on ollut, on ja tulee olemaan keskeinen sija puolueen aatteellisessa elämässä, se on ja tulee olemaan puolueemme koko vallankumouksellisten uudistustoiminnan perusta. Turvautuen Leninin aatteelliseen jäämistöön

puolue näkee tärkeimmäksi tehtäväkseen löytää Leninin aatteiden ja leniniläisen metodologian perusteella ratkaisut kommunistisen rakennustyön ajankohtaisiin ongelmiin.

Kuluneina vuosina konkretisoitiin monessa suhteessa kommunismin aineellis-teknisen perustan luomiskeinoja. Puolueen teoreettinen ajattelu suuntautuu nykykaisten suunnittelu- ja johtomenetelmien, kansantalouden tehokkuuden kohottamistapojen ja aineellisten ja moraalisten kiihokkeiden parantamiskeinojen kehittelyyn. Tärkeä teoreettinen merkitys oli puolueen nykyvaiheen agrariipolitiikan peruskysymysten kehittelyllä.

Suurta huomiota kiinnitettiin kommunistisen puolueen johtajuutta koskevan opin edelleen kehittämiseen. Yleisesti tunnettua on, että tämä on vallankumousliikkeen ja uuden yhteiskunnan rakentamisen peruskysymyksiä. Nykyään se on muodostunut marxilais-leniniläisten ja toisaalta revisionismin eri muunnosten edustajien välisen taistelun ydinkysymykseksi. NKP:n periaatteellinen kanta, sen leppymätön taistelu puoluetta koskevan marxilais-leniniläisen opin puhtaudesta on saanut kansainvälisen merkityksen ja auttanut, kuten veljespuolueemme korostavat, kommunisteja ja miljoonia työläisiä suunnistautumaan oikein.

Puolue pitää suurimerkityksisenä valtiomme historian oikeaa ja objektiivista valaisemista. Terävästi ja oikeudenmukaisesti on arvosteltu erinäisiä yrityksiä arvioida ei-puoluekantisista ja ei-luokkakantisista asemista neuvostokansan historiallista taivalta ja väheksyä sen sosialististen saavutusten merkitystä. Samalla puolue on osoittanut kestäättömiksi dogmaattiset käsitykset, joissa jäävät vaille huomiota ne suuret myönteiset muutokset, joita yhteiskuntamme elämässä on tapahtunut viime vuosina.

Kuluneiden vuosien kokemus on todistanut vakuuttavasti, että yksilöpalvonnan samoin kuin subjektivistien virheiden jälkiseurausten eliminoiminen on vai-

kuttanut myönteisesti maan yleispoliittiseen ja ennen muuta ideologiseen tilanteeseen. Me olemme olleet ja tulemme edelleenkin olemaan uskollisia marxilais-leninismiin peruseriaatteille emmekä koskaan suostu minikäänlaisiin myönnytyksiin aatteellisissa kysymyksissä.

NKP on yhdessä muiden kommunististen hallituspuolueiden kanssa kehitellyt edelleen sosialistisen maailmanjärjestelmän kehityksen periaatekysymyksiä. Tutkimalla toinen toisensa kokemusta, tekemällä siitä yleistäviä johtopäätöksiä on voitu tarkentaa sosialistisen rakennustyön yleisten lainomaisuuksien luonnehdintaa ja selvittää täydellisemmin jo rakennetun sosialismin peruspiirteet. Erikoisestikin on kiinnitetty huomiota taloudellisen yhdentämisen periaatteiden ja muiden sellaisten kysymysten kehittelyyn, joita herää veljesmaiden ja -puolueiden yhteistyössä.

Huomattava sija puolueen teoreettisessa toiminnassa on ollut nykypäivien kapitalismin kehityksessä esiintyvien uusien ilmiöiden erittelyllä, sen erittelyllä, mitä tietä ja missä muodossa sosialistinen maailmanjärjestelmä vaikuttaa maailman ei-sosialistisen osan kehitykseen, niiden uusien prosessien tutkimuksella, joita kapitalistisessa taloudessa tapahtuu mm. tieteellis-teknisen kumouksen vaikutuksesta.

Teoreettinen työ on yhteisen internationaalisen vallankumouksellisen velvollisuutemme tärkeä puoli. Kapitalismin ja sosialismin voimien kamppailu maailman areenalla samoin kuin kaikenlaiset revisionistien yritykset köyhdyttää vallankumouksellista oppia ja vääristellä sosialistisen ja kommunistisen rakennustyön käytäntöä vaativat meitä vastaisuudessakin kiinnittämään entistä enemmän huomiota teorian ongelmiin ja sen luovaan kehittelyyn. Vanhojen kaavojen kertaileminen siellä, missä ne ovat jo aikansa eläneitä, kykenemättömyys tai haluttomuus suhtautua uudella tavalla uusiin ongelmiin — kaikki tämä vahingoittaa asiaa ja tarjoaa lisää mahdollisuuksia marxismi-leninismiksi väritetty-

jen revisionististen väärennysten levittämiseksi. Teoriaamme ja käytäntöömme kohdistuvien porvarillisten ja revisionististen hyökkäysten arvostelu muodostuu paljon vakuuttavammaksi silloin, kun se nojaa yhteiskuntatieteiden, marxilais-leniniläisen teorian aktiiviseen ja luovaan kehittelyyn.

Paljon on siis saatu aikaan, toverit, keskuskomitea ei kuitenkaan katso, että teoreettisen työn alalla meillä olisi kaikki tyydyttävällä kannalla. Monet ongelmat ovat vasta hahmottuneet ja odottavat syvällistä kehittelyä. Puolueen tulee kiinnittää entistä runsaammin huomiota teorian kehittämiseen, kohottaa tieteellisten laitosten toiminnan tasoa, pyrkiä saamaan aikaan yhteiskuntatieteiden kiinteä yhteys puolueen ja valtion käytännölliseen työhön, kommunistisen rakennustyön konkreettisten tehtävien ratkaisuihin.

Puolue pitää erittäin tärkeänä, että kommunistit perehtyvät marxismi-leninisin teoriaan, tuntevat yhteiskuntakehityksen lait ja osaavat suunnistautua varmasti uusien elämänilmiöiden keskellä. antaa niistä oikean arvion ja tehdä oikeat käytännölliset johtopäätökset. Kommunistien aatteellinen karaistuneisuus on puolueen rivien taistelukyvyyn kohottamisen välttämätön ehto.

Puolue-elimet ovat 23. edustajakokouksen jälkeen tehneet paljon marxilais-leniniläisen valistustyön järjestelyn parantamiseksi. Kuten tiedätte, meillä on muotoutunut selväpiirteinen puolueopiskelujärjestelmä, jossa on kolme porrasta — ala-, keski- ja yläporras. Tämä takaa johdonmukaisuuden puolueen teorian, historian ja politiikan tutkimuksessa ja antaa puoluekomiteoille mahdollisuuden ottaa opiskelun järjestelyssä huomioon kommunistien tietotason ja kiinnostuksen. On ryhdytty toimenpiteisiin taloustieteellisen sivistyksen kohottamiseksi, mikä saa nykyoloissa suuren merkityksen. Ensimmäisen kerran on kirjoitettu ja julkaistu suurina painoksina oppikirjoja ja muita opintovälineitä

puolueopiskeluverkon kaikkia portaita varten. Puolueopiskeluun osallistuu nykyään yli 16 miljoonaa henkeä ja tällä alalla toimii miljoonainen propagandistiarmeija.

Samalla huomautettakoon, että eräät puoluekomiteat eivät kiinnitä tähän asianmukaista huomiota. Meillä on vielä melko paljon kommunisteja, jotka aliarvioivat marxismi-leninismien opiskelun merkitystä eivätkä kohota aatteellis-teoreettista tietotasoaan, kun taas puoluejärjestöt eivät ole heitä kohtaan kyllin vaativaisia.

Kommunistien marxismi-leninismien opiskelu on suuri tehtävä, ei ainoastaan mittasuhteiltaan, vaan ennen muuta aatteellis-poliittiselta merkitykseltään. Tehtävänä on parantaa edelleenkin tämän työn järjestelyä, sitoa poliittisen tiedon opiskelu kiinteämmin kommunistisen rakennustyön konkreettisiin tehtäviin ja saada se voimakkaammin myötävaikuttamaan puolueen kaikkien jäsenten tietoisuuden ja aktiivisuuden kasvuun. Uusia vaatimuksia asetetaan myös propagandisteille, joiden valintaan ja kouluttamiseen tulee kiinnittää erityistä huomiota.

Toverit, 23. edustajakokouksen jälkeiset vuodet ovat siis olleet NKP:n rivien jatkuvan aatteellis-poliittisen ja organisatorisen tiivistämisen, kommunistien aktiivisuuden kasvun, puolueen ja joukkojen yhteyden lujittamisen vuosia.

Puolueen ja koko neuvostokansan etujen yhteisyys tekee yhteiskuntamme murtumattoman voimakkaaksi ja kykeneväksi kestäämään kaikki koetukset. Puolueen ja kaikkien työtätekevien murtumaton yhtenäisyys, juuri se antaa meille mahdollisuuden kulkea varmoina eteenpäin ja ratkaista vaikeimmatkin tehtävät. Puolueemme arvostaa kaikkea muuta korkeammalle työtätekevien luottamuksen, se on sille kallis.

Lujittakaa kaikin tavoin puoluettamme, vahvistakaa sen yhteyksiä kansaan, joukkoihin — tällaisen ohjeen antoi meille aikoinaan suuri Lenin, ja me tulemme nou-

dattamaan uskollisesti tätä Leninin neuvoa.

Toverit edustajat!

Keskuskomitea on tehnyt teille selkoa työn tuloksista kuluneiden viiden vuoden ajalta, puolueen tärkeimmistä tulevista tehtävistä ja maamme kehityksen näköaloista.

Lenin korosti aikoinaan useimminkin kuin kerran, että puolueen edustajakokouksen tärkeimpiä tehtäviä on tehdä johtopäätökset käytännöllisestä kokemuksesta, kaikesta siitä, mikä on arvokasta ja opettavaista, arvoستا epäkohtia ja löytää keinot niiden poistamiseen. Epäilemättä edustajakokouksen osanottajat suhtautuvat keskuskomitean toimintakertomuksen käsittelyyn siten kuin puolueessamme on ollut tapana, periaatteellisen asiallisesti ja korkeasti vastuuntuntoisina puoluetta ja kansaa kohtaan.

Suunnitelmamme perustuvat reaalisiin laskelmiin, maamme tarpeiden, voimavarojen ja mahdollisuuksien huomioonottamiseen. Uutta viisivuotissuunnitelmaa koskevien ohjeiden luonnoksesta käyty keskustelu osoitti, että puolue ja koko kansa antavat niille innokkaasti hyväksymisensä ja kannatuksensa. Näiden suunnitelmien täyttäminen riippuu meidän jokaisen työstä, meidän järjestäytyneisyydestämme ja kurinalaisuudestamme, taidostamme hoitaa asioita ja sinnikkyydestämme. Joukkojen mobilisoiminen taisteluun asetettujen tehtävien täyttämiseksi, koko kansan liittäminen entistä tiiviimmin yhteen kommunistisen rakennustyön leniniläisen toimintaohjelman pohjalla — siinä puolueemme, sen kaikkien järjestöjen päätehtävä.

Toverit! Mahdollisuutemme ovat ehtymättömät, maan taloudellinen mahti on suurempi kuin konsanaan. Neuvostoliiton tiede ja kulttuuri ovat kehittyneet entistä korkammalle. Kansamme moraalinen ja poliittinen yhtenäisyys on murtumaton. Me kuljemme samassa rivissä sosialististen ystäviemme ja liittolaistemme kanssa. Meidän ja koko maailman vallankumouksellis-

ten voimien taisteluliitto lujittuu.

Me tiedämme saavuttavamme kaiken mihin pyrimme, ratkaisevamme menestyksellisesti itsellemme asettamamme tehtävät. Tämän takeena ovat olleet, ovat ja tulevat olemaan neuvostokansan luova nerous, sen uhratuvuus, sen yhdistäminen kommunistisen puolueensa ympärille, joka horjumatta noudattaa leniniläistä linjaa.

Eläköön Neuvostoliiton Kommunistinen Puolue, Leninin puolue, koko kansamme taisteluhenkinen etujoukko!

Eläköön ja lujittukoon Sosialististen Neuvostotasavaltojen Liitto, kansojen rauhan ja ystävyyslinnake!

Lujittukoon ja kulkekoon voitosta voittoon vallankumouksellisten voimien — sosialistisen maailmanjärjestelmän, kansainvälisen työväenliikkeen, kansojen kansallisen ja sosiaalisen vapautuksen puolesta kamppailevien taistelijoiden — mahtava liitto!

Korkeammalle Marxin-Engelsin-Leninin iäti elinvoimaisen voittamattoman opin lippu! Eläköön kommunismissi!

Kunnia suurelle neuvostokansalle, kommunismin rakentajalle!

SISÄLTÖ:

I Neuvostoliiton kansainvälinen asema. NKP:n ulkopoliittinen toiminta	5
II Puolueen talouspolitiikan peruskysymykset nykyvaiheessa	43
III Neuvostoyhteiskunnan sosiaalinen ja poliittinen kehitys ja puolueen tehtävät	99
IV Puolueen kehitys ja muutamia puolueen sisäistä elämää koskevia kysymyksiä	127

MAAILMA JA ME

LIITE